

Jonathan Rautila

**DISKURSSIANALYYSI SAKSAN ÄÄRIOIKEISTON
KESKUSTELUSTA KORONAVIRUSPANDEMIAN
AIKANA**

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
INFORMAATIOTEKNOLOGIAN TIEDEKUNTA
2022

TIIVISTELMÄ

Rautila, Jonathan

Diskurssianalyysi Saksan äärioikeiston keskustelusta koronaviruspandemian aikana

Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 2022, 78 s.

Kyberturvallisuus, pro gradu -tutkielma

Ohjaaja: Moilanen, Panu

Äärioikeistolainen liikehdintä on yleistynyt Euroopassa viime vuosina. Koronaviruspandemia on tarjonnut äärioikeistotoimijoille uudenlaisen mahdollisuuden edistää diskurssiensa valtavirtaistumista. Saksassa äärioikeistokannattajat ovat osallistuneet aktiivisesti muun muassa koronatoimia vastustaviin mielenosoituksiin. Aikaisemman äärioikeistotutkimuksen perusteella ei kuitenkaan voida tehdä päätelmiä koronapandemian mahdollisesta hyödyntämisestä äärioikeistolaisen toiminnan edistämiseksi.

Tässä pro gradu -tutkimuksessa selvitän, miten koronavirus on vaikuttanut äärioikeistolaiseen keskusteluun Saksassa, ja miten äärioikeisto on pyrkinyt hyötymään koronavirusilanteesta omassa toiminnassaan. Tutkimusaineistona käytän äärioikeistolaisiksi mediaksi luokitellun Junge Freiheit -lehden (JF) artikkeleita ja niiden yhteydessä esiintyviä kommentteja. Tutkimukseni on osa laajempaa äärioikeistotutkimuksen viitekehystä. Tutkimusmenetelmänä käytän diskurssihistoriallista menetelmää, jonka avulla aineistosta on tunnistettu sen sisältämät diskurssit sekä analysoitu niissä esiintyviä diskurssistrategioita, jotka kuvastavat puhujan tietoisia ja tiedostamattomia tavoitteita.

JF-lehden keskustelussa korostuvat erityisesti perinteiset äärioikeistolaiset teemat: maahanmuutto, yleinen turvallisuus sekä vasemmistoon ja ylikansallisiin toimijoihin yhdistetty epäluulo ja korruptio. Näiden teemojen lisäksi keskustelussa esiintyy runsaasti koronarajoituksiin kohdistuvaa kritiikkiä, vaikka varsinaista viruksen olemassaolon kieltämistä tai vakavuuden vähättelyä ei juurikaan esiinny. Tämä näkyy myös erilaisten koronavirukseen liittyvien salaliittoteorioiden ja pandemian aikana tunnetuiksi nousseiden salaliittoja levittävien (esim. QAnon ja Querdenken) liikkeiden vähäisenä esiintymisenä keskusteluissa.

Koronavirus on omaksuttu osaksi äärioikeistolaista keskustelua, mutta sen aktiivinen hyödyntäminen äärioikeistolaisten diskurssien edistämiseksi vaihtelee. Virusta käytetään muun muassa perustelemaan Euroopan unionin haitallisuutta Saksan suvereniteetin näkökulmasta, ja siten edistämään EU-kriittisten diskurssien valtavirtaistumista. Maahanmuutto- ja vasemmistovastaisuuteen liittyvässä keskustelussa koronavirus puolestaan on pitkälti sulautettu jo aiemmin suosittuihin argumentteihin. Edellä mainittuihin teemoihin liittyvässä keskusteluissa korostuvat siis jo ennen pandemiaa esillä olleet näkemykset, joissa koronavirusta käytetään äärioikeistolaisten intressien edistämiseksi argumentoinnin tukena.

Asiasanat: Saksa, äärioikeisto, Junge Freiheit, koronavirus, diskurssianalyysi

ABSTRACT

Rautila, Jonathan

A discourse analysis of the German far-right debate during the coronavirus pandemic

Jyväskylä: University of Jyväskylä, 2022, 78 pp.

Cyber Security, Master's Thesis

Supervisor: Moilanen, Panu

In recent years, far-right movements have been gaining ground in Europe. Among far-right actors, the coronavirus pandemic was welcomed as new opportunity to promote and mainstream discourses and narratives central to far-right movements. In Germany, far-right supporters have actively participated in demonstrations criticising restrictions imposed by the government to control the pandemic. However, further research is needed to find out whether the COVID theme has been a successful tool in promoting far-right activities or not.

The scope of this Master's thesis is to examine how the COVID pandemic has affected the debate around the far-right in Germany and how far-right movements have tried to benefit from the COVID situation. The data consist of articles and comments published in a relatively popular far-right journal *Junge Freiheit's* online version. A discourse-historical method identifying discourses and discursive strategies reflecting speakers' conscious and unconscious objectives is applied to analyse the data.

The articles and debates in the comment sections of *Junge Freiheit* cover traditional far-right discourses such as immigration, public security, left-wing corruption, and criticism towards supranational actors. Surprisingly, there is little to no controversy over the seriousness of the COVID pandemic which is also reflected on the minor presence of COVID related conspiracies in the dataset although criticism towards the COVID restrictions is a recurring theme.

COVID discourse has been adopted as a part of the far-right debate, but its active use in promoting and mainstreaming far-right discourses varies. It is used, for example, to promote EU critical discourses and especially to support the argument that the European Union is a threat to Germany's sovereignty. COVID theme has also found its way to debates related to immigration, corruption and left-wing politics. The results of this study show that the COVID pandemic is mainly politicised to support the already popular far-right arguments related to immigration, foreign policy, corruption, and security.

Keywords: Germany, far-right, *Junge Freiheit*, coronavirus, discourse analysis

KUVIOT

KUVIO 1	Diskurssihistoriallinen menetelmä ja tutkimuksen toteutus	35
KUVIO 2	Käsitekartta JF:ssa esiintyvistä teemoista ja diskursseista	37

TAULUKOT

TAULUKKO 1	Korruptio - puheenvuorot ja diskurssistrategiat	37
TAULUKKO 2	Koronakriittisyys ja koronatoimien vastustaminen - puheenvuorot ja diskurssistrategiat.....	44
TAULUKKO 3	Maahanmuutto - puheenvuorot ja diskurssistrategiat.....	50
TAULUKKO 4	Turvallisuus - puheenvuorot ja diskurssistrategiat.....	58
TAULUKKO 5	Ulkopolitiikka - puheenvuorot ja diskurssistrategiat.....	64
TAULUKKO 6	Salaliittoteoriat - puheenvuorot ja diskurssistrategiat	67
TAULUKKO 7	JF:ssa esiintyvä keskinäinen kritiikki - puheenvuorot ja diskurssistrategiat.....	72

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

KUVIOT JA TAULUKOT

1	JOHDANTO	1
1.1	Aikaisempi tutkimus	2
1.2	Tavoite, rajaus ja tutkimuskysymykset.....	6
2	ÄÄRIOIKEISTO KÄSITTEENÄ.....	8
2.1	Äärioikeiston määritelmä.....	8
2.1.1	Äärioikeiston ideologiat	10
2.1.2	Äärioikeistolaiset teemat	12
2.1.3	Äärioikeistotutkimuksen kritiikki	15
2.2	Äärioikeiston kehitys toisesta maailmansodasta nykypäivään	16
2.2.1	Saksan äärioikeistolainen kenttä nykyään.....	19
3	MENETELMÄ JA AINEISTON KUVAUS.....	23
3.1	Diskurssitutkimus.....	23
3.2	Kriittinen diskurssianalyysi ja sen diskurssihistoriallinen suuntaus	26
3.2.1	Diskurssihistoriallinen menetelmä ja tutkimuksen toteutus	27
3.2.2	Kriittisen diskurssianalyysin kritiikkiä.....	31
3.3	Tutkimusaineisto ja sen analysointi	33
4	ANALYYSI	36
4.1	Korruptio	37
4.1.1	Elitismen vastaisuus.....	38
4.1.2	Median korruptoituneisuus	39
4.1.3	Äärioikeistoleiman murentaminen	41
4.2	Koronakriittisyys ja koronatoimien vastustaminen.....	44
4.2.1	Haitalliset koronarajoitukset.....	44
4.2.2	Rajoitusperusteiden kritisointi	45
4.2.3	Maineen hallinta ja vastapuolen kritisointi	47
4.3	Maahanmuutto.....	50
4.3.1	Epäoikeudenmukaisuus.....	50
4.3.2	Haluttomuus integroitua	51
4.3.3	Maahanmuutto uhkana	52
4.3.4	Rasismen leima	54
4.4	Turvallisuus.....	57
4.4.1	Perustuslain ja demokratian vaarantuminen	58
4.4.2	Historiallinen leimautuminen ja yhteiskunnan polarisaatio	60
4.5	Ulkopolitiikka	64
4.6	Salaliittoteoriat	67

4.6.1	The Great Reset salaliittoteoria.....	67
4.6.2	Uusi maailmanjärjestys	68
4.6.3	QAnon ja Querdenken	70
4.7	Junge Freiheitissa esiinyvä keskinäinen kritiikki ja arvostelu	71
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	74
5.1	Tutkimukseen liittyviä huomioita ja jatkotutkimustarpeita	77
	LÄHTEET	79
	LIITE 1 JUNGE FREIHEIT -LEHDEN ARTIKKELIT	86

1 JOHDANTO

Äärioikeistolainen liikehdintä on ollut maailmalla runsaasti esillä, erityisesti vuonna 2020 tapahtuneen Yhdysvaltojen kongressitalon valtauksen johdosta. Myös Berliinissä vuonna 2020 koronan vastaiseen mielenosoitukseen osallistuneet äärioikeistomielenosoittajat pyrkivät tunkeutumaan valtiopäivätalolle (ks. Khan-Ruf 2021). Toisaalta erilaisen äärioikeistolaisen liikehdinnän katsotaan lisääntyneen jo ennen pandemiaa. Ilmiö näkyy myös Suomessa, jossa Suojelupoliisi on ilmoittanut muun muassa äärioikeistolaisen terrorismin uhkan voimistuneen (Suojelupoliisi 2021).

Saksassa on pitkät perinteet äärioikeiston vastaisessa toiminnassa. Siellä erilaista ääriliikehdintää on pyritty jossain määrin rajoittamaan kovemmin kuin monessa muussa Euroopan valtiossa. Tämän voidaan nähdä liittyvän myös maan historiaan, minkä johdosta äärioikeistolaisista diskursseista on pyritty tekemään mahdollisimman tuomittavia (esim. Koehler 2018). Tästä suojelevasta ja ennaltaehkäisevästä traditiosta huolimatta äärioikeistolainen toiminta on edelleen varsin aktiivista. Erilainen ääriajattelu on jossain määrin myös yleistynyt muun muassa maahanmuuttovastaisuutena. Ilmiön voidaan nähdä myös politisoituneen esimerkiksi AfD:n (Alternativ für Deutschland) ja PEGIDA:n (Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes) kaltaisten puolueiden ja poliittisten ääriliikkeiden myötä. Erityisesti vuoden 2015 pakolaiskriisi on ollut laukaiseva tekijä lisääntyneelle turhautuneisuudelle äärioikeiston keskuudessa, mikä on ollut myös käännteentekevä tapahtuma äärioikeiston suosion kasvussa ja sen provosoivan toiminnan valtavirtaistumisessa. (ks. CEP 2020.)

Tarkasteltaessa Saksan äärioikeistoa on oleellista ottaa huomioon perinteisen oikeiston ulkopuolisen kentän laajuus, joka jakaantuu oikeistopopulisteista aina ekstremistiseen äärioikeistoon sisältäen useita erilaisia ryhmittymiä, joilla on muun muassa erilaisia ideologisia painotuksia. Nämä erilaiset ryhmittymät voidaan jakaa edelleen toiminnaltaan potentiaalisesti väkivaltaisiin, ei väkivaltaisiin tai taipumukseltaan väkivaltaisiin kategorioihin (ks. Mudde 2019). Äärioikeistokenttä voidaankin yleisesti nähdä erittäin kirjavana ulottuvuutena, joka muodostuu muun muassa: fasisteista, nationalisteista, uusioikeistosta,

ekstremisteistä, radikaaleista, libertaareista, vaihtoehto-oikeistosta, identitääreistä, uusnatseista ja uustaantumuksellisista (ks. Seddwick 2019).

Äärioikeistolaisia suuntauksia on useita erilaisia, mutta tästä huolimatta eri suuntauksien välillä katsotaan olevan kollektiivisesti jaettu teemoja ja ideologioita, jotka ovat merkittävässä asemassa suuntauksien toiminnassa niiden eroavaisuudesta huolimatta. Koronaviruskriisi on puolestaan tarjonnut uusia ulottuvuuksia äärioikeistolaiselle toiminnalle. Saksassa koronarajoituksia vastaan järjestetyissä mielenosoituksissa erilaiset äärioikeistoryhmät ovat olleet näkyvästi esillä. Lisäksi erityisesti AfD-puolue on profiloitunut harjoitettua koronapolitiikkaa kritisoivaksi tahoksi (ks. Salheiser & Richter 2020). Toisin sanoen koronaviruspandemia on tarjonnut uudenlaisen toimintaympäristön edistää äärioikeistolaisten diskurssien valtavirtaistamista. Sitä käytetään muun muassa keinona perustella Euroopan unionin, maahanmuuton ja poliittisten päättäjien vastaista toimintaa. Tässä mielessä äärioikeistotutkimus on koronaviruspandemian aikana osoittautunut ajankohtaiseksi huomioiden myös äärioikeistolaisen kansallismielisyyden nousun 2010-luvulla merkittävänä teemana politiikkaan.

1.1 Aikaisempi tutkimus

Wondreys ja Mudde (2020) ovat tutkineet Euroopan äärioikeistopuolueiden toimintaa koronaviruspandemian aikana. Hypoteesina Wondreys ja Mudde esittävät, että äärioikeistopuolueet toimivat kriisin aikana niiden ydinideologioiden pohjalta. Puolueiden katsotaan käyttäneen erityisesti vahvoja nativistisia diskursseja, joilla pandemia on liitetty osaksi maahanmuuttokysymyksiä. Tämä on näkynyt muun muassa valtiorajojen sulkemisen ja vapaan liikkumisen rajoittamisen tukemisena. (Wondreys & Mudde 2020, s. 1–2 & 23.)

Euroopan äärioikeistopuolueiden toiminnan katsotaan eroavan merkittävästi esimerkiksi Brasilian ja Yhdysvaltojen presidenttien edustamista linjoista, joissa Jair Bolsenaro ja Donald Trump ovat väheksyneet koronaviruksen vakavuutta ja vaadittuja toimenpiteitä sen ehkäisemiseksi. Toisaalta vaikka Wondreys ja Mudde katsovat Euroopan äärioikeistopuolueiden olleen ensimmäisten joukossa korostamassa koronaviruksen vakavuutta, ovat ne myös sittemmin kritisoineet rajoitustoimintaa liiallisina ja levittäneet väärää tietoa pandemian vakavuudesta. Tutkimuksessa ei juurikaan tarkastella Saksan äärioikeistopuolueiden toimintaa, mutta AfD:n todetaan koronaviruspandemian aikana jakaneen erityisesti EU-kriittisiä näkemyksiä väittäen unionin hyötyvän kriisistä taloudellisesti Saksan kustannuksella. (Wondreys & Mudde 2020, s. 4, 12 & 22.) Toisaalta Karavasilis (2020) kirjoittaa, että AfD:n diskurssi on muuttunut koronaviruspandemian aikana. Ennen varsinaisia toteutettuja rajoitustoimia AfD keskittyi kritisoimaan erityisesti liittokansleri Angela Merkelin politiikkaa sekä yleisesti maahanmuuttoa. Tiukkojen maahantulorajoitusten toimeenpanon jälkeen puolue menetti osin pohjan poliittiselta agendaltaan, mikä on vaikuttanut myös sen kannatukseen negatiivisesti. Sittemmin AfD on Karavasilisin mukaan keskittynyt kritisoimaan rajoitustoimien riittämättömyyttä ja

Saksan epäedullista taloudellista asemaa Euroopan unionissa. (Karavasilis 2020, s. 24–25.)

Niin sanottu rally 'round the flag -ilmiö, jossa yhteiskunnallisen kriisin aikana valtaapitävien puolueiden suosio vahvistuu, ei ole ollut tutkimuksen perusteella erityisen näkyvää Euroopassa. Saksassa AfD on kuitenkin menettänyt hieman kannatustaan vuoden 2020 kevään ja kesän välisissä mittauksissa. (Wondreys & Mudde 2020, s. 13–17; Ks. Karavasilis 2020 s. 24.) Wondreys ja Mudde esittävät johtopäätöksissään kuitenkin, ettei koronaviruskriisillä ole ollut Euroopan äärioikeistopuolueiden kannatukseen mainittavaa negatiivista vaikutusta.

Vieten (2020) tuo tutkimuksessaan "New Normal and Pandemic Populism" esiin, että koronaviruspandemiaan viittaava populismi on saanut myös äärioikeistokannattajat liikkeelle. Rajoitustoimet ovat olleet Saksassa tiukkoja, minkä johdosta erityisesti erilaiset online-yhteisöt ovat nousseet näkyvään asemaan. Vieten (2020) korostaa, että alun perin hallituksen rajoitustoimien vastustamiseen ja arvosteluun keskittyvät liikkeet, kuten Querdenken 711 ja Widerstand 2020, ovat populistisella retoriikallaan onnistuneet mobilisoimaan suuria ihmisjoukkoja kaduille osoittamaan mieltään. Vietenin (2020) mukaan liikkeiden järjestämät mielenosoitukset ovat esimerkki totuuden ja fiktion rajan sumentumisesta, missä useat eri tahot jakavat elitismien vastaisia värittyneitä diskurssejaan. Mielenosoituksia on järjestetty säännöllisesti esimerkiksi Berliinissä, Dresdenissä sekä Stuttgartissa, ja niihin on osallistunut enimmillään useita kymmeniä tuhansia mielenosoittajia sisältäen sekä äärivasemmiston että -oikeiston kannattajia. Sittemmin eri äärioikeistotoimijat, kuten AfD, NPD, Der III. Weg ja Reichsbürger ovat pyrkineet omimaan mielenosoitukset kannustamalla kannattajiaan osallistumaan niihin. Mielenosoitukset ovat houkutelleet äärioikeistokannattajia myös ulkomailta, esimerkiksi Iso-Britanniasta, Hollannista ja Sveitsistä on saapunut ihmisiä tukemaan toimintaa. Vieten tuo esiin, että Saksassa erityisesti äärioikeistomedia ja -kannattajat mukautuvat uuteen koronaviruspandemian aiheuttamaan todellisuuteen käyttäen hyväksi kriisin synnyttämää kaaosta. Hänen mukaansa yleistä demokratian arvojen mukaista kansalaisten demonstratiivista toimintaa hyödynnetään äärioikeistotoimijoiden toimesta näiden omien tavoitteiden edistämiseen. Yleisesti esiintyvän pandemiapopulismien varjolla levitetään ideologisia tavoitteita, mikä on Vieten mukaan johtanut jossain määrin äärioikeistotoiminnan normalisoitumiseen sekä online-yhteisössä että katukuvassa. (Vieten 2020, s. 2 & 8–11.)

Tutkimuksien perusteella Saksan äärioikeiston katsotaan aktiivisesti pyrkivän mukautumaan vallitsevaan tilanteeseen ja myös jossain määrin hyötymään yhteiskunnallisesta sekasorrosta. Tosin selkeitä viitteitä siitä, että Saksassa äärioikeisto olisi hyötynyt pandemian aikaisesta tilanteesta, ei ole tutkimuksissa esitetty (esim. Ibsen 2020). Toisaalta McNeil (2020) on tutkimuksessaan tuonut esiin, ettei koronaviruskriisin ja äärioikeiston toiminnan välillä ole edes selkeitä yhteyksiä (McNeil 2020). Tutkimuksessa on analysoitu kuuden eurooppalaisen äärioikeistoliikkeen (mm. Saksan IBD - Identitär Bewegung Deutschland) Telegram -tileillä käytyä keskustelua. Viestiketjujen sisältöä on

analysoitu kuudesta tunnistetusta äärioikeistoon liittyvän teeman näkökulmasta tavoitteena ymmärtää äärioikeiston toimintaa kriisiolosuhteissa. Hyödynnetyt teemat ovat: maahanmuutto, globalisaatio, hallinto, vapaus, resilienssi ja salaliittoteoriat. McNeilin mukaan IBD:n viesteissä ovat korostuneet erityisesti viittaukset globalisaation vastustamiseen sekä salaliittoteorioihin. IBD korostaa nationalismiin sijaan ajatusta yhtenäisestä Euroopasta, jonka ei tulisi päästää rajojensa sisäpuolelle maahanmuuttajia levittämään koronavirusta. Syyllisiä katsotaan olevan erityisesti valtaeliitti ja vasemmistoedustajat, jotka liikkeen kannattajien mukaan mahdollistavat maahanmuuton jatkumisen. Toisaalta tutkimuksessa tuodaan myös ilmi, että Saksassa toteutetut koronatoimet olisivat olleet keino pihlottaa maahanmuuttoon liittyvät ongelmat kansalaisilta. Tästä huolimatta McNeil ei näe erityistä yhteyttä äärioikeiston ja koronaviruskriisin välillä (McNeil 2020, s. 1-2 & 13-24.)

Ariza (2020) puolestaan on esittänyt Tony Blair -instituutin raportissa, että koronaviruspandemian aikana potentiaalisten viharikoksien uhka kasvanut. Hänen mukaansa äärioikeiston suosimilla verkkoalustoilla vähemmistöihin kohdistuvat salaliittoteoriat ovat selvästi yleistyneet pandemian aikana. Ariza näkee salaliittoteorioiden valtavirtaistumisen mahdollisesti lisäävän radikalisoitumista lyhyellä aikavälillä. Tämä voi edelleen pitkällä aikavälillä lisätä etnisiin vähemmistöihin kohdistuvien väkivaltarikoksien määrää. (Ariza 2020, s. 4, 8 & 13.) Saksassa äärioikeistotoimijat ovat Arizan mukaan osallistuneet aktiivisesti maanlaajuisiin koronamielenosoituksiin sekä paikallisyhteisöiden hyväntekeväisyyskampanjoihin. Ekstremistiset Die Rechte ja Der III. Weg -puolueet ovat harjoittaneet paikallista avustustoimintaa esimerkiksi ruokakuljetusten muodossa nimittäen itseään ”maan selkärangaksi”. Tämä on Arizan mukaan ollut keino kasvattaa paikallista suosiota sekä rekrytoida uusia kannattajia puolueeseen. (Ariza 2020, s. 9-10.)

Osana ekstremismin vastaista projektia (Counter Extremism Project, CEP) laaditussa tutkimuksessa todetaan, ettei vielä vuoden 2020 syksyyn mennessä olla selkeästi havaittu äärioikeiston pyrkimyksiä hyötyä kriisistä (Ibsen ym. 2020, s. 20). Tosin tutkimuksessa todetaan myös, että Saksassa äärioikeistokannattajat ovat olleet näkyvästi esillä mielenosoituksissa, mikä voidaan tulkita merkinä tilanteen hyödyntämisestä kannatuksen ja näkyvyyden edistämiseksi (Ibsen ym. 2020, s. 20-21 & 41). Mielenosoituksiin osallistuneet ovat kuitenkin edustaneet laajasti sekä äärivasemmistoa että -oikeistoa, eivätkä osallistujaryhmät siten jaa keskenään samoja arvoja. Tästä syystä äärioikeistoa ei nähdä tutkimuksen perusteella keskeisenä toimijanxana hallituksen toimintaa vastaan suunnatuissa mielenosoituksissa (vrt. Vieten 2020). Näissä tapahtumissa mobilisoivana tekijöinä katsotaan olevan erilaiset suuren suosion saaneet salaliittoteoriat, joita erityisesti populistisen QAnonin kannattajat levittävät. Tosin CEP:n tutkimuksessa arvioidaan, että eri äärioikeistotoimijat saattavat pyrkiä vaikuttamaan QAnon-liikkeen kautta yhteiseen viholliseensa, hallitsevaan eliittiin. (Ritzmann & Rasem 2020, s. 103 & 128-129.)

Salheiserin ja Richterin vuoden 2020 lopussa julkaistussa raportissa tuodaan esiin, etteivät populistiset ja äärioikeistolaiset puolueet ole onnistuneet

hyödyntämään koronamielenosoituksia kasvattaakseen suosiotaan. Tästä huolimatta erilaiset äärioikeistoiset diskurssit ovat raportin mukaan jossain määrin lisääntyneet ja tätä kautta normalisoituneet. Tämän perusteella Salheiser ja Richter esittävät erilaisten demokratianvastaisten mielenosoitusten ja toiminnan mahdollisesti lisääntyvän tulevaisuudessa, riippumatta vallitsevan pandemian kehityskulusta. (Salheiser & Richter 2020, s. 6.)

Eurooppalaisen äärioikeiston toimintaa pandemian aikana on tutkittu myös vuonna 2021 julkaistussa raportissa, jossa todetaan erityisesti AfD:n seurauksen Donald Trumpin esimerkkiä pandemian alkuvaiheessa vähättelemällä viruksen vakavuutta (Khan-Ruf 2021, s. 23). Strategian kuitenkin todetaan epäonnistuneen, sillä virusta vähättelevillä lausunnoilla ei saatu mobilisoitua ihmisiä toivotulla tavalla. Tämän johdosta AfD muutti linjaansa ja keskeiseksi nousi vähättelyn sijaan hallituksen ja viranomaisien toiminnan kritisointi. Tutkimuksessa tuodaan esiin, ettei AfD ole onnistunut hyödyntämään pandemiaa kannatuksensa lisäämiseksi, vaan päinvastoin se laskenut. Tästä riippumatta yhteiskunnallinen polarisaatio on jossain määrin kuitenkin lisääntynyt. (Khan-Ruf 2021, s. 23–24.) Raportissa kuitenkin tarkastellaan lähinnä AfD:n toimintaa ja sen suosiota rekisteröityneiden kannattajien kautta. Tuloksissa ei oteta kantaa esimerkiksi yleisesti äärioikeistolaisten diskurssien esiintyvyyteen pandemian aikana tai erilaisten poliittisesti sitoutumattomien offline- ja online-yhteisöjen toimintaan.

Simone Rafael (2021) esittää raportissaan myös näkemyksen pandemian vaikutuksesta AfD:n kannatuksen laskuun. Tämän lisäksi hän kuitenkin esittää, että vaikka äärioikeistopuolueen poliittinen suosio on laskenut, voi se kuitenkin näkyä lisääntyvänä radikalisoitumisena, kun ihmiset eivät enää etsi poliittista ratkaisua tavoitteidensa edistämiseksi. (Rafael 2021, s. 82.) Rafaelin mukaan erityisesti disinformaatio ja erilaiset antisemitismiin pohjautuvat salaliittoteoriat ovat yleistyneet pandemian aikana. Hän vertaa äärioikeiston nykyistä koronaviruksen aikaista toimintaa vuosiin 2014–2015, jolloin äärioikeistotoimijat käyttivät pakolaiskriisiä yhteiskunnallisen toimintansa argumenttina. Nykyisin vaikuttaminen keskittyy hänen mukaansa koronarajoituksia ja koronatoimia vastustavien tahoja hyväksikäyttäen demokraattisen järjestelmän murentamiseen. (Rafael 2021, s. 83.)

Yhteenvedona voidaan todeta, ettei Saksan äärioikeiston toimintaa koronaviruspandemian aikana ole erityisen paljon vielä tutkittu, eikä kokonaisvaltaista kuvaa äärioikeiston toiminnasta ole vielä muodostunut. Tutkimuksien tulokset ovat osittain keskenään ristiriitaisia äärioikeiston aseman ja toiminnan osalta. Pääosin äärioikeiston katsotaan kuitenkin pyrkivän hyötymään pandemian aiheuttamasta tilanteesta. On kuitenkin epäselvää, onko kyse varsinaisesta hyötymisestä vai pikemminkin vallitsevaan tilanteeseen mukautumisesta.

1.2 Tavoite, rajaus ja tutkimuskysymykset

Tutkimukseni tavoite on selvittää, miten koronavirusta käytetään osana äärioikeistolaisia diskursseja ja miten Saksan äärioikeisto on pyrkinyt hyötymään koronavirustilanteesta toiminnassaan. Tutkimukseni voidaan katsoa olevan ajankohtainen ja tarpeellinen. Aikaisempien tutkimuksien perusteella äärioikeisto on ollut nimittäin vahvasti esillä muun muassa koronamielienosoituksissa, mutta niissä ei ole pystytty osoittamaan varmuudella, että onko esimerkiksi äärioikeistolainen toiminta valtavirtaistunut pandemian aikana. Lisäksi koronan osallisuutta äärioikeistolaisissa diskursseissa ei ole erityisesti tutkittu, minkä johdosta tutkimukseni voidaan nähdä tervetulleena kasvattamaan ymmärrystä äärioikeiston toiminnasta pandemian aikana.

Aihetta lähestytään tutkimalla yleisesti äärioikeistolaisten ideologioiden ja teemojen kontekstissa esiintyviä koronavirukseen liittyviä diskursseja. Näiden diskurssien voidaan katsoa kuvastavan Saksan äärioikeiston toiminnan perustaa pandemian aikana.

Koronaviruspandemiasta johtuvat poikkeavat olot voidaan nähdä mielenkiintoisena toimintaympäristönä äärioikeiston toiminnan tarkastelulle. Tähän liittyen tutkimus voi myös tuottaa laajempaa ymmärrystä, miten äärioikeisto pyrkii hyötymään erilaisista poikkeavista olosuhteista ja horjuttamaan yhteiskunnallisia rakenteita – poikkeavat olosuhteet ovat omiaan lisäämään yhteiskunnallista polarisaatiota ja erilaisen ääriajattelun sekä toiminnan normalisoitumista (ks. Harel, Jameson & Maoz 2020).

Päätutkimuskysymykseni on: Miten koronavirus on vaikuttanut äärioikeistolaiseen keskusteluun?

Tätä kysymystä täydentämään olen luonut kolme alakysymystä:

1. Minkälaisia koronavirukseen liittyviä äärioikeistolaisia diskursseja esiintyy?
2. Miten korona on politisoitu osaksi esiintyviä diskursseja?
3. Minkälaisia tavoitteita diskursseissa esiintyy?

Ensimmäisen alatutkimuskysymyksen avulla selvitän, minkälaisia diskursseja aineistossa koronavirukseen liittyen esiintyy. Tämä on välttämätöntä ilmiön ymmärtämiseksi. Lisäksi ymmärrys esiintyvistä koronavirukseen liittyvistä diskursseista mahdollistaa selvittämään, minkälaisia äärioikeistolle ominaisia teemoja niissä esiintyy. Tämä luo myös edellytykset toiseen alakysymykseen vastaamiseen. Kysymyksen avulla selvitän, miten koronaan liittyviä diskursseja käytetään osana äärioikeistolaisia teemoja sekä toisin päin, miten näitä teemoja käytetään virukseen liittyvissä diskursseissa. Kolmannen alatutkimuskysymyksen avulla selvitän, minkälaisia tavoitteita löydetyissä diskursseissa esiintyy.

Näiden kysymyksen vastauksien perusteella voidaan vastata varsinaiseen päätutkimuskysymykseen. Vastauksia ei kuitenkaan voida yksilöidä vain tietyn

tahon tai toimijan tarkkuudella, vaan ne kuvastavat yleisesti tutkittavassa aineistossa esiintyvää äärioikeistolaista diskursiivista toimintaa pandemian aikana.

Tutkimusaineistona käytän yleisesti äärioikeistolaiseksi tai oikeistopopulistiseksi sekä konservatiiviseksi mediaksi katsotun saksankielisen Junge Freiheit -sanomalehden artikkeleita ja niiden yhteydessä esiintyviä kommentteja. Täten aineiston valinnalla vastataan myös äärioikeistotutkimukseen kohdistuvaan kritiikkiin, jossa äärioikeistotutkimusta on arvoilteltu sen vahvasta nojautumisesta sekundäärilähteisiin (ks. Gattinara 2020). Kerättävän tutkimusaineiston rajaan ajallisesti koskettamaan kolmatta koronavirusaaltoa. Saksassa sen katsotaan alkaneen vuoden 2021 maaliskuussa ja päättyneen noin kaksi kuukautta myöhemmin toukokuussa (Robert Koch Institut 2021). Tutkimustuloksia silmällä pitäen on huomioitava, että diskurssit ovat jatkuvassa muutosprosessissa. Tästä johtuen aineistossa esiintyviä diskursseja ei voida sellaisenaan käyttää kuvaamaan kokonaisuudessaan äärioikeiston toimintaa pandemian aikana, vaan ne tulee tulkita tutkittavan ajanjakson ilmentyminä.

Junge Freiheit -lehden artikkeleita ja kommentteja en ole erikseen suomentanut. Täten aineistossa esiintyvät puheenvuorot ovat alkuperäiskielellä. Kyseessä on diskurssitutkimus, jossa kiinnostuksen kohteena on pitkälti puheenvuoroissa esiintyvän kielenkäytön sekä niissä esiintyvien merkityksien tutkiminen niiden alkuperäisessä ympäristössä ja muodossa. Tästä syystä alkuperäisten puheenvuorojen kääntäminen suomeksi saattaisi muuttaa muun muassa alkuperäistä merkitystä, minkä johdosta olen päättänyt olla suomentamatta tutkimukseni kohteena olevia puheenvuoroja.

2 ÄÄRIOIKEISTO KÄSITTEENÄ

Äärioikeistokenttä voidaan nähdä laajana ja pirstaleisena kokonaisuutena, vaikka usein se harhaanjohtavasti saatetaan kuvailla homogeenisenä suuntauksena. Toisin sanoen todellisuudessa se koostuu useista erilaisista suuntauksista ja toimijoista, joilla on keskenään erilaisia näkökulmia ja painotuksia. Tässä luvussa tarkastelen äärioikeiston käsitteellisiä merkityksiä – mitä äärioikeistolla voidaan ymmärtää ja mitä sillä tarkoitetaan tutkimuksessani. Lisäksi käsitteelen luvussa Saksan äärioikeiston historiallista kehityskulkua ja nykyistä äärioikeistokenttää. Kokonaisuudessaan äärioikeiston käsitteellistäminen ja sen keskeiset teemat muodostavat tutkimukseni teoreettisen perustan koronaviruksen ja äärioikeistolaisten diskurssien välisten suhteiden analysoinnille.

2.1 Äärioikeiston määritelmä

Oikeiston ja vasemmiston välinen jaottelu perustuu Ranskan vallankumouksen yhteydessä syntyneeseen käsitykseen, jossa oikeisto miellettiin yleisesti autoritäärisyyttä ja vasemmisto puolestaan demokratiaa sekä yksilönvapautta kannattavaksi tahoksi. Teollisen vallankumouksen jälkeen käsitys jaottelusta muuttui noudattelemaan ekonomisia ja sosiaalisia tekijöitä. Oikeiston katsottiin kannattavan muun muassa vapaata markkinataloutta, kun vastaavasti vasemmiston nähtiin kannattavan valtion keskeistä roolia markkinatalouden säätelyssä. Sittemmin käsitys vasemmiston ja oikeiston jaottelusta on muuttunut noudattelemaan enemmän sosiaalisia ja kulttuurillisia arvoja, joissa vasemmiston nähdään kannattavan erityisesti liberalismia ja kansainvälisyyttä sekä monikulttuurisuutta. Vastaavasti oikeiston katsotaan kannattavan enemmän autoritäärisiä ja nationalistisia arvoja. (ks. Mudde 2019, s. 6–7) Selkeää rajaa jaottelun välille on vaikea vetää, koska käsitteet ovat pitkälti myös esimerkiksi aikaan ja kulttuuriin sidonnaisia. Täten suoraviivainen jaottelu vasemmistoon tai oikeistoon voi olla hankalaa, koska eri suuntaukset ja piirteet korostuvat aina eri konteksteissa eri tavalla. Myös ääripäiden määrittelyn voidaan katsoa olevan

haasteellista, mutta kuitenkin yksinkertaisempaa kuin lavea vasemmistoon ja oikeistoon jaottelu (ks. Carter 2018, s. 4).

Akatemiassa äärioikeiston osalta ei vallitse ehdotonta konsensusta käsitteen merkityksestä ja ulottuvuuksista, mutta selkeitä ja laajalle levinneitä painotuksia on erotettavissa (esim. Ravndal & Bjørgo 2018, s. 6). Erilaiset määritelmät äärioikeistolle pohjautuvat pitkälti Norberto Bobbion käsitteelliseen jakoon vasemmistosta ja oikeistosta. Bobbion näkemys perustuu poliittisten siipien erilaiseen suhtautumiseen tasa- ja epätasa-arvoon: siinä missä vasemmisto toimii sosiaalisen epätasa-arvon vähentämisen puolesta, näkee oikeisto puolestaan sosiaalisen epätasa-arvon luonnollisena ja väistämättömänä (Bobbio 1996).

Perinteisen vasemmiston ja oikeiston välisen jaottelun lisäksi on myöskin muita jaottelumenetelmiä. Yksi tällainen menetelmä on esimerkiksi jaottelu GAL/TAN-asteikon avulla. GAL muodostuu sanoista vihreä, vaihtoehtoinen ja libertaria (eng. *green, alternative & libertarian*). Puolestaan TAN muodostuu sanoista perinteinen, autoritaarinen ja nationalistinen (eng. *traditional, authoritarian & nationalist*). Jaottelussa huomio kiinnittyy puhtaan oikeisto- ja vasemmistojaottelun sijaan arvoihin. (Ks. Hooghe, Marks & Wilson 2002.)

Elisabeth Carter (2018) on tutkinut, kuinka äärioikeistoa koskevassa tutkimuksessa käsitettä on käytetty ja kuinka se on ymmärretty. Carterin mukaan äärioikeistoon on nähty yleensä liittyvän näkemykset nationalismista, vahvasta valtiovallasta, rasismista ja ksenofobiasta, demokratian vastaisuudesta ja myös jossain määrin populismista (Carter 2018, s. 5). Tutkimuksessa tullaan samaan johtopäätökseen kuin Ravndal ja Bjørgo (2018), ettei täysin selkeää käsittehierarkiaa ole tutkimusalalla syntynyt, vaikka dominoivia käsityksiä löytyykin. Ravndalin ja Bjørgon mukaan on yleistä, että äärioikeistoon liittyvässä tutkimuksessa käytetään suhteellisen lavasti erilaisia käsitteitä. Erityisesti äärioikeiston väkivaltaa kuvailtaessa, ei ole varsinaista vakiintunutta käytäntöä, vaan ilmiötä kuvaillaan esimerkiksi äärioikeisto-, radikaalioikeisto-, uusfasismiväkivalaksi tai oikeistoterrorismiksi. (Ravndal & Bjørgo 2018, s. 6.)

Cas Mudden määritelmän voidaan nähdä olevan vallitsevassa asemassa, vaikka siihen liittyy myös perustavanlaatuisia kysymyksiä äärioikeiston suhtautumisesta demokratiaan. Mudden mukaan äärioikeisto on luonteeltaan vallitsevan systeemin vastaista ja demokratiaa vastaan hyökkäävää. Äärioikeistosta on erotettavissa kaksi ideologista suuntausta: oikeistoradikalismi ja oikeistoekestremismi, mitkä katsotaan myös osittain keskenään kilpaileviksi ideologioiksi (Mudde 2019, s. 16; myös Mudde 2007; Eatwell & Mudde 2004).

Radikaali oikeisto hyväksyy Mudden mukaan demokratian olemassaolon, vaikkakin kyseenalaistaa sen joitakin perusarvoja. Luonteeltaan se on uudistuksellista vallitsevaan systeemiin nähden, mutta toimii demokratian rajoissa. Vastaavasti ekstremistinen oikeisto on demokratian vastaista ja luonteeltaan vallankumouksellista eli pyrkii taistelemaan vallitsevaa demokraattista systeemiä vastaan. (Mudde 2019, s. 7.) Nimenomaan tähän äärioikeiston yleistävään käsitykseen demokratian vastaisuudesta sekä sen kyseenalaistamisesta liittyvät akateemisen tutkimuksen selkeimmät eroavaisuudet – nähdäänkö äärioikeisto yleisesti demokratiaa tai vallitsevaa systeemiä vastustavana, vai voidaanko

radikaalia oikeistoa kuvailla edes systeemin vastaisena? Mudden näkemyksestä eroavat näkemykset kiinnittävät erityisesti huomiota oikeistoradikalismiin, jota ei nähdä varsinaisesti äärioikeistona ja täten demokratiaa kyseenalaistavana. Pääosin näkemyksissä on kyse oikeistoradikaaleista puolueista, jotka toimivat parlamentaarisesti ja täten toimivat demokratian laillisuusperiaatteiden ja arvojen mukaisesti (esim. Ignazi 1992). Mudden radikaalioikeistomääritelmän voidaan kuitenkin nähdä huomioivan edellä mainitun kiistanalaisuuden, vaikka radikaalioikeisto nähdään osana demokratiaa vastustavaa äärioikeistoa, hyväksyy se silti demokratian järjestelmänä sekä toimii tämän järjestelmän laillisuusperustan mukaisesti, vaikkakin kyseenalaistaen osan liberaalin demokratian arvoista (Mudde 2019).

2.1.1 Äärioikeiston ideologiat

Mudden mukaan äärioikeisto jakaantuu ekstremistiseen ja radikaaliin oikeistoon, joilla on omat keskeiset ideologiansa toimintansa ja maailmankatsomuksensa perustana. Näiden äärioikeiston alasuuntausten katsotaan koostuvan rakenteellisesti erilaisista puolueista, sosiaalista liikkeistä ja alakulttuureista (ks. Minkenberg 2011; Minkenberg 2018; Mudde 2019, s. 49). Sosiaalisiksi liikkeiksi katsotaan lukeutuvan muun muassa erilaiset ajatushautomot, mediaorganisaatiot ja poliittiset organisaatiot (esim. PEGIDA), jotka eivät pyri saavuttamaan vaalien avulla edustusta erilaisissa poliittisissa päätöksentekokoelimityksissä. Alakulttuurit ovat väljiä ryhmittymiä, joissa jäsenet jakavat organisationaaliseen yhteenkuuluvuuden sijaan tietyt yhteiset kulttuurilliset näkemykset, identiteetit ja arvot. Esimerkkinä alakulttuureista voidaan mainita julkiseen keskusteluun noussut alt-right, joka on pääosin anonyymisti kirjoittavista käyttäjistä koostuva online-yhteisö. Alt-rightin jäsenet toimivat pääosin erilaisilla sosiaalisen median alustoilla levittäen erityisesti valkoisen ylivalan diskursseja sekä jakaen misogyniisia ja rasistisia julkaisuja. (Mudde 2019, s. 53, 55–58 & 60–61.)

Ekstremistisen oikeiston keskeisenä ideologiana toimii fasismi, jolla kuitenkin on useita erilaisia suuntauksia, kuten esimerkiksi natsismi, kun vastaavasti radikaalin oikeiston keskeisimpinä ideologioina toimivat Mudden mukaan nativismi, autoritarismi ja populismi. Näiden eri äärioikeistosuuntauksien välillä voidaan katsoa olevan myös kilpailua, jossa ekstremistit arvostelevat radikaaleja heikoiksi ja riittämättömiksi tekemään tarvittavia vallankumouksellisia uudistuksia. Vastaavasti radikaalit arvostelevat ekstremistien vaarallisuutta ja mielipuolisuutta tavoitteidensa saavuttamiseksi. Kyse on pitkälti ideologisten eroavaisuuksien lisäksi pitkälti myös leimautumisen pelosta ja tämän välttämisestä. (Mudde 2019, s. 30–31.)

Äärioikeiston jaottelu radikaaliin ja ekstremistiseen siipeen on siis verrattain vaikeaa, eikä niiden niputtaminen yhden käsitteen alle ole mielekäästä. Myöskään esimerkiksi ekstremististä oikeistoa ei voida pitää yhtenäisenä äärioikeiston alasuuntauksena, vaan erilaiset ekstremistiset liikkeet eriyvät yleensä mielipiteiltään enemmän kuin ovat toistensa kanssa samaa mieltä. Samoin myös radikaalioikeisto on pirstoutunut suuntaus, mutta ei kuitenkaan yhtä värikkäästi kuin ekstremistinen oikeisto. (Mudde 2019, s. 7 & 24.) Äärioikeiston sisäisestä

hajanaisuudesta huolimatta toimijakenttää ei tule ymmärtää vain yksittäisinä henkilöinä tai ryhminä, vaan kokonaisuutena, jossa toimijat vaikuttavat pitkälti samoissa ympäristöissä ja ovat keskinäisessä vuorovaikutuksessa (ks. Gattinara 2020, s. 325).

Carter (2018) tuo tutkimuksessaan esiin, että yleisesti tunnistettuja äärioikeistoon liittyviä teemoja ja ideologioita ovat autoritärismi, nationalismi, ksenofobia, demokratian vastaisuus ja populismi (ks. Carter 2018; esim. Skenderovic 2008; Copsy 2008). Mudde on puolestaan jakanut nämä äärioikeistoon liittyvät ideologiat ja teemat omiin luokkiinsa. Ideologiat kuvastavat sekä radikaalin että ekstremistisen oikeiston välistä aatteellista jakoa. Teemat puolestaan kuvastavat äärioikeiston yleisiä agendoja ja toiminnan perustoja, mitkä esiintyvät sekä radikaali- että ekstremistioikeiston toiminnassa. Varsinaisia äärioikeiston ideologioita ovat Mudden mukaan jo aikaisemmin mainitut autoritarismi, nativismi ja populismi sekä ekstremistisellä oikeistolla fasismi. (Mudde 2019, s. 24 & 27–30.)

Ekstremistisen oikeiston ydinideologiana toimii kansalliseen uudelleensyntymiseen tähtäävä fasismi, mikä tarkoittaa muun muassa vanhojen yhteiskunnallisten hierarkioiden ja luokkaperinteiden purkamista – vain tällä tavoin voidaan luoda ideologisesti ”puhdas” ihminen, joka palvelee tätä saavutettua yhteiskunnallista tilaa. Luonteeltaan fasismi on totalitääristä – valta on keskitettyä ja valtaa pitävä omaa oikeuden kontrolloida ihmisten elämää. Täten fasistisessa yhteiskunnassa yksilönvapaudella ei ole sijaa. Yhteiskunnallinen uudistus nähdään saavutettavaksi sodan avulla, joskin sota tulkitaan pikemminkin puhdistavana ja uudistavana retriittinä. (Mudde 2019, s. 25–26.)

Natsismin voidaan nähdä perustuvan pitkälti fasismin ideologiaan, mutta poikkeavan kuitenkin siitä perustavanlaatuisesti muun muassa huomattavasti rasistisemmalla olemuksellaan. Siinä missä fasismissa valtio nähdään keskeisenä toimijana, natsismi on huomattavasti rotukeskeisempi. Natsismissa oletettuun rotuun liitetään vahvoja oletuksia, eikä keskenään erilaisia etnisiä ryhmiä nähdä tasa-arvoisina. Arjalaiset nähdään ylivertaisina muihin nähden, tähän ylivertauuteen liittyy myös oikeutus ja velvoitus hallita muita vähempiarvoisimmiksi katsottuja rotuja. Nykyisin natsismi tunnetaan uusnatsismina, joka noudattelee pitkälti tätä kansallissosialistisesta Saksasta alkunsa saanutta ideologiaa. Tosin arjalaisten sijaan ylivertaisena ihmisryhmänä nähdään yleistettynä valkoiset. (Mudde 2019, s. 25–27.)

Euroopassa ja yleisesti länsimaissa rotuoppiin perustuva ajattelu on toisen maailman sodan jälkeen ollut erityisen tuomittavaa. Tästä johtuen etenkin Euroopassa on osana New Right (uusioikeisto) sosiaalisen liikkeen kehitystä syntynyt etnopluralistinen lähestymistapa kuvailemaan kulttuurien ja etnisyyden olemusta. Etnopluralistit näkevät, että eri kulttuurit ovat tasa-arvoisia, mutta ihmiset voivat lähtökohtaisesti menestyä vain omissa kulttuureissaan. Täten etnopluralistien suhtautuminen esimerkiksi monikulttuurisuuteen voidaan nähdä kriittisenä. Etnopluralismi katsotaan myös usein keinona lieventää alun perin rasistista suhtautumista esimerkiksi erilaisiin etnisiin vähemmistöihin. (Mudde 2019, s. 53–55; Rydgren 2005, s. 428.)

Radikaalin oikeiston yhtenä keskeisempänä ideologiana nähdään nationalismi, joka liitetään oleellisesti kansalliseen ja kulttuurilliseen homogeenisyyden suojeeluun (Carter 2018, s. 8). Tosin Mudde täsmentää nationalistisessa ulottuvuudessa olevan kyse nativismista, mikä on sekoitus nationalismia ja muukalaisvastaisuutta. Ideologian valossa kulttuurien nähdään noudattelevan pitkälti valtiorajoja ja valtioiden kansalaisten tulisi olla sen kulttuurillisen perimän näkökulmasta etniseen valtaväestöön kuuluvia. Vastaavasti tähän enemmistöön kuulumattomat kansalaiset nähdään uhkana homogeenisyydelle. Polarisoiva jako valtaväestöön ja vähemmistöihin äärioikeistolaisessa kontekstissa tosin on jokseenkin epäselvä ja todellisuudessa erityisesti tietyt etnisyydet nähdään identiteettipoliittisesti merkittävimpinä kulttuurillisen homogeenisyyden suojelemisessa. Erityisesti Euroopassa nativistinen käsitys ymmärretään pitkälti uhkana muslimien ja islamilaisen kulttuurin sekoittumisena eurooppalaiseen kulttuuriin. Usein äärioikeistolaisessa kontekstissa kyse on islamofobiasta, jossa pelätään Euroopan muuttuvan hiljalleen islamilaiseksi. Tosin myös antisemitismi voidaan nähdä keskeisenä osana äärioikeiston edustamaa nativismia, vaikkakin juutalaisvastaisuus on lientynyt sitten toisen maailmansodan. Antisemitismi on kuitenkin usealle äärioikeistoryhmälle yksi keskeisimpiä toimintaansa määrittelevä ideologia. (Mudde 2019, s. 27–28.)

Autoritarismin näkökulmasta katsotaan, että vahvat valtiot kykenevät hallitsemaan kaaosta. Muun muassa johtajakeskeisyys on oleellinen seikka valtion yhtenäisyyden turvaamisessa. (Wondreys & Mudde 2020, s. 3). Populismien näkökulmasta katsottuna yhteiskunnat ovat jakautuneet oikeamieliseen enemmistöön ja vähemmistöä edustavaan korruptoituneeseen eliittiin. Poliittikan tulisi kuvata yleistä tahtoa, joka muodostuu oikeamielisten näkemyksistä. (Mammone 2008, s. 181; Mudde 2007, s. 22). Populismi on yksi keskeisistä piirteistä äärioikeiston retoriikassa ja se voidaan nähdä myös keinona saattaa äärioikeistonäkemykset osaksi valtavirtapolitiikkaa (Mammone 2009, s. 174; Copsy 2008). Tosin äärioikeistolaisessa kontekstissa populismin on esitetty olevan demokraatiamyönteistä, eikä täten ekstremististä oikeistoa voida Mudden mukaan kuvailla populistiseksi, vaan se on äärioikeistoa tarkasteltaessa yksinomaan radikaalioikeiston piirre (Mudde 2019, s. 7–8).

Äärioikeisto on tosin sanoen pirstaleinen suuntaus, joka voidaan jakaa kahteen pääideologiseen suuntaukseen sekä näiden alaisiin lukemattomiin eri muunnelmiin. Äärioikeistolla on kuitenkin tunnistettavissa muutamia selkeitä yhteisiä teemoja, jotka liittyvät sen suhtautumiseen muun muassa vastustajiinsa, globalismiin sekä valtion ja yksilöiden turvallisuuteen. Nämä toistuvat teemat näyttäytyvät eri tavoilla erilaisten äärioikeistopuolueiden, sosiaalisten liikkeiden ja alakulttuurien toiminnassa.

2.1.2 Äärioikeistolaiset teemat

Yksi äärioikeiston keskeisimmistä teeseistä on yhteiskunnan korruptoituneisuus. Korruptiolla viitataan äärioikeiston vahvaan ja usein ehdottomaan identiteettipoliittiseen erontekoon sisä- ja ulkoryhmän, ”meidän ja teidän” välillä. Vastapuolena nähdään etenkin vasemmistolainen eliitti, joiden katsotaan turmelevan

luonnollisuuteen ja oikeamielisyyteen perustuvan järjestyksen. Lisäksi muun muassa tiedemaailma ja media nähdään usein keskeisinä korruptoitunutta maailmankuvaa levittävinä tahoina. (Mudde 2019, s. 36–38.) Toisaalta media on äärioikeistolle myös keskeinen vaikuttamisen kanava, koska suuri medianäkyvyys on yksi keskeisimmistä äärioikeistolaisista ideologiaa normalisoivista tekijöistä. Samoin myös tieteellinen näkyvyys ja sitä kautta saatu huomio on äärioikeistoliikkeiden parissa koettu positiivisena asiana. (ks. Gattinara 2020, s. 315; ks. Mudde 2019, s. 109–110.)

Maahanmuutto on keskeinen teema äärioikeistolle etenkin Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Maahanmuutto koetaan maailmankatsomuksellisesta lähestymistavasta riippuen joko uhkana valtiolle tai kansakunnalle. Usein teemaan liitetään termi ”valkoisten kansanmurha” (eng. *white genocide*), jolla viitataan kasvaneisiin maahanmuuttovirtauksiin ja valtioavusteiseen monikulttuurisuuden lisäämiseen, minkä johdosta valkoisten asema ja kulttuuri koetaan uhatuksi (Marcks & Pawelz 2020, s. 3). Salaliittoteoria ”väestönvaihdosta” (eng. *great replacement*) on niin ikään keskeinen osa populistisen oikeistoradikaalia retoriikkaa. Väestönvaihtoteoreetikot olettavat, että ajan myötä maahanmuuton jatkuessa Eurooppa menettää alueellisesti sille ominaisen kulttuurin ja etnisyyden. Väestönvaihtoteorian valossa syyllisinä tapahtuvaan ilmiöön katsotaan olevan erityisesti vasemmistolaiset poliittiset päättäjät. Heidän väitetään yrittävän pelastaa kannatuksensa tuomalla edustamaansa valtioon lisää maahanmuuttajia kannattajikseen. Lisäksi oletettua väestönvaihtoa edistävien päättäjien nähdään vihaavan edustamaansa valtiota (Mudde 2019, s. 31–33). Maahanmuuttoon liittyvät väestönvaihto- ja valkoinen sukupuutto -teoriat ovat esimerkkejä äärioikeistolaisista narratiiveista, joilla on mobilisoiva vaikutus. Ne kuvastavat tietystä näkökulmasta sellaista tilannetta, jolla on tietynlainen looginen kehityskaari ja tavoite. Ne esittävät sekä ongelmakohtia että tarjoavat ratkaisuja. Täten maahanmuuttoon liittyvät narratiivit luovat loogisia liittymäpintoja kehityskulun muuttamiseksi, mikä saattaa toimia motiivina väkivallan teolle. (Marcks & Pawelz 2020, s. 3 & 11–15.)

Eryityisesti turvallisuus on maahanmuuton ohella yksi äärioikeiston keskeisimmistä teemoista. Nämä kaksi teemaa nähdään myös pitkälti toisistaan riippuvaisiksi. Turvallisuus itsessään on näkökulmasta riippuvainen ilmiö, mutta äärioikeistolaisessa kontekstissa turvallisuuden katsotaan koskettavan erityisesti ihmisten, valtion, kulttuurin ja talouden turvaamista. Yhteisenä uhkana koetaan maahanmuutto, joka vaikuttaa kaikkiin edellä mainittuihin turvaamisen kohteisiin. Toisin sanoen maahanmuuttoon liittyvät seikat turvallistetaan äärioikeiston toimesta voimakkaasti, esimerkiksi lisääntyvä rikollisuus selitetään maahanmuutolla. (Mudde 2019, s. 33–36.)

Marcks ja Pawelz (2020) esittävät, että maahanmuuton turvallistamiseen liittyy myös mahdollinen uhriutumisen kautta luotu oikeutus sekä velvoite toimia maahanmuuttoa vastaan. Logiikka toimii siten, että maahanmuuttotilanteen toimiessa lainvastaisesti, katsotaan tämä äärioikeiston puolelta vihanpidon ja väkivallan oikeuttavana ilmiönä. Etenkin ekstremistinen oikeisto näkee väkivallan käytön välttämättömänä turvallisuusuhkien hillitsemiseksi.

Väkivaltaan liitetään usein myös sankarillisia arvoja, mikä on näkynyt muun muassa terrori-iskuja toteuttaneiden henkilöiden ihannointina. (Marcks & Pawelz 2020, s. 2–3 & 14.)

Erityisesti syyskuun 11. päivän terrori-iskun jälkeen maahanmuuttoon on liitetty kiinteästi myös terrorismin uhka ja tätä kautta se on edelleen liitetty islamiin – yleistettynä äärioikeisto näkee muslimit terroristeina. Äärioikeistolaisen turvallisuusnäkökulman voidaan katsoa olevan nativistinen, mikä ilmenee tiettyjä etnisyyksiä vastaan suunnattuina diskursseina. Keinot turvallisuuden parantamiseksi liittyvät voimakkaaseen autoritääriseen ajatteluun, jossa eri turvallisuusviranomaisilla on keskeinen rooli rikollisuuden ehkäisemisessä. Lisäksi turvallisuusviranomaisilla tulisi auktoriteettihakuisten ihmisten mielestä olla laajat toimivaltuudet, ja rikoksista langetettujen tuomioiden tulisi olla erityisen ankaria. Kuitenkin vain maahanmuuton estäminen nähdään lopullisena keinona turvallisuuden parantamiseksi. (Ks. Mudde 2019, s. 33–36.)

Äärioikeistolaisessa kontekstissa maailmanjärjestyksen katsotaan pitkälti rakentuvan perinteiselle turvallisuusnäkökulmalle. Realismin näkökulmasta kansainvälisen järjestelmän katsotaan olevan luonteeltaan anarkistinen, ja vain valtiot voivat viimekädessä tuottaa riittävästi sisäistä ja ulkoista turvallisuutta. Tämä pakottaa valtiot jatkuvaan pyrkimykseen edistää omaa etuaan. Jatkuvan turvallisuusuhakuksen kilpailun katsotaan johtavan valtioiden väliseen turvallisuusdilemmaan, jossa tietyn valtion turvallisuuden vahvistaminen aiheuttaa toisissa sen geopolitiisessä vaikutuspiirissä olevissa valtioissa turvattomuutta. Näissä valtioissa puolestaan koettua turvallisuusvajetta pyritään tasapainottamaan vahvistamalla omaa turvallisuutta. (Esim. Snyder 1984; esim. Waltz 1979.)

Näkemyksensä maailmanjärjestyksestä pohjautuu myös pitkälti nationalistiselle ja protektionistiselle käsitykselle valtion suvereniteetista. Valtion oman edun ajaminen ajaa ensisijaisuudellaan kaiken muun ohi. Ylikansalliset organisaatiot liitettyinä vahvaan käsitykseen valtiollisesta suvereniteetista koetaan pikemminkin valtioita rajoittavina tekijöinä kuin keinona luoda yhteistyötä valtioiden välille. Myös elitismien pelko liitetään usein ylikansallisiin organisaatioihin. Tähän perustuu myös monien Euroopassa toimivien radikaalioikeistopuolueiden EU- ja YK-vastaisuus. Mudden (2019) mukaan tähän äärioikeistolaiseen ulkopoliittikaanematiikkaan liittyy kuitenkin myös ristiriitaisuuksia, sillä äärioikeisto ei varsinaisesti kiellä kansainvälisen yhteistoiminnan merkittävyyttä, vaan arvostelee pikemminkin nykyisten kansainvälisten organisaatioiden roolia kansallisvaltioiden suvereniteettia rajoittavina toimijoina. (Mudde 2019, s. 38–41.) Toisaalta kansainvälistä yhteistyötä harjoitetaan osittain tiiviistikin äärioikeistolaisten ryhmittymien välillä.

Edellä mainitut äärioikeiston suosimat teemat tulee nähdä yleistyksinä, joilla on aina erilainen painoarvo erilaisten toimijuuksien kontekstissa. Näiden lisäksi äärioikeistolaisessa keskustelussa esiintyy myös muita toistuvia teemoja, jotka tosin eivät välttämättä ole yhtä näkyviä kuin korruptioon, turvallisuuteen, maahanmuuttoon ja ulkopoliittikkaan liittyvät teemat. Erityisesti uskontoon ja sukupuoleen liittyvien seikkojen voidaan oleellisesti nähdä koskettavan äärioikeistoa, vaikka suhtautuminen näihin teemoihin onkin pirstoutunutta eri

puolueiden, liikkeiden ja alakulttuurien keskuudessa. Äärioikeisto suosii yleensä perinteisiä sukupuolirooleja ja -stereotypioita, jotkin ryhmät edustavat myös suoranaista naisvihaa. Yleisesti naiset koetaan fyysisesti ja usein myös henkisesti heikompina kuin miehet, minkä johdosta naisten nähdään tarvitsevan miesten suojelua. Tämä sukupuolittunut näkemys liittyy kiinteästi familistiseen näkökantaan, jossa eri sukupuolilla on niille varatut selkeät roolit – naiset ovat äitihahmoja ja välttämättömiä jälkikasvun kannalta, mutta heidän ihmisarvonsa nähdään liittyvän pelkästään lisääntymistä ja seksuaalisen halun kohdetta edustaviin ominaisuuksiin. Erityisesti äärioikeiston ekstremistisissä suuntauksissa maskuliinisuuden ihannointi on suurta. Näissä naisten asema perustuu pitkälti ihannoidun länsimaisen jälkikasvun synnyttämiseen ja kasvattamiseen. Ekstremitisen oikeiston suhtautuminen sukupuoliasioihin on radikaalioikeistoa huomattavasti jyrkempi ja epätasa-arvoisempi. Naisen asemaan äärioikeistolaisessa toiminnassa liitetään yleensä myös tokenismin käsite. Sillä tarkoitetaan tässä tapauksessa toimintaa, jolla pyritään muuttamaan äärioikeistoliikkeen maskuliinista julkisuuskuvaa, ja rikkomaan voimakkaita olettamuksia äärioikeistolaisesta sukupuolittuneesta käsityksestä. Toisin sanoen poliittisessa toiminnassa kyse on usein kannatuksen kasvattamisesta, kun houkutellaan myös naisäänestäjiä äänestämään. (Ks. Mudde 2019, s. 148–153; Ks. Skjelsbæk ym. 2020)

Uskonto ja äärioikeisto ovat usein kytköksissä toisiinsa. Tosin tämä ei kuitenkaan ole mikään sääntö, koska myös monet äärioikeistoliikkeet ovat uskontoja vastaan. Etenkin ekstremistisen oikeiston uskontovaistaisuuden voidaan nähdä pohjautuvan kristinuskon ja juutalaisuuden yhteiseen historiaan sekä edustavan siten ääriliikkeiden antisemitististä luonnetta. Kulttuurillisilla seikoilla on tosin suuri merkitys siinä, kuinka äärioikeisto suhtautuu uskontoon. Alun perin esimerkiksi fasismi on ollut täysin uskontovastaista, mutta ajan myötä tämä ehdottomuus on monelta osin lieventynyt. Esimerkiksi Yhdysvalloissa uskonto ja äärioikeisto ovat läheisesti sidoksissa (ks. Weinberg & Assoudeh 2016). Euroopassa vaihtelu on Mudden mukaan Yhdysvaltoja suurempi, mutta erityisesti Itä-Euroopan ortodoksissa valtioissa uskonto näyttäytyy merkittävänä tekijänä. Myös juutalaisissa äärioikeistopiireissä uskonto on tärkeä osa liikkeiden identiteettiä. (Mudde 2019, s. 41–43.)

2.1.3 Äärioikeistotutkimuksen kritiikki

Pietro Gattinara (2020) on analysoinut vuodesta 2010 eteenpäin julkaistujen äärioikeistoa koskevien tutkimusten piirteitä. Gattinaran mukaan suuri osa äärioikeistoa koskevista tutkimuksista sisältää kolme toistuvaa piirrettä: Eurooppa- ja puoluekeskeisyys, sekä eksternalismi eli ulkopuolisuus. Nämä kolme piirrettä kuvastavat Gattinaran mukaan nykytutkimuksen tilannetta, eikä hänen mukaansa äärioikeistoa voida täysin ymmärtää niiden kautta. Hän korostaa, että tutkimusalan tulisi laajentua huomioimalla esiintyvät rajallisuudet. (Gattinara 2020, s. 315.)

Eurooppa-keskeisyydellä (eurosentrismi) viitataan äärioikeistotutkimuksen tapaan tarkastella pitkälti vain Euroopassa esiintyviä ilmiöitä ja liikkeitä. Tosiasiassa äärioikeisto on globaali ilmiö, jota tulisi tutkia maailmanlaajuisesti

(Gattinara 2020, s. 319–320). Puoluekeskeisyys on Gattinaran mukaan toinen keskeinen ongelma nykytutkimuksessa, koska vaalit ja puolueet eivät ole ainoita äärioikeiston liikehdintää selittäviä tekijöitä. Tutkimusta tulisi hänen mukaansa suunnata erilaisten sosiaalisten liikkeiden ja alakulttuurien toimintaan sekä näiden merkitykseen äärioikeistolaisessa liikehdinnässä. (Gattinara 2020, s. 315 & 321–323.)

Gattinara korostaa, ettei äärioikeistoa voida ymmärtää vain poliittisena toimintana, vaan tämän lisäksi tulisi ymmärtää myös minkälaiset yksilölliset tekijät vaikuttavat kokemukseen äärioikeistoideologioiden viehättävyydestä. Toisaalta puoluekeskeisyyden saralla äärioikeiston valtavirtaistumista ja normalisoitumista ei täysin tunneta, vaikka se nähdään yhtenä merkittävimmistä haasteista nykydemokratioille. (Gattinara 2020, s. 321–323.)

Eurosentrismin ja puoluekeskeisyyden lisäksi äärioikeistoa koskeva tutkimus on Gattinaran mukaan menetelmiltään ja tutkimusaineistoiltaan juuttunut osittain itseään toistavaan traditioon. Tutkimusaineistona käytetään hänen mukaansa pitkälti sekundäärilähteitä, jotka piirtävät ulkopuolisen kuvan äärioikeistosta. Nykyisin tietoa olisi saatavissa aikaisempaa enemmän äärioikeiston sisältä muun muassa sosiaalisen median lähteistä tai äärioikeistotahojen tuottamasta visuaalisesta ja kirjallisesta materiaalista. Äärioikeistotutkimuksessa on siis tyypillistä, että kohdetta tarkastellaan ulkopuolelta. (Gattinara 2020, s. 323–324.)

2.2 Äärioikeiston kehitys toisesta maailmansodasta nykypäivään

Äärioikeiston historiaan perehtynyt Klaus von Beyme (1988) on jaotellut äärioikeistolaisen liikehdinnän toisen maailman sodan jälkeisessä Euroopassa kolmeen vaiheeseen. Von Beymen tutkimus painottuu pääosin äärioikeistolaisen puolueiden ja erityisesti niiden ekstremististen ulottuvuuksien tarkasteluun, eikä täten erilaisia äärioikeistolaisia sosiaalisia liikkeitä tai alakulttuureita juurikaan huomioida (von Beyme 1988). Myöhemmin on alettu puhumaan myös niin sanotusta neljännestä vaiheesta, joka kuvastaa myös nykypäivän äärioikeiston kehityksen tilannetta (ks. Mudde 2016; Mudde 2019).

Ensimmäisen vaihe ajoittuu vuosiin 1945–1955, jolloin fasistiset liikkeet oli ajettu sotien jälkeen ahtaalle. Saksassa liittoutuneet joukot valvoivat tiukasti erityisesti kaikenlaista ekstremistiseen oikeistoon viittaavaa toimintaa. Yleisesti koko Euroopassa äärioikeisto muodostui vain harvalukuisista kannattajista, jotka ihannoivat sodan aikaista fasismia. Nämä muodostivat kuitenkin esimerkiksi Italiassa ja Ranskassa poliittisesti aktiivisen joukon. Myös Saksassa säilyi tiukasta valvonnasta huolimatta ja koetusta historiallisesta traumasta riippumatta vahva fasistinen kannattajakunta – vaikkakin se oli lukumäärältään pieni ja toiminnaltaan näkymätön. Von Beymen (1988) mukaan Saksaan syntyi toisen maailmansodan jälkeen potentiaalinen kasvualusta äärioikeistolaiselle toiminnalle ja kannatukselle, sillä maassa oli miljoonia pakolaisia sekä aikaisemmin natsihallinnossa työskennelleitä ja sittemmin työttömiksi jääneitä ihmisiä.

Saksan valtio pyrki integroimaan nämä sosioekonomisesti vaikeaan tilanteeseen joutuneet ihmiset osaksi yhteiskuntaa muun muassa siviilipalvelusjärjestelmän kautta, mikä pienensi huomattavasti erilaisten uusfasististen ryhmittymien kasvumahdollisuuksia. (Von Beymen 1988, s. 8–9; ks. Mudde 2016, s. 3–4; ks. Mudde 2019, s. 10–12.)

Äärioikeistolaisen kehityksen toinen vaihe maailmansotien jälkeen ajoittuu vuosiin 1955–1980. Tuolloin äärioikeistopuolueiden suosio Euroopassa oli edelleen maltillista, mutta uusia äärioikeistopuolueita ja -ryhmiä syntyi aikaisempaa enemmän. Esimerkiksi saksalaiseen poliittiseen kenttään syntyi uusi NDP-puolue (Nationaldemokratische Partei Deutschlands), jonka perustajajäsenet olivat vahvasti kytköksissä natsiaatteeseen. Puolueen pääasiallinen agenda liittyi maahanmuuttoon, josta se maalasi erilaisia kauhukuvia. Tiukasta viranomaisvalvonnasta johtuen saksalaiset äärioikeistopuolueet joutuivat toimimaan kuitenkin hyvin eri tavalla kuin muissa Euroopan valtioissa. Esimerkiksi Ranskassa erityisesti uusioikeistolaista (ransk. *Nouvelle Droite*, eng. *New Right*) etnopluralismia kannattavat puolueet saivat toimia suhteellisen vapaasti (Wondreys & Mudde 2020, s. 2–4). Saksassa puolestaan demokratiavastainen NPD-puolue joutui mukautumaan demokraattiseen järjestelmään ja toimimaan hillitysti, vaikka puolue itse näki toimivansa parlamentaaristen sääntöjen mukaisesti, joskin sen toiminnassa myönnettiin olevan fasistisia piirteitä. (von Beymen 1988, s. 4; Niethammer 1969, s. 260.)

Äärioikeistolaisen kehityksen kolmannen vaiheen katsotaan ulottuvan vuodesta 1980 aina vuosituhannen vaihteeseen. Kyseisenä ajankohtana äärioikeisto vakiinnittu Euroopassa asemansa politiikassa. Euroopassa ensimmäiset sotien jälkeiset äärioikeistopuolueet nousivat parlamenttiin ja myös keskinäinen kansainvälinen yhteistyö lisääntyi. Toisin sanoen äärioikeiston asema muuttui poliittisesta haastajasta osaksi poliittista päätöksentekoa. Myös julkinen ja akateeminen kiinnostus äärioikeistoa kohtaan on kolmannen vaiheen aikana kasvanut huomattavasti. (Wondreys & Mudde 2020, s. 2–4.)

Saksassa 1980-luvulla äärioikeistolainen puoluetoiminta oli marginaalista. Toiminta kärsi erilaisten äärioikeistolaisten puolueiden ja liikkeiden keskinäisestä kilpailusta, mikä piti toiminnan pirstaloituneena. Turvallisuusviranomaiset olivat jopa enemmän huolissaan ekstremistisestä vasemmistosta, joka oli huomattavasti useammin osallinen erilaisiin väkivaltaisiin tapahtumiin kuin ekstremistinen oikeisto, joka ei ollut yhtä hyvin järjestäytynyt ja koostui pääosin yksittäisistä toimijoista. 1990-luvulla Jugoslavian hajoamissotien seurauksena Saksaan saapui suuri määrä pakolaisia. Samoihin aikoihin Saksojen yhdistymiseen liittyneet taloudelliset vaikeudet aiheuttivat laajaa työttömyyttä, mikä osaltaan vauhditti radikaalioikeiston kannatuksen kasvua. Mudden (2019) ja von Beymen (1988) mukaan populistisen oikeistoradikalismien yleistymisen oli yleiseurooppalainen ilmiö äärioikeistokentällä. Neuvostoliiton hajotessa ilmiö levisi myös Itä-Euroopan valtioihin. Lisäksi erilaiset äärioikeistoalakulttuurit voimistuivat erityisesti kolmannen vaiheen aikana muun muassa jalkapallohuliganismin muodossa sekä tiettyjen rockpiirien keskuudessa. (Von Beymen 1988, s. 11–13; ks. Mudde 2019.)

Vuoden 2001 terrori-iskujen seurauksena käynnistynyt terrorismin vastainen sota on muuttanut poliittista ilmapiiriä ja erityisesti keskustelut maahanmuutosta ja turvallisuudesta ovat siirtyneet osaksi oikeistopuolueiden retoriikkaa. Vuosituhannen vaihteesta alkaneeseen niin kutsuttuun neljanteen vaiheeseen mahtuu myös muita merkittäviä kansainvälisiä tapahtumia, kuten esimerkiksi vuoden 2008 finanssikriisi ja vuoden 2015 pakolaiskriisi, mitkä ovat osaltaan vaikuttaneet äärioikeiston suosimien teemojen valtavirtaistumiseen. Nämä edellä mainitut tapahtumat ovat vaikuttaneet äärioikeistopuolueiden suosioon, ja yhä useampi äärioikeistopuolue on noussut 2000-luvun taitteen jälkeen valtionsa hallitukseen. Useissa Euroopan valtioissa äärioikeistopuolueista on tullut suurin puolue – erityisen hyvin ovat pärjänneet ne puolueet, joiden retoriikka on sisältänyt viittauksia nativismiin, autoritäärisyyteen ja populismiin. (Ks. Wondreys & Mudde 2020, s. 3.)

Valtavirtaistumisella viitataan Wondreysin ja Mudden näkemyksen mukaisesti siihen, että radikaalioikeistopuolueiden suosio on kasvanut maailmanlaajuisesti ja siten myös äärioikeistolaiset näkemykset ovat yleistyneet julkisessa puheessa. Tämä on johtanut osittain äärioikeistolaisen toiminnan normalisoitumiseen – radikaalioikeiston populistista diskurssia jaetaan yhä useammin myös valtavirtaisten oikeistopuolueiden toimesta. Äärioikeistopuolueet nähdään myös yhä useammin vaihtoehtoisina hallituskumppaneina. Tämä ei kuitenkaan Mudden mukaan tarkoita välttämättä sitä, että äärioikeistopuolueet olisivat siirtyneet ideologisesti maltillisempaan suuntaan tai valtavirtaoikeisto olisi radikalisoitunut. Kyse on etenkin siitä, että etenkin populistinen radikaalioikeisto on onnistunut esittämään agendansa aikaisempaa suvaitsevaisemmassa muodossa ja täten sisäistänyt valtavirtapuolueiden tavan tehdä politiikkaa. Toisaalta äärioikeiston ajatuksia siedetään myös kasvavissa määrin, ja puuttumisen raja erilaiseen ääritöimintaan on kasvanut. (Wondreys & Mudde 2020, 3; Mudde 2019 20–23, 135–138.)

Von Beyme (1988) on todennut historiallisiin tapahtumiin viitaten, että vaikka fasististen puolueiden kannatus olisikin pientä, tilanne voi muuttua nopeasti. Esimerkiksi Saksassa, Italiassa ja Espanjassa silloisten fasististen puolueiden suosio oli vielä 1920-luvulla olematonta, mutta kasvoi sittemmin nopeasti. Tähän historialliseen kehityskulkuun vedoten von Beyme näkee, että erityisesti uusfasistisiin puolueisiin tulee suhtautua aina varauksella, vaikka niiden kannatus olisikin marginaalista. (Von Bayme 1988, s. 3.)

Nykypäivänä suuri osa erilaisista äärioikeistotoimijoista kuuluu johonkin äärioikeistolaiseen sosiaaliseen liikkeeseen tai on kiinteästi yhteydessä johonkin äärioikeiston löyhästi organisoituun alakulttuuriin. Näiden liikkeiden ja alakulttuurien jäsenet eivät välttämättä ole liitoksissa varsinaisiin äärioikeistolaisiin puolueisiin, mutta saattavat saada kuitenkin näiden puolueiden kautta äänensä kuuluviin. Toisin sanoen erilaisten äärioikeistolaisten liikkeiden ja alakulttuurien viesti välittyy myös poliittisten puolueiden välityksellä. Esimerkiksi Saksassa AfD:n (Alternativ für Deutschland) retoriikka ja sen esittämät ratkaisut erityisesti maahanmuuttoon liittyen noudattelevat pitkälti Saksassa toimivan identitääri liikkeen käyttämää retoriikkaa. (Ks. Ritzmann & Rasem 2020, s. 98.)

2.2.1 Saksan äärioikeistolainen kenttä nykyään

Saksan äärioikeistolainen kenttä koostuu muutamista puolueista, lukuisista sosiaalisista liikkeistä sekä vaihtelevasti järjestäytyneistä ryhmittymistä, jotka edustavat äärioikeistolaista alakulttuuria. Tämän lisäksi on myös huomattava määrä yksilöitä, jotka eivät tiedettävästi kuulu mihinkään erityiseen järjestöön, mutta ihannoivat äärioikeistolaisia ideologioita. Viime vuosina erityisesti maahanmuuttovastaisuus, sekä vihapuheen ja väkivallan määrä ovat kasvaneet Saksassa nopeasti. Yhtenä laukaisevana tekijänä nähdään olevan vuonna 2015 alkanut pakolaiskriisi, minkä seurauksena erityisesti äärioikeiston maahanmuuttoon liittyvät apokalyptiset diskurssit ovat yleistyneet. Ne ilmenevät muun muassa väestönvaihtoon (*der große Austausch*), valkoihoisten sukupuuttoon (*weißer Genozid*) ja uuteen maailmanjärjestykseen (*New World Order* ja *Tag X*) viittaavien diskurssien muodossa. (ks. Marcks & Pawelz 2020, s. 2; myös Ibsen ym. 2020, s. 11).

Osana kansainvälistä vastaekstremististä projektia (Counter Extremism Project, CEP, 2020) on tutkittu äärioikeiston kehitystä vuosien 2015–2020 aikana. Tutkimuksessa on keskitytty erityisesti ekstremistisen väkivaltaorientoituneen oikeiston tarkasteluun. (Ibsen ym. 2020.) Saksassa oikeustieteellisestä näkökulmasta ekstremismiin nähdään automaattisesti liittyvän todennäköinen taipumus ja aie väkivallan käyttöön (Rtzmann & Resem 2020, s. 94). Saksassa ekstremistinen oikeisto on ollut esillä etenkin viimeaikaisten terrori-iskujen myötä. Koehlerin (2018) mukaan maailmansotien jälkeisessä Saksassa on tällä hetkellä käynnissä toinen selkeä ekstremistioikeistolainen väkivalta-aalto. Ensimmäinen oli 1990-luvun alussa, vastaavanlaisessa tilanteessa kuin nykyisin, kun Saksaan saapui suuria määriä maahanmuuttajia ja pakolaisia. Turvapaikkahakemusten kasvaessa vuonna 2015, ovat myös pakolaisia kohtaan suunnatut väkivallanteot lisääntyneet. (Koehler 2018, s. 75.) Vuonna 2011 paljastui pitkään Saksassa toiminut ekstremistioikeistolainen liike NSU (Nationalsozialistischer Untergrund), joka oli vuosien aikana toteuttanut kymmeniä murhia, ryöstöjä ja pommi-iskuja. NSU muodostui vain muutamasta jäsenestä, mutta pystyi silti vuosia terrorisoimaan ideologisiksi vihollisikseen katsomiaan ihmisiä (Hardy 2019, s. 267).

Saksan tiedusteluviranomaisen (BfV) mukaan oikeistoekstremistinen väkivalta on pääasiassa erilaisten liikkeiden (esim. NSU) tai äärioikeistolaisiin alakulttuureihin kytköksissä olevien yksittäisten henkilöiden tekemää väkivaltaa. Toimijat ovat pääosin noin 30–35-vuotiaita miehiä. (Ks. Koehler 2017; Koehler 2018, s. 72.) Tämän lisäksi merkittävä osa väkivaltatekoja ja terrori-iskuja toteuttaneista henkilöistä, jotka on liitetty sittemmin Saksan äärioikeistoon, ei ole ollut aikaisempaa oikeistoekstremististä taustaa. Henkilöt ovat kuitenkin nopeasti radikalisoituneet esimerkiksi erilaisissa äärioikeistoon kytkeytyvien alakulttuurien sekä liikkeiden harjoittaman toiminnan sekä järjestämien tapahtumien myötävaikutuksesta. Esimerkiksi kansainvälisesti toimiva äärioikeistolainen sosiaalinen liike PEGIDA, joka tunnetaan Saksassa erityisesti maahanmuuttoa vastaan järjestetyistä mielenosoituksista, on ollut keskeinen rekrytointi- ja radikalisoitumiskanava yksilöille, joilla ei ole ollut aikaisempia yhteyksiä ekstremistiseen äärioikeistoon. PEGIDA:n järjestämiin maahanmuuttovastaisiin mielenosoituksiin on tiedettävästi osallistunut yksilöitä, joilla ei ole ollut

aikaisempia äärioikeistokytöksii, mutta ovat sittemmin osallistuneet erityisesti erilaisiin islamin vastaisiin iskuihin. PEGIDA:n mobilisoimissa mielenosoituksissa myös erilaiset pienet väkivaltaorientoituneet äärioikeistoliikkeet ovat saaneet alkunsa. Mielenosoituksissa alkunsa on saanut esimerkiksi FKD (die Freie Kameradschaft Dresden), joka on sittemmin toteuttanut iskuja pakolaisia vastaan. (ks. Koehler 2018, s. 77.)

Saksassa on pitkään vallinnut perinne, ettei äärioikeistolaisia, etenkin ekstremismia edustavia puolueita juurikaan äänestetä vaaleissa (Koehler 2018, s. 78). AfD:n saama suosio vuoden 2017 vaaleissa on tosin muuttanut tätä traditiota – vaikka AfD:tä ei tulkita varsinaiseksi oikeistoekstremistiseksi puolueeksi, luetaan se kuitenkin Saksassa potentiaaliseksi oikeistoekstremistiseksi organisaatioksi (Ritzmann & Rasem 2020, s. 96; ks. Fang 2017). BfV:n arvion mukaan äärioikeistoekstremistijä oli Saksassa vuonna 2019 noin 32 000, mikä on määrällisesti noin 30 prosenttia enemmän kuin edeltävänä vuonna. Nopeaa kasvua selittävä tekijä on nimenomaan AfD:n saama suosio. Toisin sanoen populistiset radikaali-oikeistopuolueet edistävät osaltaan myös äärioikeistoon liittyvien alakulttuurien ja sosiaalisten liikkeiden keskuudessa ilmenevien ekstremististen näkemysten valtavirtaistumista. (Ritzmann & Rasem 2020, s. 96 & 98; ks. Hardy 2019, s. 267.)

Äärioikeistolainen liikehdintä on Saksassa laajaa. Äärioikeistolaisten AfD- ja NPD-puolueiden lisäksi Saksassa toimivat myös antisemitismisyydestään tunnetut Die Rechte ja Der III. Weg -puolueet, jotka ovat NPD:n tavoin oikeistoekstremismia edustavia pienpuolueita. Kyseiset pienpuolueet ovat vaatimattomista kannattajaluvuistaan huolimatta kansainvälisesti aktiivisia ja verkottuneita, ja pitävät tiivistä yhteyttä muiden valtioiden äärioikeistopuolueisiin sekä -liikkeisiin. Esimerkiksi Der III. Weg sekä NPD:n nuorisopuolue Junge Nationalisten (JN) ovat tiiviisti yhteistyössä puolisoitilaallisen, äärioikeistolaisen Venäjän imperialistiliikkeen kanssa. Lisäksi puolueet ovat läheisissä tekemisissä myös Ukrainan vapaaehtoisvoimin perustetun ultranationalistisen Azov-pataljoonan kanssa. Molemmat liikkeet tarjoavat sotilaallista koulutusta, ja noin pari sataa saksalaista äärioikeistokannattajaa on hakenut tätä kautta sotakokemusta Itä-Ukrainasta. (Ritzmann & Rasem 2020, s. 101–102; BfV 2020, s. 11.)

Varsinaisia puolisoitilaallisia joukkoja, kuten Venäjän imperialistiliike tai Yhdysvalloissa toimiva Proud Boys, ei Saksasta juurikaan löydy pois lukien puolisoitilaallista äärioikeistoryhmää muistuttava Valtakunnan kansalaisliike (Reichsbürgerbewegung), joka muodostuu useista pienemmistä ryhmistä. Yhteensä liikkeellä on joitakin tuhansia seuraajia sosiaalisessa mediassa, mutta järjestykseltään se on epäyhtenäinen ja vailla selkeitä jäseniä ja johtajia. Reichsbürgerbewegung uskoo, että vuoden 1919 Weimarin perustuslaki on edelleen voimassa ja täten se kieltää Saksan liittotasavallan olemassaolon. Liike on syylistynyt muun muassa useisiin ampuma-aserikoksiin. (Mudde 2019, s. 86 & 93.) Nykyisin liike on myös jossain määrin esiintynyt globaalina QAnon-liikkeen yhteydessä, ja tukee sen levittämiä salaliittoteorioita korostaen erityisesti näkemystään nykyisen Saksan liittotasavallan laittomasta olemassaolosta (Bennhold 2020).

Erilaisiin oikeistoekstremistisiin puolueisiin ja liikkeisiin kuuluu arviolta noin 50 prosenttia kaikista äärioikeistolaista ekstremismia edustavista henkilöistä. Suurin osa ei siis kuulu mihinkään tiettyyn organisaatioon, mikä korostaa erilaisten äärioikeistolaisten alakulttuurien asemaa. Merkittävä osa äärioikeistotoiminnasta keskittyy toisin sanoen tiettyjen musiikkigenrejen, urheilulajien tai internetyhteisöjen ympärille. Esimerkiksi Saksan jalkapallopiireissä Borussia Dortmundin, Hansa Rostockin ja Chemnitz FC:n kannattajat ovat tunnettuja väkivaltaisesta huliganismistaan. Nämä alakulttuurit ovat yleensä myös kansainvälisesti verkottuneita ja niiden tapahtumat ovat keino tavata ja jakaa ajatuksia muiden samanmielisten kanssa. Erityisesti äärioikeistolaisten internetyhteisöjen toiminta sosiaalisen median alustoilla on kansainvälistä. Yhteisöihin kuuluu monelaisia toimijoita, jotka eroavaisuuksistaan huolimatta jakavat pitkälti samat ideologiset perusarvot. (Ibsen ym. 2020; Ritzmann & Rasem 2020, s. 95–96.)

Saksassa nykyään esiintyviä, alun perin ulkomaalaisia äärioikeistoliikkeitä ovat muun muassa Combat 18, Hammerskins, Soldiers of Odin ja Atomwaffen Division, jotka kaikki edustavat äärioikeiston ekstremististä suuntaa. Liikkeet ovat syyllistyneet muun muassa monikulttuurisuudelle myönteisten poliitikkojen tappouhkauksiin. Lisäksi liikkeet edustavat universaalia valkoista ylivaltaa kannattavia näkemyksiä, ja suorittavat myös paikallisesti katupartiointia sekä toteuttavat iskuja etnisiä vähemmistöjä vastaan. Myös kansainvälinen aseellinen harjoittelutoiminta on yleistä. Näitä ja monia muita liikkeitä vastaan on käynnistetty lukuisia oikeustoimia. (Ritzman & Rasem 2020, s. 101–102.)

Saksan lainsäädäntö mahdollistaa erilaisten perustuslain vastaisten organisaatioiden kieltämisen. Täten on tyypillistä, että järjestöjä lakkautetaan, mutta pääosin nämä jatkavat toimintaansa eri muodossa tai eri nimellä. Puolueilla on vahva laillinen suoja, eikä niitä voida kieltää yhtä helposti. Tämä suoja käsittää myös puolueiden järjestämät tapahtumat. Äärioikeiston verkkotoimintaan on kansainvälisesti puututtu erityisesti suurien sosiaalisen mediayhtiöiden toimesta alustojen sääntöjä tiukentamalla. Tämä on johtanut siihen, että etenkin ekstremistinen oikeisto on siirtynyt käyttämään yhä pienempiä alustoja. (Ritzman & Rasem 2020, s. 98.) Erityisen suosittuja sosiaalisen median alustoja Saksassa ovat olleet Telegram ja VKontakte (VK). VK:ssa on noin neljä miljoonaa saksalaista käyttäjää, vaikka valtaosa ei tietenkään ole kytköksissä äärioikeistoon. Muita suosittuja alustoja ovat muun muassa BitChute, 4Chan ja 8Chan. Nämä ovat julkisia keskustelupalstoja, joissa käyttäjät voivat anonyymisti kommunikoida ja jotka ovat äärioikeistolaisten verkkoyhteisöjen, kuten Alt-Rightin suosiossa. (ks. Dittrich ym. 2020; Mudde 2019, s. 60–61.)

Saksassa on myös pitkän ja kirjavan äärioikeistolaisen tradition lisäksi pitkät perinteet erilaisessa vastatoiminnassa. Yksi menestyneimmistä ohjelmista on ollut vuonna 2000 käynnistetty EXIT-ohjelma, jossa on pyritty estämään radikalisoitumista ja siten ekstremistisen väkivallan uhkaa. Koulutuksen ja tuetun integroitumisprosessin avulla on autettu ihmisiä pääsemään pois erityisesti ekstremistisistä verkostoista. (Hardy 2019, s. 264.) Yhteiskunnallisten integrointiprosessien lisäksi turvallisuusviranomaiset (esim. BfV) seuraavat eri

äärioikeistotoimijoita. BfV myös julkistaa pääosin valvontaansa ottamansa äärioikeistotoimijat, joihin lukeutuvat kaikki äärioikeistopuolueet AfD-puoluetta lukuun ottamatta. Toisaalta sen nuorisopuolue Junge Alternative für Deutschland (JA) ja AfD:ssa toimiva liittouma, Der Flügel, ovat BfV:n tarkkailun alaisena. (Bundesamt für Vervassungsschutz 2020, s. 10 & 15-16.)

3 MENETELMÄ JA AINEISTON KUVAUS

Tässä luvussa käsittelen diskurssitutkimuksen ja -analyysin keskeistä teoriapohjaa. Lisäksi esittelen tutkimuksessa käyttämäni kriittiseen diskurssianalyysiin pohjautuvan diskurssihistoriallisen tutkimusmenetelmän sekä tekemäni tutkimukselliset valinnat. Lisäksi esittelen myös käyttämäni lähdeaineiston, ja kuvaan vaiheittain varsinaisen analyysi toteutusta.

3.1 Diskurssitutkimus

Diskurssitutkimus on osa laajempaa sosiaalisen konstruktionismin teoreettista viitekehystä. Olettamuksena on, ettei absoluuttisia totuuksia ole, vaan todellisuudesta on useita erilaisia versioita, jotka muodostuvat sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. (Saaranen-Kauppinen ym. 2009, s. 46 & 111.) Varsinainen diskurssitutkimus on kielen ja sen käytön sekä todellisuuden välisen suhteen teoretisointia. Kieli katsotaan keskeiseksi sosiaalista todellisuutta rakentavaksi tekijäksi. (Pyynönen 2013, s. 5.) Todellisuus muodostuu toisin sanoen sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, jossa kieli toimii keskeisenä merkityksiä tuottavana tekijänä (Saaranen-Kauppinen ym. 2009, s. 45).

Diskurssitutkimus on laajasti käytössä eri tieteenaloilla. Sitä voidaan käyttää monipuolisesti erilaisten menetelmien kanssa diskurssien tarkasteluun. (Wodak 2008, s. 4; Haapanen, Kääntä & Lehti 2018, s. 5). Vaikka tutkimussuuntauksessa yleisesti keskitytään kielenkäyttöön, niin se sisältää kuitenkin useita erilaisia painotuksia. Tutkimuksessa voidaan painottaa esimerkiksi vuorovaikutustilanteita tai merkityssystemejä. (Haapanen ym. 2018, s. 6.)

Diskurssitutkimuksen eri tutkimusmenetelmät pohjautuvat yleensä laadulliseen tutkimukseen. Erilaisia diskurssianalyysin traditiota löytyy useita, joissa kaikissa on kuitenkin keskiössä kieli ja sen käyttö sosiaalisissa tilanteissa. (Haapanen ym. 2018, s. 6.) Yleistettynä diskurssianalyysissä on kyse pitkälti kertojan tai tekstin tuottajan suhteesta tekstiin: kuka on äänessä, kenestä tai mistä puhutaan, minkälaisia valtasuhteita diskursseissa esiintyy ja minkälaisia

argumentteja käytetään. (Metsämuuronen 2008, s. 34.) Eri diskurssianalyysin orientaatioissa lähestytään kuitenkin näitä asioita eri näkökulmista. Tekstuaalisessa (lingvistiksessä) diskurssianalyysissä varsinaisen diskurssin kontekstin ymmärtäminen ei ole etusijalla, vaan tämän sijaan pyritään analysoimaan mitä tutkittavasta ilmiöstä sanotaan ja miten se sanotaan. Keinona tässä voidaan käyttää esimerkiksi erilaisia tekstianalyysin tai lingvistisen analyysin menetelmiä. Tulkitsevassa suuntauksessa puolestaan kiinnostuksen kohde on pitkälti siinä, miten ja millaisena tutkittava ilmiö kuvataan ja minkälaisia merkityksiä se saa tätä kautta. Kriittisessä diskurssianalyysissä kiinnostus vastaavasti painottuu siihen, miten diskursiivinen toiminta rakentaa valtaa. Toisin sanoen tutkittavan ilmiön osalta halutaan selvittää, miksi se kuvataan sellaisena kuin kuvataan ja mitä merkityksiä se saa. (Pyynönen 2013, s. 26–27, 28 & 34.) Analyysin taso toisin sanoen määrittää pitkälti minkälaisesta diskurssianalyysistä on kyse, eli onko kyse enemmän mikro- tai makrotason analyysistä. Pyynösen (2013) mukaan eri orientaatioita voidaan kuitenkin käyttää limittäin, eivätkä ne täten ole toisiaan poissulkevia (Pyynönen 2013, s. 31).

Diskurssianalyysissä on muutamia keskeisiä käsitteitä, jotka ovat syytä ymmärtää, jotta eri diskurssianalyysissä vaikuttavat tekijät ja ulottuvuudet ovat hahmotettavissa. Näitä ovat muun muassa diskurssi, kieli, teksti ja genre. Erityisesti diskurssin käsitteen voidaan katsoa olevan laava, eikä sille ole vain yhtä tiettyä määritelmää. Yleisesti määriteltynä, diskurssit ovat abstraktioita, jotka kuvastavat sosiaalista todellisuutta kielen avulla. Kieli voidaan ymmärtää esimerkiksi kirjoitettuna, suullisena tai kehonkielenä. Toisin sanoen diskurssit kuvastavat näkemyksiä sosiaalisesta elämästä. (Fairclough 2001, s. 2.) Ruth Wodak (2008) kuvaa diskursseja Faircloughin (2001) tavoin kielellisenä toimintana, joka ilmenee eri muodoissa. Hän kuitenkin painottaa, että kielellisen toiminnan keskiössä ovat varsinaiset sosiaaliset toimijat, jotka toteuttavat kielellistä toimintaa eri muodoissa sosiaalisten sääntöjen, normien ja käytäntöjen määrittelemissä ympäristöissä. Toisin sanoen sosiaalinen ympäristö vaikuttaa suuresti siihen, miten kieltä käytetään ja minkälaisia diskursseja luodaan. (Wodak 2008, s. 4.) Toisaalta diskurssit saatetaan määritellä vain yleisesti kielenkäytöksi eri konteksteissa (Haapanen ym. 2018, s. 8; Ks. Brown & Yule 1983, s. 1). Yksittäiset kielenkäytön esiintymät eivät kuitenkaan ole itsessään diskursseja, jollei niihin liity toistuvuutta ja erilaisia merkityssystemeja, joilla luodaan vaikutusta ympäristöön. Toisin sanoen diskurssit voidaan katsoa synnyttävän erilaisia käytäntöjä, jotka ovat ominaisia jollekin tietylle ryhmälle, tilanteelle tai ideologialle. (Haapanen ym 2018, s. 7).

Diskurssit eivät ole kuitenkaan vain yksittäisiä abstraktioita, vaan ne ovat yhteydessä toisiinsa eri tavoin. Diskursseihin saattaa esimerkiksi liittyä useampia erilaisia aiheita ja näiden ala-aiheita, joihin diskurssit saattavat olla kytköksissä. (Wodak 2015, s. 12.) Diskurssien keskinäistä suhdetta kuvataan interdiskursiivisuuden käsitteellä (Reisigl & Wodak 2001, s. 36–37).

Äärioikeistolaisessa kontekstissa esimerkiksi maahanmuuttoon liittyvän kielenkäytön ja tuotettujen merkityksien kautta muodostuva diskurssi on yhteydessä myös moniin muihin äärioikeistolaisiin diskursseihin.

Turvallisuuskäsitteiden ohella toinen keskeinen diskurssi äärioikeistolaiselle toiminnalle, jonka tavoitteena on turvata muun muassa valtio, etnisuus tai kulttuuri. Maahanmuutto- ja turvallisuuskäsitteet liittyvät täten keskeisesti toisiinsa, koska maahanmuutto katsotaan turvallisuuskäsitteeksi. Wodak (2015, s. 7) on todennut interdiskursiivisuuteen viitaten, että diskurssit ovat avoimia kokonaisuuksia. Toisin sanoen käsitteillä on aina yhteyksiä muihin käsitteisiin. Linkkinä toimii yhteinen aihe, johon eri käsitteissä viitataan. (Wodak 2008, s. 3.)

Tekstin käsite on käsitteiden ja interdiskursiivisuuden käsitteiden ohella keskeinen osa käsitteiden tutkimusta. Käsite on tekstiä abstraktimpi käsite, joka viittaa Wodakin (2008) mukaan tiedon ja rakenteiden malleihin sekä piirteisiin. Käsite on puolestaan kielellisen toiminnan tuote, joka on jonkin yksittäisen käsitteiden ilmentymä. (Wodak 2008, s. 6; Wodak 2011, s. 39.) Reisigl ja Wodak (2009) kuvaavat käsitteet osaksi käsitteitä, jotka yhdistävät kaksi kielenkäytön tilannetta eli toisin sanoen käsitteissä ilmenee, miten käsite on tuotettu ja miten sen sisältö vastaanotetaan tai tulkitaan.

Käsitteillä on erilaisia tyylilajeja – genreja – jotka luonnehtivat sosiaalisesti vahvistettuja tapoja käyttää käsitteitä erityyppisissä sosiaalisissa tilanteissa. (Reisigl & Wodak 2009, s. 89; Wodak 2015, s. 5.) Toisin sanoen käsite on jokin käsitteiden tyyppi, joka on sosiaalisesti hyväksytty kielenkäytön tapa tietyissä tilanteissa (Fairclough 1995, s. 14). Esimerkiksi tutkimuksessani käytän Junge Freiheit -sanomalehdessä julkaistuja uutisartikkeleita, kolumneja ja mielipidekirjoituksia, joilla kaikilla on omat hyväksytyt tavoitteensa ja kielenkäytön tapansa. Mielipidekirjoituksissa on hyväksyttyä esittää subjektiivinen mielipide, jolla voidaan tavoitella muun muassa keskustelua tai muutosta asenteisiin.

Käsitteet ovat käsitteiden tavoin linkittyneitä toisiinsa. Käsitteiden välisestä yhteydestä käytetään intertekstuaalisuuden käsitettä. Yhteys eri käsitteiden välillä voi muodostua muun muassa viittauksilla samoihin aiheisiin, tapahtumiin tai käyttämällä toisessa käsitteessä esiintyviä argumentteja. (Wodak 2015, s. 5–6; Wodak 2011, s. 39.) Käsitteiden välisen yhteyksien ymmärtäminen voidaan katsoa välttämättömäksi tutkittaessa äärioikeiston käsitteitä koronaviruspandemian aikana, sillä kokonaisilmion ymmärtämisessä vaaditaan myös menneisyyden hahmottamista.

Edellä mainittujen käsitteiden lisäksi käsitteiden analyysiin liittyy myös oleellisesti konteksti. (Pyynönen 2013, s. 9.) Kontekstin voidaan ymmärtää antavan kielenkäytön tilanteissa sanoille ja lauseille eri merkityksiä (Saaranen-Kauppinen ym. 2009, s. 111). Wodak (2008) määrittelee kontekstin muodostuvan neljästä eri tasosta, jossa alimman tason muodostaa varsinkin kielenkäyttö. Seuraava taso muodostuu intertekstuaalisista ja -käsitteistä suhteista eri ilmaisujen, käsitteiden, genrien ja käsitteiden välillä. Kolmas taso muodostuu erilaisista instituutionaalisista raameista, jotka määräytyvät erilaisissa yhteiskunnallisissa tilanteissa. Viimeisin ja laajin taso muodostuu Wodakin mukaan sosiaalisesta ja historiallisesta kontekstista, johon eri käsitteelliset toiminnot sisältyvät. Näiden edellä mainittujen tasojen lisäksi Wodak kuvaa kontekstia riippuvaiseksi tutkimuksessa käytettävästä teoriasta. (Wodak 2008, s. 11–12;

Reisigl & Wodak 2008, s. 93.) Esimerkiksi tutkimuksessani esittelemäni äärioikeiston ideologiat ja teemat muodostavat käsitteellisen teoriasysteemin, jonka eri konteksteissa tutkin Saksan äärioikeiston diskursseja ja sen toimintaa koronaviruspandemian aikana.

3.2 Kriittinen diskurssianalyysi ja sen diskurssihistoriallinen suuntaus

Kriittinen diskurssianalyysi on yksi useista diskurssitutkimuksen eri suuntauksista, jotka sisältävät myös useita erilaisia variaatioita. Kriittistä diskurssianalyysia ei voida tästä syystä pitää yksinään vakiintuneena menetelmänä, vaan tutkijan valinnoilla on merkittävä vaikutus, minkälaisessa muodossa analyysi suoritetaan. (Sengul 2019, s. 3.) Yleisesti kriittisessä diskurssianalyysissa tarkastellaan diskursiivisen toiminnan roolia vallan rakentamisessa. (Pyynönen 2013, s. 30–31). Van Dijk (2015) määrittää kriittisen diskurssianalyysin tavaksi tutkia sosiaalisessa ja poliittisessä kontekstissa, miten vallan väärinkäyttöä ja epätasa-arvoa toteutetaan, toistetaan ja oikeutetaan sekä miten niitä vastustetaan kielenkäytössä (van Dijk 2015, s. 466; Sengul 2019, s. 3). Näkökulma vaihtelee riippuen suuntauksesta, mutta kiinnostus kielen, vallan ja ideologian välisistä suhteista on eri näkökulmista riippumatta keskiössä (Sengul 2019, s. 5).

Tutkimuksessani hyödyntämäni kriittisen diskurssianalyysin piiriin kuuluvan diskurssihistoriallisen menetelmän yhtenä merkittävimpänä kehittäjänä voidaan pitää Ruth Wodakia, joka on julkaissut runsaasti kirjallisuutta äärioikeistoon ja kyseiseen menetelmään liittyen. Kriittisen diskurssianalyysin historiallinen suuntaus on alun perin kehitetty Itävallassa esiintyvän antisemitismien tutkimiseen (Sengul 2019, 3; ks. Reisigl & Wodak 2008). Tätä kautta suuntaus on saanut myös vahvan jalansijan nimenomaan äärioikeistotutkimuksessa – äärioikeistodiskurssien on havaittu sisältävän runsaasti historiallisia kytöksiä (esim. Sengul 2019; Richardson & Wodak 2009).

Diskurssihistoriallinen suuntaus (eng. *Discourse-historical approach*) ei itsessään ole valmis menetelmä, mutta Wodak on luonut yhdessä Reisiglin kanssa suuntaukseen laajan työkalupakin, jota hyödyntämällä diskurssihistoriallisesta suuntauksesta voidaan puhua myös menetelmänä (esim. Wodak 2008 & 2015). Suuntauksen vahva jalansija äärioikeistoa koskevassa tutkimuksessa sekä kehitetyt monipuoliset eri työkalut ovat vaikuttaneet oleellisesti valintaani käyttää diskurssihistoriallista menetelmää Saksan äärioikeiston tuottaman kirjallisen materiaalin analysointiin.

Wodak kuvaa diskurssihistoriallista suuntausta monitieteelliseksi. Eri tieteenalojen vaikutukset ja painotukset voivat näkyä esimerkiksi teoreettisessa viitekehyksessä, menetelmien käytössä tai tieteellisissä käytännöissä. Suuntaukselle on luontaista yhdistellä erilaisia menetelmiä ja teorioita, jotta tutkittavaa ilmiötä voidaan ymmärtää mahdollisimman laajasti. Diskurssihistoriallisen suuntauksen voidaan katsoa olevan modulaarinen, ja sen sisältämät menetelmät eivät

ole sellaisenaan käytettävissä, vaan ne tulee muokata erikseen tutkittavan ongelman mukaan (Wodak 2015, s. 2). Tutkijalla voidaan katsoa olevan merkittävä vapaus menetelmän muodostamisessa, toisaalta tämä edellyttää myös, että tutkijan positio tuodaan avoimesti esiin.

Diskurssihistoriallinen suuntaus on aineistokeskeinen. Siinä voidaan hyödyntää laajasti erilaista aineistoa, eikä aineiston tarvitse täten muodostua vain tietyistä kielenkäytön tilanteista tai genreistä. Pyrkimyksenä on tutkia ilmiötä sen sisältä käsin ja ymmärtää monipuolisen aineiston keskinäisiä yhteyksiä. (Wodak 2015, s. 2.) Äärioikeistoa tutkittaessa tämä voi tarkoittaa, että aineistona käytetään muun muassa äärioikeistoon kuuluvien ihmisten haastatteluja, äärioikeistolaisen median julkaisuja ja internetforumeilla käytyä keskustelua. Varsinainen historiallinen konteksti otetaan huomioon tutkittaessa tekstejä ja diskursseja. Historiallisessa aspektissa päämääränä on ymmärtää kontekstualisoinnin prosessia ja sitä, miten erilaiset tekstit sekä diskurssit ovat ajan mittaan intertekstuaalisesti ja -diskursiivisesti muodostuneet. (Wodak 2015, s. 2.)

Huomioiden Gattinaran (2020) esittämän kritiikin, erityisesti äärioikeistotutkimuksen puoluekeskeisyydestä ja eksternalismisuudesta, voidaan diskurssihistoriallisen suuntauksen katsoa täyttävän havaittuja tutkimusaukkoja. Monipuolisen aineiston ja näiden välisten yhteyksien huomioiminen nimittäin mahdollistaa myös erityisesti äärioikeiston alakulttuureissa sekä online- että offlineyhteisössä esiintyvien diskurssien tarkastelun. Näiden alakulttuureissa esiintyvien diskurssien yhteyksien kautta voidaan myös tutkia esimerkiksi sitä, miten eri alakulttuureissa muodostuneita diskursseja käytetään poliittisen toiminnan tasolla tai miten nämä siirtyvät valtaeliitin retoriikkaan. Toisin sanoen diskurssihistoriallinen suuntaus kannustaa tarkastelemaan äärioikeistoa kokonaisuutena sen sisältä käsin.

Tutkimuksessani menetelmälliset ratkaisut ovat rakennettu siten, että kirjallisuuskatsauksen avulla on luotu teoreettinen käsitys äärioikeistosta ja sen sisältämistä keskeisistä teemoista sekä ideologioista. Aikaisemmista äärioikeistoa koskevista tutkimuksista nousseita teemoja hyödynnetään edelleen päädiskursseina osana diskurssihistoriallista analyysia.

3.2.1 Diskurssihistoriallinen menetelmä ja tutkimuksen toteutus

Diskurssihistoriallisessa menetelmässä analyysi etenee kolmen vaiheen kautta: diskurssien tunnistaminen, diskursiivisten strategioiden analysointi sekä kielellisten keinojen käyttö osana tunnistettuja diskursiivisia strategioita. Ensimmäisessä vaiheessa keskitytään aineiston teemoitteluun ja diskurssien sisältöjen jäsentämiseen. (Reisigl & Wodak 2001, s. 44.) Tässä vaiheessa tavoitteena on tunnistaa aineistosta diskurssit ja niiden sisältö (Wodak 2015, s. 12).

Aikaisemman äärioikeistoa koskevan tutkimuksen perusteella on havaittu muutamia äärioikeistolaisessa keskustelussa toistuvia pääteemoja – turvallisuus, maahanmuutto, korruptio ja ulkopoliittikka. Hyödynnän näitä ennalta tunnistettuja teemoja myös varsinaisen aineistoni teemoittelussa ja aineistossa esiintyvien diskurssien hahmottamisessa.

Menetelmän toisessa vaiheessa päämääränä on tarkastella aineistosta löydettyjen diskurssien sisältämiä strategioita. Tavoitteena on selvittää tulkitsevalla otteella, miten diskurssit rakentuvat. Wodak (2001) määrittelee strategian yleisesti enemmän tai vähemmän tarkkana ja tarkoituksellisena toimintasuunnitelmana, joka on hyväksytty tietyn sosiaalisen, poliittisen, psykologisen tai kielellisen tavoitteen saavuttamiseksi (Wodak 2001, s. 73).

Diskursiivisia strategioita voidaan käyttää tekstissä joko tietoisesti tai tiedostamatta. Wodakin mukaan strategioilla on aina jokin tietty tavoite riippumatta siitä, ovatko ne tiedostettuja vai tiedostamattomia. (Wodak 2011, s. 38 & 40–41) Täten diskursiivisten strategioiden voidaan katsoa sisältävän aina valtaulottuvuuden, joka ilmenee eri tavoin kussakin strategiassa. Lisäksi niillä on yhteinen tehtävä edistää positiivista minäkuvaa ja negatiivista toiseuskuvaa. Diskursiivisten strategioiden tarkastelussa kyse on siis pitkälti erilaisten ”me” ja ”he”-identiteettirakenteiden paljastamisesta. (Wodak 2001, s. 73.)

Wodak on muodostanut strategioiden analysoimiseksi viisikohtaisen menetelmän. Lisäksi kukin strategian analysointiin tarkoitettu menetelmä pitää sisällään erilaisia lingvistisiä työkaluja, joiden avulla selvitetään, minkälaisilla kielellisillä keinoilla ja tavoilla diskurssit rakentuvat. Toisin sanoen diskurssihistoriallinen menetelmä lähtee liikkeelle laajasta kokonaisuudesta pyrkien erottamaan tutkimuksen kannalta oleelliset diskurssit, joista edelleen erotellaan niiden sisältämät diskursiiviset strategiat. Yksityiskohtaisella lingvistisellä tarkastelulla selvitetään edelleen, miten diskurssit rakentuvat.

Wodakin diskursiivisten strategioiden tunnistamiseen tarkoitettu viisikohtainen menetelmä sisältää: 1. viittaus- ja nimitysstrategiat, 2. predikaattistrategiat, 3. argumentaatiostrategiat, 4. näkökulma- tai kehystämistrategiat ja 5. tehostamis- ja lievennysstrategiat (Wodak 2015, s. 8).

Viittaus- ja nimitysstrategiat kuvastavat sosiaalisten toimijoiden tai ilmiöiden ja toiminnan diskursiivisia rakenteita. Kytetyn diskursiivisen strategian tunnistamisessa aineistosta pyritään löytämään erilaisia ulko- ja sisäryhmiä kiinnittämällä huomioita nimettyihin sosiaalisiin toimijoihin, objekteihin tai ilmiöihin. (Wodak 2001, s. 73; Wodak 2008, s. 112.) Kyse on siis pitkälti erilaisten identifioitumisprosessien kautta muodostuneiden käsityksien nimeämisestä. Saksan äärioikeistodiskursseja tarkasteltaessa kiinnostus kohdistuu esimerkiksi siihen, miten erilaiset aineistossa ilmenevät toimijat on identifioitu ”meihin” ja ”heihin”.

Viittaus- ja nimitysstrategioiden yksityiskohtainen lingvistinen analysointi toteutetaan etsimällä erilaisia kielikuvia, kuten esimerkiksi metaforia, metonymioita ja synekdokeja. Kielikuvia analysoimalla pyritään tunnistamaan yleistysten, nimitysten ja viittauksien kautta rakentuvia mielikuvia ja tarkastelemaan erilaisia diskursiivisissa prosesseissa annettuja jäsenyyksiä. Äärioikeistokontekstissa tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, minkälaisia organisaatioita mainitaan ja minkälaisia jäsenyyksiä niihin liitetään. Aineistosta etsitään myös erilaisia antroponyymeja eli nimityksiä henkilöistä tai henkilöryhmistä. Ne voivat olla esimerkiksi pilkkaavia nimityksiä, jotka esiintyvät tietyissä tilanteissa. (Wodak 2001, s. 73; Reisigl & Wodak 2009, s. 104.)

Predikaattistrategiat kuvastavat sitä, miten sosiaaliset toimijat leimataan, eli kuvaillaanko niitä positiivisten vai negatiivisten ominaisuuksien kautta. Näiden strategioiden yksityiskohtaiseen tarkasteluun on käytössä laaja lingvistinen keinovalikoima. Analysoinnissa voidaan kiinnittää huomiota muun muassa erilaisiin stereotyyppisiin positiivisiin ja negatiivisiin ilmaisiin. Huomio voidaan kiinnittää myös käytettyihin lauserakenteisiin – konjunktio-, relatiivi-, kokija-, omistus-, tila- ja tuloslauseisiin. Lisäksi predikaattistrategioiden purkamisessa voidaan tarkastella myös esiintyviä kollokaatioita ja täsmällisiä vertailuja, liioitteluja, kiertoilmaisuja, viittauksia ja olettamuksia (Wodak 2001, s. 73; Reisigl & Wodak 2009, s. 104; Wodak 2015, s. 8)

Argumenttistrategiat kuvastavat sitä, miten erilaiset totuusväittämät ja normatiiviset oikeellisuusväittämät perustellaan ja kyseenalaistetaan. Näitä argumentaatiostrategioita tarkastellaan lingvistisesti kiinnittäen huomioita argumenteissa esitettyihin aiheisiin (topos) ja harhaluuloihin. Topokset sisältävät tiettyjä lähtökohtia, jotka viittaavat suoraan johtopäätökseen. Toisin sanoen topos on päätelmäsääntö, joka yhdistää väitteen päätelmään. (Wodak 2001, s. 74; Wodak 2015, s. 8.) Hyödynnän tutkimuksessani aineiston argumentaatiostrategioita tarkastellessa Wodakin (2001, s. 73–77) kehittämiä valmiita topoksia ja niiden sisältämiä päättelysääntöjä, jotka on listattu alla.

- **Hyödyllisyyden ja edun** päättelysäännöstä on kyse, kun tietystä näkökulmasta toiminta tai ilmiö nähdään hyödyllisenä. Tällöin päättelysäännön mukaisesti tulisi haluttu toiminto toteuttaa tai edesauttaa sen toteutumista. Hyöty voi olla kaikkien etu tai vain ”meihin” identifioitujen etu. Vastaavasti se voi olla myös ”heidän” etunsa. (Wodak 2001, s. 74–77.)
- **Hyödyttömyys ja haitta.** Mikäli ilmiö tai toiminta nähdään tavoitteisiin nähden hyödyttömänä tai haitallisena, kyse on hyödyttömyys ja haitta -topoksesta. Hyödytön tai haitallinen toiminta tulisi keskeyttää tai muuttaa tavoitteita palvelevaksi. (Wodak 2001, s. 74–77.)
- **Määritelmän** topos kuvaa sitä, miten erilaiset kohteet nimetään ja minkälaisia ominaisuuksia näille muodostuu tätä kautta. Kun asia tai henkilö nimetään tietyllä tavalla, oletetaan sillä olevan kirjaimellisesti nimen mukaiset ominaisuudet. Esimerkiksi käsitteeseen ”vierastyöläinen” sisältyy oletamus, että henkilö on vain vieraana ja hänen tulee aikanaan palata sinne, mistä hän tuli. (Wodak 2001, s. 74–77.)
- **Uhkan** topoksessa toimintaa tai päätöstä, joka aiheuttaa vaaraa, ei tulisi suorittaa tai tehdä. Vastaavasti uhkien ja vaarojen torjumiseksi tulee toimia. Esimerkiksi äärioikeistokontekstissa maahanmuutto nähdään uhkana, joka pakottaa toimimaan maahanmuuttoa vastaan. (Wodak 2001, s. 74–77.)
- **Humanitaarisuus ja oikeudenmukaisuus** -topokset ovat hyvin läheisiä keskenään. Keskeisin ero on, että oikeudenmukaisuuden topoksessa oikeuden ei välttämättä nähdä rakentuvan humanitarismille, vaan kyse on tilannesidonnaisuudesta eli samassa tilanteessa olevia asioita tai henkilöitä tulisi kohdella samalla tavalla. (Wodak 2001, s. 74–77.)

- **Vastuun** topoksesta on kyse, kun tietty taho tai henkilö katsotaan vastuulliseksi tietyn ongelman osalta. Tällöin se katsotaan myös vastuulliseksi ratkaisemaan ongelma. Vaadittu ratkaisu ei kuitenkaan välttämättä ratkaise varsinaista ongelmaa. Esimerkiksi hallituksen voidaan katsoa olevan vastuussa kantaväestön työttömyydestä, jolloin sitä vaaditaan vähentämään maahanmuuttoa, mikä ei välttämättä kuitenkaan ole työttömyyden varsinainen syy. (Wodak 2001, s. 74–77.)
- **Kuormituksen** topoksessa kyse on koetusta kuormituksesta. Esimerkiksi, kun jonkin tahon katsotaan olevan jostakin kuormittunut, tulisi kuormitusta vähentää. Vähentäminen ei välttämättä kuitenkaan kosketa varsinaista kuormittavaa tekijää. (Wodak 2001, s. 74–77.)
- **Talouden** topoksessa kyse on rahallisen arvon merkityksellistämistä – toiminnalla tulee välttää liian suurien kulujen tai tappioiden muodostuminen. (Wodak 2001, s. 74–77.)
- **Todellisuuden** topos perustuu subjektiiviseen ymmärrykseen todellisuudesta. Koetun todellisuuden perusteella tulisi suorittaa tai tehdä jokin erityinen toimi tai päätös, koska todellisuus on mitä se on eli koetun todellisuuden katsotaan olevan ainut totuus. (Wodak 2001, s. 74–77.)
- **Lain ja oikeuden** topoksessa säännöt ja normit määrittävät miten tulee toimia ja mitä tulee jättää toteuttamatta. (Wodak 2001, s. 74–77.)
- **Historian** topoksessa menneisyyden katsotaan osoittavan, että tietyillä asioilla on tietynlaisia seurauksia. Tästä syystä historiaan verrattavissa tilanteissa päättelyketjun mukaisesti vaadittavat toimet tulee toteuttaa, jotta pystytään toistamaan haluttu vaikutus tai välttämään jokin historiassa ilmennyt seuraus. (Wodak 2001, s. 74–77.)
- **Kulttuurin** topoksessa eri ihmisryhmillä katsotaan olevan erilaisia kulttuureja, minkä johdosta syntyy erityisiä ongelmia. Nämä ovat vältettävissä, kun tiedostetaan eri kulttuurien väliset eroavaisuudet ja otetaan ne toiminnassa huomioon. (Wodak 2001, s. 74–77.)
- **Hyväksikäytön ja väärinkäytön** topoksessa puolestaan katsotaan tapahtuneen väärinkäytön tai hyväksikäytön toimivan oikeutuksena rangaistus- tai vastatoimiin. (Wodak 2001, s. 74–77.)

Näkökulma- ja kehystämistrategiat kuvastavat sitä, miten kielenkäyttäjät asemoi itsensä ja muut sosiaaliset toimijat. Yksityiskohtaisemmassa lingvisti-ssä tarkastelussa huomiota kiinnitetään erilaisiin deiktisiin ilmaisuihin, joissa ilmaistaan se aika, paikka tai tilanne, josta puhuja puhuu. Lisäksi huomiota kiinnitetään suoraan ja epäsuoraan puheaktiin – siihen, miltä puhe suoraan kuulostaa ja siihen, mitä ei sanota suoraan, mutta mikä on pääteltävissä. Myös erilaiset lainausmerkeissä esitetyt asiat ja metaforat ovat kiinnostuksen kohteena analysoidessa kielenkäyttäjän asemaa. (Wodak 2001, s. 73; Wodak 2015, s. 8.)

Tehostamis- ja lievennysstrategiat kuvastavat sitä, miten erilaisia ilmaisuja painotetaan tai lievennetään. Toisin sanoen huomiota kiinnitetään erilaisiin merkitystä suurempiin ja pienempiin ilmaisuihin. Lisäksi tekstissä kiinnitetään huomiota erilaisiin konjunktiveihin, joilla ilmaistaan tahtomusta. Myös erilaiset

suorat ja epäsuorat puheaktit, joilla on joko korostava tai väheksyvä vaikutus, ovat kiinnostuksen kohteena. Näiden lisäksi huomiota kiinnitetään erilaisiin epäileväisiin, epämääräisiin ja liioitteleviin sekä vähätteleviin ilmaisiin. (Wodak 2001, s. 73; Reisigl & Wodak 2009, s. 104.)

Tiivistetysti ilmaistuna diskurssihistoriallinen menetelmä rakentuu kolmen eri vaiheen kautta. Analyysi lähtee liikkeelle kokonaisuuden hahmottamisesta ja päättyy yksityiskohtaiseen lingvistiseen tarkasteluun. Lopputuloksena muodostuu kuvaus diskurssien rakentumisesta ja diskurssien sisältämistä valtarakenteista. Historiallinen ulottuvuus on koko ajan läsnä, mikä tarkoittaa, että analyysissä kuljetaan jatkuvasti empiirisen datan ja laajemman teoriaulottuvuuden välillä. Diskursiivisten strategioiden analysoinnissa tavoitteena on purkaa kielenkäytössä ilmenevät identifiointiprosessin valtarakenteet. Prosessi etenee viiden eri näkökulman kautta, missä erotellaan: 1. miten sosiaaliset toimijat on nimetty ja miten niihin lingvistisesti viitataan, 2. millaisia ominaisuuksia näihin toimijoihin liitetään, 3. millaisilla argumenteilla toimintaa perustellaan ja minkälaisia oikeutuksia toiminnalle luodaan, 4. mistä näkökulmista sosiaalisten toimijoiden nimeäminen ja niiden ominaisuudet sekä toimintaan liittyvät argumentit ilmaistaan ja 5. ovatko lausumat ilmaistu avoimesti ja ovatko ne tehostettu tai lievennettyjä. (Wodak 2001, s. 72–73.)

3.2.2 Kriittisen diskurssianalyysin kritiikkiä

Ruth Breeze (2011) on artikkelissaan ”Critical Discourse Analysis and its Critics” käsitellyt laajasti kriittistä diskurssianalyysin suuntausta ja sen sisältämiä menetelmiä vastaan osoitettua kritiikkiä. Erityisesti diskurssianalyysia on kritisoitu siitä, että se sallii tutkijalle laajan tulkinnanvapauden. Breeze kuvailee kriittistä diskurssianalyysia poliittisesti motivoituneeksi. Analyysin tavoite on paljastaa erilaisia valta-asetelmia, jotka ilmenevät muun muassa epäoikeudenmukaisuuden kautta. Erilaiset poliittiset valinnat ovat usein ensisijaisia kriittisessä diskurssianalyysissä. Täten tieteelliset kriteerit ovat vasta toissijaisia, mikä vähentää suuntauksen objektiivisuutta ja sen varteenotettavuutta. Lisäksi Breezen mukaan kriittisen diskurssianalyysin edustajat ovat usein poliittisesti sitoutuneita, mikä tulee aina huomioida näiden tutkimusten tulkinnassa (Breeze 2011, s. 498 & 500–501.)

Kriittistä diskurssianalyysia on arvosteltu sen poliittisuuden lisäksi satunnaisuudesta. Kritiikki kohdistuu erityisesti kriittisen diskurssianalyysin sisältämään laajaan keinovalikoimaan, jonka puitteissa analyysi voidaan toteuttaa. Tutkijoilla katsotaan olevan laaja mahdollisuus toteuttaa erilaisia tapauskohtaisia valintoja. Tämän johdosta on katsottu, etteivät kriittisen diskurssianalyysin avulla saadut tulokset ole välttämättä keskenään vertailukelpoisia. Erityisesti erilaisia lingvistisiä keinoja hyödyntäessä tulisi Breezen mukaan huolehtia, että keinoja käytettäisiin systemaattisesti, eikä tapauskohtaisesti. Toisin sanoen erilaisten kielellisten analysointikeinojen hyödyntämisessä tulisi pyrkiä kurinalaiseen ja järjestelmälliseen keinojen käyttöön, minkä seurauksena myös tutkimuksen toistettavuus paranisi. (Breeze 2011, s. 519.)

Kielellisten keinojen valikoivuus perustuu kriitikoiden mukaan analyysin ideologiakeskeisyyteen – tekstin tulkitsemiseksi käytetään niitä kielellisiä keinoja, jotka tarjoavat kiinnostuksen kohteena olevia ideologioita merkityksiä. Tämä saattaa johtaa ristiriitaisten merkitysten sivuuttamiseen ja täten luoda vinouman tutkittavasta ilmiöstä. Vääristymän pienentämiseksi tulisi käyttää suurempia otoksia, jolloin tutkijan ennakkoluulot ja hänen tekemänsä tietoiset sekä tiedostamattomat valinnat merkityksien analysoinnissa eivät vaikuttaisi yhtä paljon kuin suppeisiin ja valikoitaviin otoksiin perustuvassa analyysissä (Breeze 2011, s. 503; Ks. Widdowson 1998).

Kriittisen diskurssianalyysin vaiheita on kritisoitu niiden pintapuolisuudesta. Breeze (2011) kuvaa, että usein varsinaisesta kielen analysoinnista siirrytään liian nopeasti kielen tulkintaan ja selitykseen, jolloin varsinaisten tuloksien perustelut saattavat pohjautua liiaksi subjektiivisiin tulkintoihin (Breeze 2011, s. 519). Hänen mukaansa monet diskurssianalyysit keskittyvät vain tiettyihin kielen piirteisiin – esimerkiksi passiivin käyttöön tai nimeämissuotoihin – jolloin näihin pohjautuvat perustelut ja havainnot eivät ole erityisen pitäviä (Ks. Stubbs 1997; Breeze 2011, s. 503).

Diskurssianalyysin sisältämään vinoutumaan liittyy Breezen mukaan myös erityinen kiinnostus makrokontekstiin, minkä johdosta varsinaiset teksteihin ja muihin kielenkäyttötilanteisiin oleellisesti liittyvät kontekstit omine erityispiirteineen jäävät vähemmälle huomiolle. Tämä saattaa johtaa vääristyneisiin tulkintoihin, jotka eivät kuvaa kielenkäyttötilanteita todenmukaisesti. (Breeze 2011, 519.) Myös makrokontekstien liiallista korostamista osana yksittäisten vuorovaikutustapahtumien tarkastelua on kritisoitu, sillä erilaisia kontekstuaalisia tekijöitä on lähes rajaton määrä. Breeze käyttää esittämästään kritiikistä esimerkkiä, jossa hän kuvaa yksittäistä naisen ja miehen välistä vuorovaikutustapahtumaa ja sen tulkintaa. Hän esittää, että sukupuolikysymykset saattavat vaikuttaa kyseiseen tapahtumaan makrokontekstina, mutta toisaalta näin ei välttämättä ole ja varsinaisessa vuorovaikutustapahtumaan osallistuville tämä ei välttämättä ole ollenkaan merkityksellistä. Tästä huolimatta tutkija saattaa arvottaa kyseisen tapahtuman osaksi laajempaa kontekstia. (Breeze 2011, s. 513.)

Myös suhtautumista tekstiin on kritisoitu puutteelliseksi, koska tarkastelussa ei huomioida riittävästi, miten teksti on lukijakunnassa otettu vastaan ja miten siihen vastattu, vaan arviointi perustuu liiaksi tutkijan subjektiiviseen tulkintaan. Täten kriitikoiden mielestä kriittisessä diskurssianalyysissä tulisi ottaa enemmän mallia mediatutkimuksesta, joissa tekstien ja toimijoiden väliseen suhteeseen kiinnitetään enemmän huomiota. (Breeze 2011, s. 519.) Tekstiin suhtautumisen lisäksi on kritisoitu käytettävää lähdeaineistoa, jota kuvataan usein yksipuoliseksi. Tutkimuksissa aineistona saatetaan käyttää vain tiettyjä genrejä tai esiintymiä, mikä luo Breezen mukaan epätäydellisen kuvan erilaisista diskursseista. Tästä johtuen tutkimuksessa tulisi muun muassa hyödyntää laajasti erilaisia genrejä, joiden kautta kokonaiskuvan hahmottaminen olisi todennäköisempää. (Breeze 2011, s. 515.)

Kriittistä diskurssianalyysia on kritisoitu myös sen tavasta tuottaa tietoa. Pääosin diskurssitutkimuksessa tietoa rakennetaan ylhäältä alaspäin eli taustalla on jokin vaikuttava teoria, jonka näkökulmasta kieltä tarkastellaan yksityiskohtaisemmin. Tämä johtaa Breezin mukaan siihen, että tutkimuksessa nostetaan pääosin teorian näkökulmasta mielenkiintoisia havaintoja. Kriitikkojen mukaan analyysin rakentuminen alhaalta ylöspäin mahdollistaisi monipuolisemman ja perusteellisemman tutkimuksen. Näin tutkimuksen kohteena olevaa kieltä ja sen käyttöä voitaisiin tutkia paremmin sen luonnollisessa ympäristössä. (Breeze 2011, s. 513.)

Esitetty kritiikki koskettaa erityisesti kriittistä diskurssianalyysin suuntausta ja sen sisältämiä menetelmiä, eikä sitä ole kohdistettu suoraan diskurssihistorialliseen menetelmään vastaan. Kritiikin voidaan kuitenkin katsoa olevan hyödyllistä myös tutkimuksessani käytettävää diskurssihistorialliseen menetelmään silmällä pitäen. Esimerkiksi esitetty kritiikki kannustaa hyödyntämään monipuolista aineistoa, jotta diskurssien tutkiminen olisi mahdollisimman kokonaisvaltaista. Tästä johtuen tutkimusaineistoni koostuu Junge Freiheitin artikkeleista ja niiden yhteydessä esiintyvistä kommentteista. Yksityiskohtaisessa lingvistikossa tarkastelussa Wodakin (2008; 2015) luomat työkalut voidaan nähdä varsin hyödyllisinä ja monipuolisina, lisäksi niitä voidaan käyttää systemaattisesti aineistossa esiintyvien diskurssistrategioiden analysoinnissa.

Diskurssihistoriallisen analyysin voidaan tulkita rakentuvan ylhäältä alaspäin, vaikkei menetelmä edellytäkään selkeää teoreettista viitekehystä, jonka puitteissa kieltä ja sen käyttöä tulkitaan. Tästä huolimatta makrokontekstin asema korostuu analyysiprosessissa, koska olettamuksena on, että diskurssit ovat sosiaalisesti rakentuneita ja niillä on aina jokin laajempi yhteys historiallisiin tapahtumiin. Tekstin välittömän kontekstin huomioiminen saattaa siten jäädä vähemmälle huomiolle, kun kiinnostuksena on löytää yhteyksiä tutkittavan ilmiön traditioon.

Diskurssihistoriallisen menetelmän tavoite on tutkia ilmiötä sen sisältä käsin, mikä voidaan katsoa ohjaavan myös tutkijan subjektiivista suhtautumista aiheeseen. Toisin sanoen tavoite on ymmärtää, miten ilmiö näyttäytyy kielenkäyttäjien näkökulmasta. Tarkasteltaessa tätä tavoitetta osana Saksan äärioikeiston toimintaa koronaviruspandemian aikana, tulee huomioida myös se, ettei varsinaista tilanteesta hyötymiseen viittaavaa toimintaa ole välttämättä havaittavissa aineiston perusteella. Tutkijan tulee huomioida, ettei havaintoja ja tulkintoja tehdä ennako-olettamuksiin sitoen, vaan puhtaasti aineistolähtöisesti. Löydökset toisin sanoen joko tukevat tai kyseenalaistavat tutkittavan ilmiön historiallista traditiota.

3.3 Tutkimusaineisto ja sen analysointi

Tutkimukseni aineisto koostuu saksalaisen Junge Freiheit (JF) -sanomalehden artikkeleista ja niiden yhteydessä olevista kommentteista. Lehti on perustettu vuonna 1986 Dieter Steinin toimesta Freiburg im Breisgauissa. Alun perin

paikallisena opiskelijalehtenä aloittanut Junge Freiheit on sittemmin kasvanut valtakunnalliseksi. Sen levikki on nykyisin noin 30 000 lehteä ja sillä on muun muassa Facebookissa yli 100 000 tykkääjää ja seuraajaa. (JF, Die Gesichte der JF; JF, Impressium.) JF ilmoittaa olevansa linjaltaan konservatiivinen ja edustavansa uusoikeistoa, mutta sen on myös yleisesti katsottu edustavan äärioikeistolaisia ideologioita (Mahlberg 2017). Lehti oli pitkälti koko 1990-luvulta aina 2005 vuoteen asti Saksan tiedustelupalvelun valvonnan alaisena, ja sitä syytettiin myös perustuslain vastaisesta äärioikeistolaisesta toiminnasta. Riittävien todisteiden puuttuessa syytteistä kuitenkin luovuttiin (Mahlberg 2017).

Saksan kolmas koronavirusaalto toimii tutkimukseni ajallisena rajauksena, toisin sanoen aineisto kattaa ajanjakson vuoden 2021 helmikuun lopusta toukokuun loppuun. Aineisto on kerätty avainsanoihin perustuvalla haulla JF:n nettisivuilta. Hain aineiston hakusanoilla *corona, virus, covid-19, pandemie, lockdown*. Näillä hakuehdoilla halusin poimia vain ne artikkelit, joissa koronavirus on olennainen osa kontekstia. Artikkeleita kertyi näillä hakusanoilla yhteensä vajaa 300 kappaletta. Tästä aineistomäärästä poimin loppujen lopuksi vain ne artikkelit, joita oli kommentoitu yli viisi kertaa eli ne artikkelit, jotka olivat synnyttäneet JF:n lukijoiden keskuudessa keskimääräistä enemmän keskustelua. Valtaosassa artikkeleita esiintyi nollasta viiteen kommenttia.

Rajauksen jälkeen varsinaiseksi aineistoksi muodostui 100 artikkelia sekä niiden yhteydessä olevat 1611 kommenttia. Artikkelit ovat 200–1500 sanan mittaisia. JF:n kommenttialustalla viestien pituus on rajattu tuhanteen merkkiin ja artikkeleiden yhteyteen voi kommentoida vain kahden vuorokauden ajan jutun julkaisusta. Aineisto on koodattu siten, että kun analyysissä viitataan esimerkiksi JF87:2:een, viitataan Junge Freiheitin artikkelin numeron 87 toiseen puheenvuoroon. Puheenvuorolla tarkoitetaan aineistosta otettua näytettä, joka voi olla joko artikkelin leipätekstiä tai artikkelin yhteydessä oleva kommentti. Liitteessä 1 on listattu artikkelit numerojärjestyksessä, niiden sisältämien kommenttien lukumäärä sekä puheenvuorojen määrä.

Aineiston analyysissä hyödynsin laadullista analyysiohjelmaa (ATLAS.ti). Ohjelman avulla aineisto voidaan jakaa helposti erilaisiin teemoihin, ja koodata erilaiset diskurssistrategiat ja niiden sisältämät lingvistiset keinot menettämättä yhteyttä alkuperäiseen kontekstiin.

Ensimmäisessä vaiheessa luin aineiston läpi ja teemoittelin sisällön käyttäen apuna aikaisempien tutkimuksien perusteella muodostettuja äärioikeistolaisia teemoja. Aineistosta nousi myös uusia teemoja, joita ei suoranaisesti voitu luokitella mihinkään aiemmin mainittuihin teemoihin, näitä olivat muun muassa koronapolitiikan kritisointi, sukupuolikysymykset, ilmastonmuutos ja salaliittoteoriat. Teemoittelussa keskeisenä ehtona oli esiintyvien teemojen yhteys koronavirukseen, joko suoraan tai välillisesti tekstin kontekstin kautta. Teemat muodostavat tutkimukseni kiinnostuksen kohteena olevat diskurssit.

Toisessa vaiheessa luin teemoitellun aineiston uudelleen läpi tavoitteenani varmistua tekstissä esiintyvistä yhteydestä koronavirukseen. Lisäksi tarkensin esiintyviä teemoja ja lisäsin jokaiseen aineistonäytteeseen kuvauksen sen kontekstista ja yhteydestä koronavirukseen.

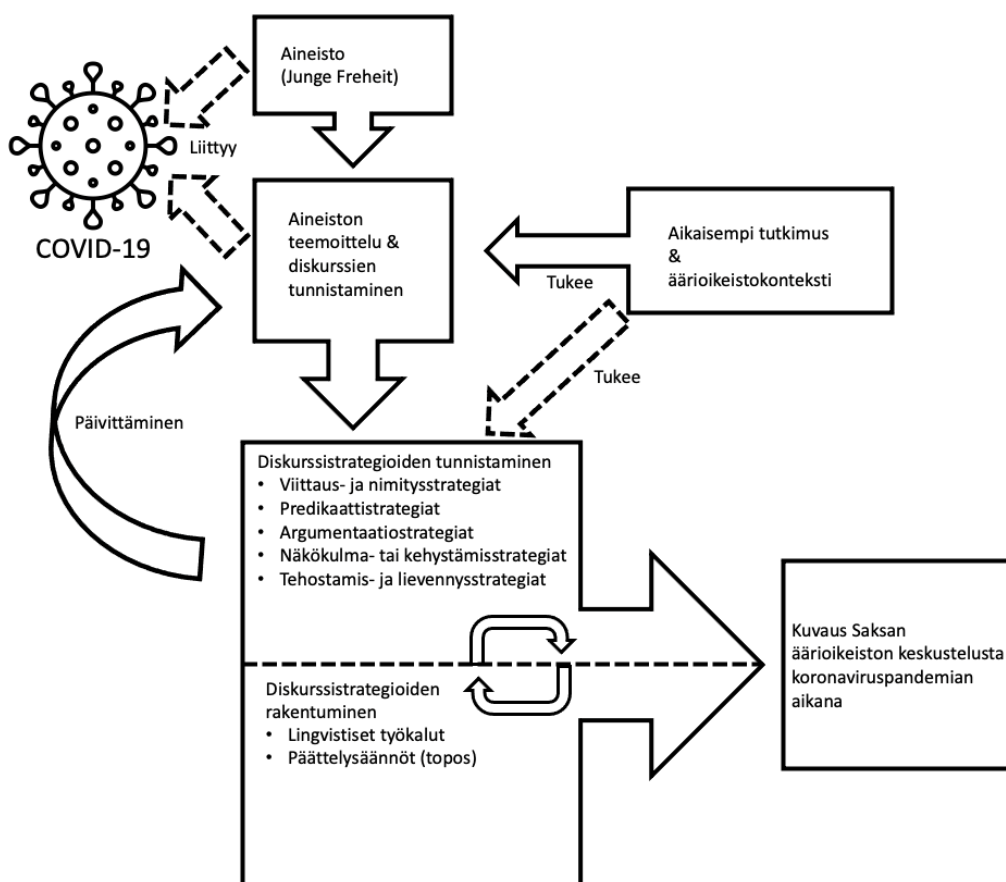

Kolmannessa vaiheessa erottelin teemoittelun kautta luokitellun aineiston Ruth Wodakin luomien diskurssistrategioiden avulla. Toisin sanoen etsin aineistosta todisteita erilaisista diskurssistrategioiden käytöstä, jotka merkitsin ATLAS.ti-ohjelmalla.

Neljännessä vaiheessa pilkoin varsinaiset aineistossa käytetyt diskurssistrategiat pienempiin osiin hyödyntäen Wodakin käyttämiä lingvistisiä työkaluja. Tässä vaiheessa poistin tai muutin myös aikaisemmin merkitsemiäni diskurssistrategioita, mikäli ne eivät todellisuudessa vastanneet kyseessä olevan strategian kuvausta tai kuvastivat sen sijaan jotain toista diskurssistrategiaa.

Lopputuloksena syntyi laaja kuvaus, jossa tutkimusaineisto on jaettu eri diskursseja kuvaaviin teemoihin. Kaikki teeman mukaisesti jaetut aineistönäytteet sisälsivät kuvauksen kontekstista ja yhteydestä koronavirukseen. Lisäksi nämä näytteet sisälsivät myös kuvauksen esiintyvistä diskurssistrategioista, jotka oli edelleen pilkottu yksityiskohtaisempiin kielellisiin esimerkkeihin. ATLAS.ti-ohjelman avulla näissä eri vaiheissa syntyneissä tuotteissa säilytettiin yhteys alkuperäiseen aineistoon, mikä vähentää erilaisten vinoumien muodostumisen mahdollisuutta eri vaiheissa. Kuviossa 1 on esitetty diskurssihistoriallisen menetelmän käyttötapa-kaavio ja tutkimuksen toteutusperiaate.

KUVIO 1 Diskurssihistoriallinen menetelmä ja tutkimuksen toteutus

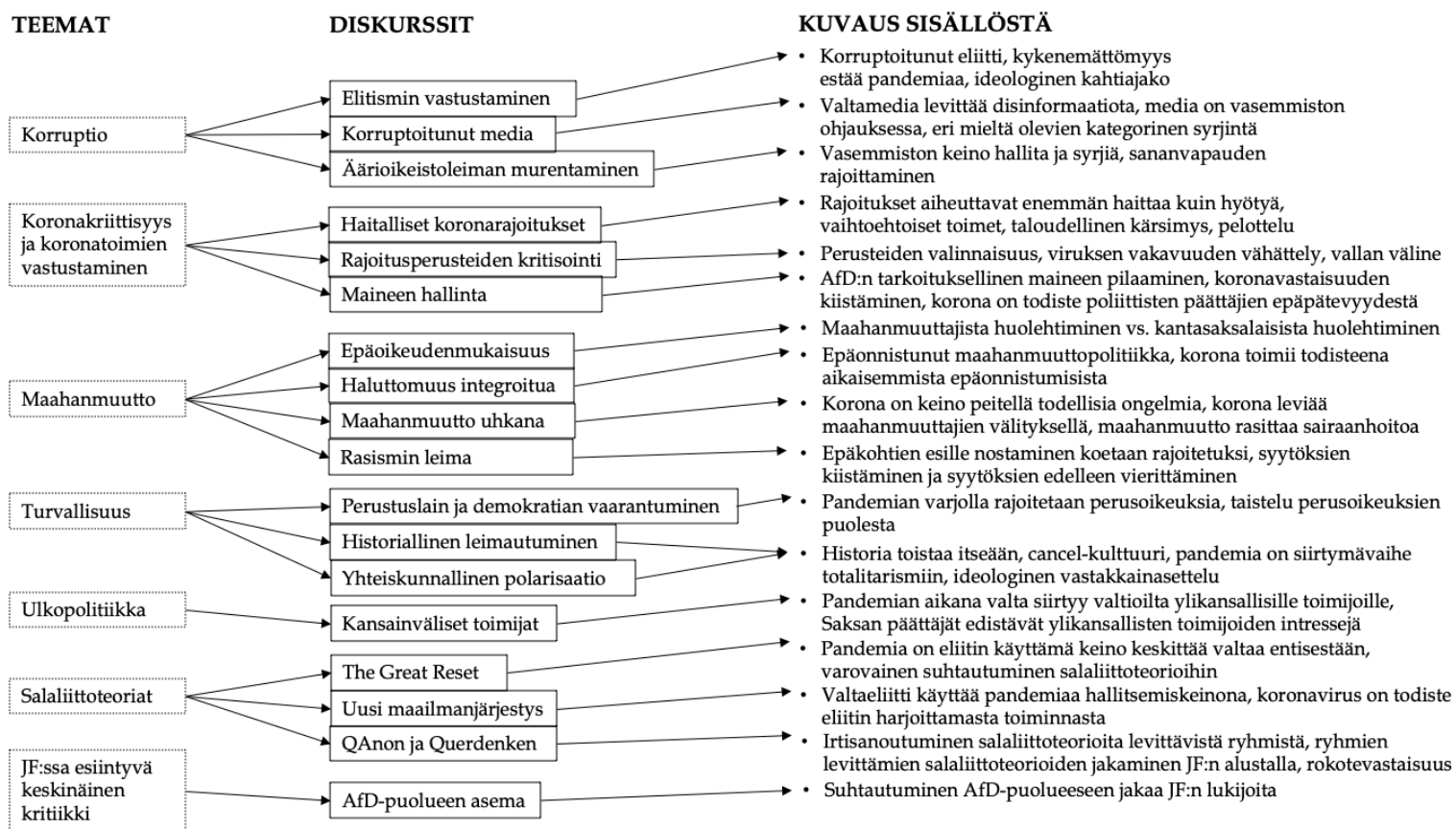
4 ANALYYSI

Tässä luvussa analysoin Junge Freiheitissa esiintyvien puheenvuorojen pohjalta äärioikeiston diskursiivista toimintaa koronaviruspandemian aikana. Analysoin aineistosta löydetyt diskurssit teemoittain. Aineistossa toistuvia teemoja, jotka esiintyvät koronaviruksen kontekstissa, ovat maahanmuutto, korruptio, ulkopolitiikka, turvallisuus, koronakritiikki ja salaliittoteoriat. Näistä teemoista erityisesti korruptio, maahanmuutto ja koronakritiikki esiintyvät usein. Ulkopolitiikka, turvallisuus ja salaliittoteoriat puolestaan esiintyvät säännöllisesti, mutta eivät muodosta yhtä laajaa kokonaisuutta kuin edellä mainitut teemat. Aineistossa esitetään myös jonkin verran keskinäistä kritiikkiä ja arvostelua, joka liittyy kuitenkin pääasiassa kirjoittajien erilaiseen suhtautumiseen AfD-puolueeseen.

Sukupuolirikosten, uskontoa, ilmasto- ja perhekeskeisyyttä koskevat teemat esiintyvät säännöllisesti aineiston puheenvuoroissa, mutta ne esitetään vain harvoin samassa kontekstissa koronaviruksen kanssa. Tästä syystä kyseiset teemat on rajattu analyysistä pois.

Analyysi on rakennettu siten, että käsittelen aineistossa ilmenevät diskurssit teemoittain. Tekstin sujuvuuden säilyttämiseksi jokaista teemaa käsittelevän luvun alussa olen listannut luvussa esiin nostetut puheenvuorot sekä niiden sisältämät diskurssistrategiat (Taulukot 1-7). Puheenvuoroissa esiintyviä diskurssistrategioita ei mainita erikseen tekstissä. Kuviossa 2 on esitetty käsittekartan muodossa luvussa 4 käsiteltävät teemat ja diskurssit sekä lyhyt kuvaus niiden sisällöstä.

KUVIO 2 Käsittekartta JF:ssa esiintyvistä teemoista ja diskursseista

4.1 Korruptio

Korruptio-tema esiintyy aineistossa usein osana koronaviruspandemiaa. Korruptoituneina osapuolina nähdään erityisesti valtaapitävät poliitikot sekä yleisesti vihreät ja vasemmisto, joilla viitataan yleensä SDP-, Vihreät- ja Vasemmistopuolueeseen. Lisäksi korruptoituneena osapuolena nähdään usein myös konservatiivipuolue CDU. Taulukossa 1 on listattu luvussa esiin nostetut puheenvuorot ja niiden sisältämät diskurssistrategiat.

TAULUKKO 1 Korruptio – puheenvuorot ja diskurssistrategiat

	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5							
JF1:3					x	JF2:2		x	x			JF27:1			x	x		JF54:1		x				JF91:2					x	
JF1:4		x	x			JF2:3				x		JF27:2					x	JF55:3	x		x			JF97:7	x					
JF1:6			x	x		JF11:4			x			JF50:8			x	x		JF56:3			x	x								
JF1:9			x	x		JF15:10		x				JF50:9					x	JF56:4		x										
JF1:13				x		JF23:15			x	x		JF50:12					x	JF59:7												x

1. Viittaus- ja nimitysstrategiat,
2. Predikaattistrategiat,
3. Argumentaatiostrategiat,
4. Näkökulma- tai kehystämistrategiat,
5. Tehostamis- ja lievennysstrategiat

4.1.1 Elitismmin vastaisuus

Koronavirus liitetään usein poliitikkojen ja eliitiksi katsottujen tahojen keinoksi tukea valta-asemaansa. Toisaalta korruption katsotaan liittyvän usein myös valtaeliitin tapaan perustella toteutettavia toimia pandemian hillitsemiseksi. Viruksen leviämistä suitsivien toimien nähdään olevan poliittisten intressien värittämiä. Esimerkiksi alla olevissa puheenvuoroissa korostetaan perustelujen yksipuolisuutta, minkä väitetään perustuvan valikoidun tieteellisen tiedon käyttöön. Puheenvuoroissa tätä käytetään todisteena siitä, kuinka hallitsijoiden toiminta koronan suhteen on irtaantunut todellisuudesta:

Die stereotype Berufung der politisch Verantwortlichen auf „die Wissenschaft“ wird zur Absurdität, wenn schon vor dem ersten Lockdown vor knapp einem Jahr der Bundesinnenminister handverlesene Wissenschaftler dazu aufforderte, ihm möglichst düstere Schreckensszenarien zu liefern, um damit harte Maßnahmen rechtfertigen zu können. (JF1:3.)

Parameter, an denen der Erfolg staatlicher Corona-Maßnahmen zu messen sein soll, sind politisch gesetzt und haben sich in den letzten zwölf Monaten laufend und unberechenbar geändert. (JF1:4.)

[...] müssen alle relevanten wissenschaftlichen und fachlichen Erkenntnisse berücksichtigt werden und nicht nur solche, die die eigene Agenda stützen. (JF1:6.)

Valtaapitävien erottaminen kansasta on aineiston perusteella varsin yleistä. Poliitikkojen todellisuuskäsitys nähdään kansan turvallisesta elämästä ja todellisuudesta irtaantuneena. Tätä kautta luodaan mielikuva päättäjien kykenemättömyydestä ratkaista pandemiaan liittyviä ongelmia. Ongelman itsessään nähdään pääosin koskettavan tavallisia ihmisiä, jotka kärsivät päättäjien päätöksistä. Kyseinen me ja he -tyyppinen jaottelu korostuu aineistossa usein. Tähän sääntöön tehdään kuitenkin usein poikkeuksia erottelemalla valtaeliitistä erityisesti AfD:n poliitikot ja kannattajat, jotka asetetaan kansan puolelle. Myös yleisesti JF:n toimituksen ja sen lukijoiden kannattamien ideologioiden edustajat erotellaan usein korruptiosta syytetyn valtaeliitin joukosta. Täten arvostelun kohteena ovat erityisesti vastakkaista ideologiaa edustavat tahot, kuten esimerkiksi yleisesti vasemmistolaiset ja vihreät, sekä niiden edustamia näkemyksiä kannattavat toimijat. Näiden edustajien katsotaan poikkeuksetta pyrkivän kaivattamaan muiden oikeuksia sekä saattamaan heidät epäedulliseen valoon. Todisteena väitetystä eriarvoisuudesta käytetään yleensä esimerkkejä, joilla kuvastetaan kuinka eri tavalla vihreiden ja vasemmiston toimijoita kohdellaan vastustajiinsa verrattuinakuin. Yksittäisenä esimerkkinä eriarvoisuuden esille nostamisesta voidaan pitää muun muassa oikeistomielistä journalistia Michael Mrossia ja vihreiden poliitikkoa Claudia Rothia koskevaa tapausta:

Der frühere ntv-Moderator Michael Mross soll nun 1000 Euro zahlen, weil er angeblich die Corona-Regeln bei einem Interview am Rande einer Corona-Demonstration nicht eingehalten habe. Vor einigen Wochen wurde die grüne

Bundestagsvizepräsidentin Claudia Roth ohne Make beim Schwätzchen vor einem Berliner Supermarkt gefilmt, wobei die „Claudia“ auf voller Tuchfühlung mit ihrem Gesprächspartner war. Die Folgen : Null ! So funktioniert das sogenannte „Gesinnungsrecht“! (JF1:9.)

Tapauksen käsittelyssä tuodaan esiin JF:n kommenttipalstalla, kuinka oikeistomielinen Mross joutui maksamaan sakkoa koronarajoitusten rikkomisesta, kun hän ei ollut käyttänyt kasvomaskia haastattellessaan mielenosoittajia koronarajoituksia vastaan järjestetyssä mielenosoituksessa. Kommentissa tuodaan samalla väheksyvästi esiin, ettei vihreiden poliitikko Roth joutunut vastaavasta tilanteesta minkäänlaiseen vastuuseen, vaikka hänet on kuvattu julkisella paikalla läheisessä sosiaalisessa kontaktissa ilman kasvomaskia. (JF1:9.) Tämän kaltaisilla esimerkeillä luodaan mielikuvia, joissa oikeistomieliset ovat ideologisista syistä johtuen eriarvoisessa asemassa.

Tällainen vasemmiston ja oikeiston välinen polarisointi esiintyy aineistossa usein. Lähes poikkeuksetta vastakkainasettelussa korostetaan vasemmiston etuoikeutettua asemaa ja käytetään liioittelevia kuvauksia kuvastamaan poliittisten suuntauksien välistä eroa. Samanaikaisesti luodaan oikeistosta ja konservatiivisia arvoja arvostavasta osapuolesta uhri, jolla ei ole mahdollisuuksia esittää mielipidettään korruptoituneessa järjestelmässä. Erityisesti valtamediaa kritisoidaan sen korruptoituneisuudesta ja puolueellisuudesta. Yleensä sen sisältö nähdään propagandana, joka edistää vasemmistolaisen ideologian koettua hegemoniaa, kuten seuraavassa puheenvuorossa ilmenee:

Was die Medien abliefern kann man nur als Hofberichterstattung und Regierungspropaganda bezeichnen, da sie längst zu Linksregressiven Echokammern von Haltungsjournalisten und Salonsozialisten verkommen sind. Dort kann man nur noch mit der richtigen Gesinnung Karriere machen, andernfalls wird man sehr schnell Abserviert. In allen Sendungen wird der Zuschauer an die Hand genommen und dann wird ihm erklärt wer Gut und wer Böse ist sodass eigenes Denken nicht mehr vonnöten ist. (JF2:2.)

4.1.2 Median korruptoituneisuus

Puheenvuoroissa sosialistiseksi luokitellun valtamedian ja koronaviruksen välillä nähdään varsin usein olevan yhteys. Vasemmiston kannalta miellyttäväksi ongelmaksi kuvatun koronaviruksen katsotaan olevan jossain määrin median keino peitellä pitkäaikaisia ongelmia. Valtaosan saksalaisista väitetään kärsivän pikemminkin näistä ongelmista, ei niinkään pandemiasta. Kyseisiä pitkäaikaisia ongelmia ei aina erikseen mainita, mutta niissä tapauksissa, joissa nämä ongelmat mainitaan, viitataan yleensä oikeiston näkökulmasta epäedullisiin vaalituloksiin. Toisin sanoen koronavirus nähdään erityisesti vasemmistolaisten tahojen keinona peitellä todellisia ongelmia sekä rajoittaa poliittisten vastustajien vaali-toimintaa. Vasemmiston siis nähdään hyötyvän tilanteesta samalla vääristellen todellisuutta. Lisäksi puheenvuoroissa viitataan usein viruksen perusteella rajoitettuun sananvapauteen. Näissä puheenvuoroissa väitetään, ettei pandemian aikana ole oikeutta kritisoida havaittuja epäkohtia, sillä kritiikkiä esittävät

vaiennetaan. Puheenvuoroissa toisin sanoen rakennetaan näkökulmaa, jossa vastustajiksi koetut tahot nähdään järjestelmällisinä alistajina. Tätä kautta puheenvuoroissa on usein omaksuttu uhrin asema. Tämä ilmenee muun muassa seuraavassa puheenvuorossa, jossa kuvaillaan, kuinka koronavirusta käytetään vasemmistolaisen alistamisen ja mielipidemuokkaamisen keinona:

Das ist im Gegensatz zu Corona ein Langfrist-Thema. Das muß immer wieder auf den Tisch. So wird „Öffentliche meinung“ gemacht, und die ist nicht weniger totalitär als die anderer totalitärer Systeme, nur eben raffinierter, weil sie Pluralismus und Volksnähe vorspiegelt. Die übergroße Mehrheit normaler deutscher Menschen findet in diesem linken Sumpf weder ihre Probleme noch ihre Interessen formuliert. Nur genehme Probleme wie Corona haben Zutritt zum „öffentlichen Diskurs“. Gleichzeitig kann so von anderen, auf die Dauer wichtigeren Problemen abgelenkt werden. Kein Wunder, daß die Wahlen so und nicht anders ausfallen. Dennoch gibt es in der parlamentarischen Demokratie keine andere Legitimationsgrundlage. Mit diesem schmerzhaften Widerspruch müssen die Patrioten leben. (JF2:3.)

Puheenvuorossa JF2:3 luodaan uhri-identiteettiä korostamalla, kuinka koronavirus on keino kääntää katseet oikeilta, vasemmistolaisten aiheuttamilta ongelmilta. Lisäksi puheenvuorossa painotetaan, että parlamentaarisessa demokradiassa ainoa keino vaikuttaa kehityskulkuun on äänestäminen, mutta kuitenkin tämän vaikuttamisen kanava nähdään olevan patriooteilta riistetty. Tämän perustellaan johtuvan totalitaariseksi järjestelmäksi kuvatusta mediasta, jolla luodaan ja tuetaan vain vasemmistolaisia intressejä palvelevia mielipiteitä. (JF2:3.)

Valtamedian kritisointi on yksi keskeinen teema puheenvuoroissa. Niissä tuodaan säännöllisesti esiin, kuinka valtamedia pyrkii luomaan toisinajattelijoista äärioikeistolaisista mielikuvaa. Erityisesti huomio kiinnitetään puheenvuoroissa siihen, kuinka AfD:n mainetta pyritään järjestelmällisesti leimaamaan äärioikeistolaiseksi.

Äärioikeistolainen kaiku nähdään pääosin epäedulliseksi ja vääristäväksi. AfD:n koetaan olevan saksalaisten asialla. Lisäksi sen väitetään pyrkivän estämään Saksan valtion sekä saksalaisen kulttuurin rappeutuminen. Toisaalta väitettyyn valtamedian poliittiseen mielipidekartelliin (saks. *politisches Meinungskartell*) liitetään usein myös niin sanotut vanhat puolueet eli CDU ja SPD, joiden katsotaan tukevan vasemmistolaista linjaa julkisessa keskustelussa. (JF11:14.)

Puheenvuoroissa käytetään usein totuusargumenttia, kun esitetään väitteitä median korruptiosta. Käytännössä tämä esiintyy puheenvuoroissa median esittämien asioiden voimakkaana kyseenalaistamisena, jonka rinnalla esitetään totuuksina esitettyjä vaihtoehtoisia näkemyksiä. Esimerkiksi Saksan yleisradion väitetään olevan vasemmistolaisten hallinnassa, minkä kautta kansalaisille esitetään rajoitettuja näkemyksiä. Toisin sanoen yleisradion toiminta kyseenalaistetaan täysin, mutta samalla korostetaan omaa tietoisuutta oletetun todellisuuden tilasta – korostetaan oman näkökulman totuusvoimaa toisen kustannuksella. kyseisestä asiasta. Valtamedian esittämien rajoitettujen näkemyksien väitetään vaikuttaneen muun muassa suoraan vuoden 2021 keväällä järjestettyihin kahden

osavaltion vaalien tuloksiin, missä toimittajien suosima puolue voitti ja AfD puolestaan kärsi tappion:

Das schlechte Abschneiden der AfD bei den beiden Landtagswahlen darf man also auch als Triumph des pluralismuskritischen Haltungsjournalismus betrachten. Und es ist natürlich kein Zufall, daß bei beiden Wahlen die Partei am meisten zulegen konnte, die der Favorit der meisten Politikjournalisten ist: die Grünen. (JF27:2.)

Mediaa ei kuitenkaan nähdä aina yksin syyllisenä todellisuuden vääristämiseen, vaan näkemykseen liittyy oleellisesti puoluekeskeinen olettaus. Puolueet nähdään usein disinformaation levittäjinä ja vinoumien muodostajina sekä median manipuloinnina. Erityisesti arvostelu kohdistuu hallituspuolueisiin, kuten eräässä puheenvuorossa kirjoitetaan:

Wahlkampf-Slogan für die CDU-CSU-SPD-GRÜN-LINKE-FDP: DIE WAHRHEIT IST RASSISTISCH! => WAHRHEIT VERBIETEN!" (JF15:10).

Puheenvuorossa JF15:10 ilmenee selkeästi näkemys, jossa AfD-puoluetta lukuun ottamatta valtaosa puolueista nähdään todellisuutta kieltävinä. Vallitsevaa puoluejärjestelmää verrataan muun muassa "puoluefeodalismiksi" (saks. *Parteienfeudalismus*, JF23:15), joka hylkii eriäviä näkemyksiä edustavia puolueita, tässä tapauksessa AfD-puoluetta. Vallitseva järjestelmä koetaan puheenvuoroissa epäoikeudenmukaiseksi sekä osoituksena demokratian vajaavaisuudesta. Koronavirus nähdään keinona sekä tuottaa että edelleen vahvistaa olemassa olevaa epätasa-arvoista asetelmaa. Tähän epäkohtaan puuttuvien tahojen katsotaan kohtaavaan syrjintää, esimerkiksi AfD:n ei nähdä saavan mahdollisuutta tuoda näkemyksiään esiin samalla tavalla kuin muut puolueet. Kyseinen näkemys ilmenee muun muassa seuraavassa puheenvuorossa:

Hauptnutznießer des desaströsen Corona-Krisenmanagements der Bundesregierung und damit zum strahlenden Gewinner des Wahlabends wurden die Liberalen, die wie die AfD in der Corona-Krise beharrlich auf die Grundrechtezertrümmerung der Regierung hinwies. Anders als die größere der beiden Oppositionsparteien konnten sie dabei auf die Leitmedien zählen, bei denen die Regel gilt, der als populistisch geächteten AfD kein Forum zu bieten. (JF27:1.)

4.1.3 Äärioikeistoleiman murentaminen

Puheenvuoroissa tuodaan säännöllisesti esiin, että niissä esitetyt näkemykset luokitellaan valtaapitävien tahojen puolelta äärioikeistolaisiksi tai jopa ekstremistisiksi. Oma toiminta ja esitettyjä mielipiteitä kuitenkin kuvaillaan yleensä yksinkertaisesti kriittisiksi tai konservatiivisiksi. Puheenvuoroissa pyritään täten viestittämään, ettei sisäryhmän ideologia edusta äärioikeistolaisuutta. Huomionarvoista on, että puheenvuoroissa asetelma käännetään päinvastoin, ja väitetään vastustajien pikemminkin edustavan ääriinjaa. Tämä voidaan nähdä keinona irtisanoutua äärioikeistokyköksistä. Tästä huolimatta linkki ääritoimintaan

nostetaan usein esiin oma-aloitteisesti. Kyse ei siis ole vain puolustautumisesta, vaan myös aktiivisesta toiminnasta, jolla syntyneeseen mielikuvaan äärioikeistolaisesta leimasta pyritään vaikuttamaan lieventävästi. Toimintaan liittyy yleensä myös vastustajaksi kuvattujen osapuolien voimakas arvostelu ja nimittely, joka henkilöityy usein entiseen Saksan liittokansleriin Angela Merkeliin tai vaihtoehtoisesti Vihreiden puheenjohtajaan ja Saksan ulkoministeriin Annalena Baerbockiin:

Die Mutante [Angela Merkel] ist weiblich. Das ist das Einzige, was in diesem Narrenstaat stimmt. (JF1:13.)

Angela Merkel ist das größte politische Führungs-Übel, das Deutschland – und nicht nur Deutschland! – seit 1945 heimgesucht hat und weiter heimsucht. (JF55:3)

[...] die „Kobold Fee“ [Annalena Baerbock] aus der Sonnenblumen Wiese ist fest davon überzeugt, die Bundesrepublik Deutschland in`s grüne Paradies zu führen. (JF50:9.)

Yleisesti poliittista valtaeliittiä syytetään totalitarismia ja diktatuuria edistävästä toiminnasta, erityisesti puhutaan mielipidediktatuurista (saks. *Meinungsdiktatur*). Tähän katsotaan lukeutuvan muun muassa aiheet identiteettipoliitikasta, maahanmuuttopoliitikasta ja koronaviruspolitiikasta, joita ei puheenvuoroissa esitettyjen näkemyksien perusteella saa kritisoida ilman seuraamuksia. Tämän ilmiön väitetään kiihtyneen vuodesta 2015 alkaen, jolloin Saksaan saapui suuri määrä pakolaisia. Sittemmin koronavirustoimenpiteiden varjolla mielipidediktatuurin väitetään yleistyneen entisestään. (esim. JF91:2).

Mielipidediktatuurivertauksen lisäksi korona-ajan Saksaa verrataan usein DDR:ään, jolla yleensä viitataan joko vihreiden tai vasemmiston väitettyyn diktatuuripyrkimykseen. Viittaukset entiseen Saksan demokraattiseen tasavaltaan esiintyvät pääosin kontekstissa, jossa uutisoidaan Saksassa järjestetyistä korona-mielenosoituksista ja niihin osallistuvista perustuslakia uhmaavista ryhmistä (esim. JF50:8).

Näiden erilaisten salaliitto- ja äärioikeistoryhmien kannattajien on julkisesti todettu olevan aktiivisia osapuolia mielenosoituksissa. Erityisesti Saksan tiedusteluviranomaisten (BfV 2021a) seurannassa oleva Querdenken (suom. toisinajattelu) -ryhmä nostattaa JF:n foorumilla keskustelua ja viittauksia DDR:ään. Muun muassa Vihreät ovat pitkään vaatineet kyseisen ryhmän luokittelemista perustuslain vastaiseksi kaikissa osavaltioissa. Vihreiden vetoaminen perustuslain suojeluun nähdään puheenvuoroissa konkreettisenä osoituksena Saksan taantumuksesta:

Gott schütze uns vor diesen GRÜNEN. Habe 40 Jahre DDR erleben müssen ,aber was sich jetzt mit einer möglichen Machtergreifung der Grünen anbahnt ist nicht mehr zu ertragen. Das übertrifft selbst einen DDR 2.0. das ist grüne Diktatur und Entmündigung in zehner Potenz. (JF50:12.)

Perustuslakia pidetään puheenvuoroissa usein pyhänä asiana ja sen koetaan olleen erityisesti koronaviruspandemian aikana uhattuna. Uhkana nähdään erityisesti vasemmistolaiseksi kuvailtu hallitus, jonka väitetään johdonmukaisesti pyrkivän kaventamaan perustuslaillisia oikeuksia. Myös Saksan tiedusteluviranomaiset sekä perustuslakituomioistuin väitetään olevan vasemmistolaisten hallinnassa. Toimijoita verrataan muun muassa Gestapoon ja Stasiin, jotka pyrkivät pyrkivät rajoittamaan ”oikeistomielisten toisinajattelijoiden” vapautta. (esim. JF56:3).

Puheenvuoroissa esiintyvien väittämien mukaan perustuslakia käytetään usein oikeistomielisiä toisinajattelijoina vastaan. Tällä viitataan pääasiassa oikeistomielisten tukemien mielenosoitusten rajoittamiseen koronarajoitusten perusteella. Useassa perustuslakiin ja koronavirusmielenosoituksiin liittyvässä puheenvuorossa nostetaan esiin myös vasemmiston ja Vihreiden harjoittama identiteetti- ja ilmastopolitiikka, maahanmuuttomyönteisyys ja ”cancel-kulttuuri”. Vasemmistolaisten ja Vihreiden harjoittamat toimet katsotaan sisältävän huomattavasti enemmän perustuslain vastaisia piirteitä kuin oikeistomielisten tukemat koronamielenosoitukset, jotka puolestaan katsotaan perustuslaillisesti oikeutettuina. Mielenosoitukset on tuomittu puolestaan vasemmistolaisten toimesta perustuslain vastaisiksi. (esim. JF54:1.)

Korostamalla vasemmistolaisten harjoittamaa syrjintää oikeistomielisiä kohtaan, halutaan muun muassa rikkoa koettua olettamusta siitä, että uhka demokratialle tulisi aina oikealta. Lisäksi tätä olettamusta pyritään myös aktiivisesti muuttamaan syyllistämällä vastapuolta sekä väittämällä sen toimivan demokration vastaisesti:

Das irrlichternde Corona-Management der Bundesregierung, aber auch die post-modernen Zivilreligionen „Antirassismus“ und „Klimagerechtigkeit“ stecken voller demokratiefeindlicher Versuche [...] (JF54:1.)

Deutschland ist ein Freies Land? Hah!! Deutschland verwandelt sich grade in einen sozialistisch-grünen Obrigkeitsstaat. (JF56:3.)

Was für ein Zufall, dass Corona alle Notwendigkeiten ermöglicht, die eine extremistische Regierung zur Machtausübung benötigt: Demonstrationsverbote, Überwachung, Zensur, Unterdrückung, u.s.w.. (JF56:4.)

Vallitsevan koronakriisin katsotaan yleisesti paljastavan valtaeliitin korruptoituneen toiminnan. Koronavirusta käytetään ensisijaisesti luomaan pelkoa ja keskittämään valtaa. Pyrkimyksenä nähdään yleensä olevan vihreän tai vasemmistolaisen ideologian levittäminen ja valtarakenteiden vahvistaminen. Tähän liitetään myös väite, jonka mukaan toisinajattelijoiden – niiden, jotka tietävät totuuden valtaeliitin aikomuksista – oikeuksia kavennetaan muun muassa sensuurin ja rajoitusten muodossa. (JF97:7). Eräässä puheenvuorossa koronarajoitukset rinnastetaan holokaustiin väittäen, että koronarajoituksista kärsivät saksalaiset kokevat nyt samankaltaisia asioita kuin juutalaiset natsi-Saksan vainossa:

Ich kann mir jetzt vortrefflich vorstellen, wie es den Juden zumute gewesen sein muss, als sie aus Deutschland fliehen wollten und die Überfahrten ausgebucht waren. Mein einziger Trost ist, dass die schlechteste Regierung, die wir je hatten, deutlich über die Halbwertszeit ist. (JF59:7.)

Puheenvuorossa JF59:7 esitetty vertaus on myös osoitus puheenvuoroille tyypillisestä uhriaseman rakentamisesta. Niissä oma asema toisin sanoen kuvataan sorrettuna ja alistettuna. Historiallisten viittauksien avulla lievennetään äärioikeistoon liitettyä natsileimaa, ja käännetään asetelma ylösalaisin – omaa asemaa verrataan uhreihin ja vastustajien asemaa vainoajiin.

4.2 Koronakriittisyys ja koronatoimien vastustaminen

Hallituksen ja viranomaisten koronavirustoimien kritisointi on puheenvuoroissa varsin yleistä. Erityisesti kritisoidaan harjoitettua koronapolitiikkaa ja toteutettuja yhteiskunnan sulkutoimia. Taulukossa 2 on listattu luvussa esiin nostetut puheenvuorot ja niiden sisältämät diskurssistrategiat.

TAULUKKO 2 Koronakriittisyys ja koronatoimien vastustaminen – puheenvuorot ja diskurssistrategiat

	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5						
JF1:2			x		x	JF38:4			x			JF56:1	x					JF73:1			x	x		JF100:2			x	x	
JF4:5	x					JF42:3				x		JF58:2	x					JF79:1					x						
JF7:2			x			JF45:1				x		JF58:3					x	JF86:1					x						
JF13:3				x		JF50:4			x			JF58:4				x		JF92:6						x					
JF15:11	x					JF51:4			x			JF59:4	x	x				JF96:7			x								

- 1.Viittaus- ja nimitysstrategiat,
- 2.Predikaattistrategiat,
- 3.Argumentaatiostrategiat,
- 4.Näkökulma- tai kehystämistrategiat,
- 5.Tehostamis- ja lievennysstrategiat

4.2.1 Haitalliset koronarajoitukset

Rajoitusten katsotaan vaikuttaneen haitallisesti erityisesti heikossa asemassa oleviin ihmisiin, jotka eivät ole saaneet esimerkiksi tarvittavaa lääketieteellistä hoitoa. Myös erilaisten sosiaalisten haittojen katsotaan lisääntyneen, kun lapset eivät ole päässeet kouluun ja useiden ihmisten toimeentulot ovat romahtaneet. Koronatoimien kritisoinnissa käytetään usein emotionaalista lähestymistapaa, jossa korostetaan ihmisten kohtaamia vaikeuksia ja asetetaan ne päättäjien vastuulle:

Während die Regierung Lockdown an Lockdown reiht, stehen die Nachteile turmhoch. Tiefe seelische Schäden und für viele uneinbringbare Bildungsrückstände

bei einer ganzen Generation von Kindern und Jugendlichen, vereinsamte Alte, mehr Herztote durch verschleppte Behandlungen, unterbliebene Vorsorgeuntersuchungen mit fatalen Spätfolgen, Meldungen über alarmierende Zunahme häuslicher Gewalt, zerstörte Existenzen, Suizidversuche, Orchestermusiker, die Ladenregale einräumen, Selbständige, die nach dem Verlust ihrer Lebensgrundlage in die Hilfebedürftigkeit abgleiten – die Indikatoren für tiefgreifende und vielfach schon irreparable Schäden im gesellschaftlichen und ökonomischen Gefüge mehren sich. (JF1:2.)

Vastapainona tuodaan usein esiin, että toteutetuille koronavirustoimille olisi ollut myös vaihtoehtoisia menetelmiä, jotka olisivat toimineet paremmin ja aiheuttaneet vähemmän haittaa. Kansalaisten kohtaamien kärsimysten esiintymisen lisäksi koronaviruspandemian hoitoa kritisoidessa mainitaan säännöllisesti pandemian aiheuttamat suuret taloudelliset vahingot. Erityisesti talouden elvytystoimintaa kritisoidaan. Sen väitetään johtavan maailmanlaajuiseen velkakriisiin. (esim. JF96:7.)

Taloudellisten kysymysten yhteydessä puheenvuoroissa käytetään usein vertauskuvia Saksan vaikeasta tulevaisuudesta. Erityisesti lisääntyvien konkurssien myötä katsotaan, että Saksan kaupunkia uhkaa yhdysvaltalaisen Detroitin kaupungin kohtalo, kun konkurssiaallon jäljiltä kaupungit menettävät taloudellisen kantokykynsä (ks. JF51:4). Koronarajoituksista johtuvat konkurssit ja sosiaaliset haitat nähdään lähes poikkeuksetta vakavampana uhkana kuin varsinainen virus. Se esitetään pääosin hallituksen keinona perustella rajoituksia. Esimerkiksi seuraavassa puheenvuorossa ilmenee, kuinka rajoitustoimenpiteistä johtuvat taloudelliset haitat nähdään suurempina kuin varsinaisen viruksen aiheuttamat haitat:

Merkel „Chaoswelle“ ist viel gefährlicher als die „dritte Corona-Welle“ Mit einem erneuerlichen totalen Lockdown setzt AM große Teile der Dienstleistungsbetriebe auf die „Abschußliste“, denn viele Hotels, Einzelhandelsgeschäfte, Restaurants, etc. werden den nächsten großen Lockdown nicht überleben. Merkels „Stempel“ der Geschichte werden Innenstädte mit bankrotten Geschäften sein, sozusagen ein „großes Detroit“. Habeck steht schon bereit, den Leerstand zu begrünen. (JF51:4.)

4.2.2 Rajoitusperusteiden kritisointi

Koronarajoituksista johtuvien seuraamusten kritisoinnin lisäksi puheenvuoroissa esiintyy usein rajoituspäätösten perustana olevien, koronaviruksen leviämisen seuraamiseen käytettyjen mittareiden arvostelua. Aineistossa väitetään, että koronavirustartunnan selvittämiseen käytettävät PCR-testit eivät ole luotettava keino arvioida tartuntojen määrää (JF100:2). Erityisesti jatkuvaa testikapasiteetin kasvattamista ja testipakon laajentamista arvostellaan keinoksi ylläpitää keinotekoisesti käsitystä virustartuntojen korkeasta määrästä, jotta rajoitukset olisivat perusteltuja:

Der „Inzidenzwert“ ist ohne Rückkoppelung an Testquoten, Impf- und Positivrate eine untaugliche und willkürlich manipulierbare Größe. Die massiv ausgeweiteten Testpflichten werden den Wert weiter nach oben treiben, um die Fiktion einer „dritten Welle“ aufrechtzuerhalten. (JF59:4.)

Toisin sanoen päätöksentekoperusteet nähdään puheenvuoroissa vaillinaisina, eikä esimerkiksi viruksen kolmannen aallon kohdalla keväällä vuonna 2021 toteutettuja rajoitustoimia nähty tarpeellisina, sillä vallitsevaa virustilannetta pidettiin vääristeltyinä (JF59:4).

Yleistä koronaviruskielteisyyttä ei kuitenkaan puheenvuoroissa juurikaan esiinny. Toisin sanoen viruksen olemassaoloa ei kiistetä, mutta viruksen vakavuutta vähätellään jonkin verran. Useimmissa vähättelytapauksissa virusta nimitetään ”flunssaksi muiden joukossa” tai korostetaan viruksen ”aiheuttavan pääosin vain lieviä oireita”. Vaaralliseksi se kuvataan vain ihmisille, joilla elinajanodote on jo muun vakavan sairauden johdosta alentunut huomattavasti:

Die Gefährlichkeit von Grippe, besonders für Ältere, hat noch nie jemand bezweifelt. Die jetzige wurde halt Covid-19 getauft. Keine Ahnung wie die anderen alle heißen und hießen, glaube aber so ähnlich. (JF58:4.)

Da es seit Anfang Februar [2021] eine Untersterblichkeit gibt, ist klar, dass Covid hauptsächlich Menschen getroffen hat, die vermutlich kein langes Leben mehr zu erwarten hatten. (JF100:2.)

Die Krankenhauskeime fallen weg, weil niemand ins KH geht. (JF58:3.)

Puheenvuorossa JF58:3 tuodaan esiin, että pandemian aikana terveystalveluiden tarve on jopa vähentynyt. Tämä esitetään kontekstissa, jossa käsitellään tehtyjä päätöksiä tiettyjen sairaaloiden sulkemisesta ja terveydenhoitoalan henkilökunnan irtisanomisista. Toisin sanoen sulk- ja irtisanomispäätöksiä käytetään perusteluna viruksen vakavuuden kyseenalaistamisessa, mitä kautta myös toteutettujen rajoitustoimien tarpeellisuus asetetaan kyseenalaiseksi.

Toisaalta puheenvuoroissa esiintyy myös näkemyksiä, joissa varsinaisen viruksen vakavuuden kyseenalaistamisen sijaan kiinnitetään huomiota kriisin pitkäkestoisuuteen. Rajoitustoimia ei tämän vuoksi pidetä hyödyllisinä, koska ”yhteiskuntaa ei yksinkertaisesti voida sulkea niin pitkäksi aikaa ilman merkittäviä haittoja”. Lisäksi viruksen nähdään leviävän rajoituksista huolimatta jossain vaiheessa:

Irgendwann sind wir alle – auch auf natürlichem Weg – dagegen immun oder das Virus schwächt sich ab oder verschwindet. Bis dahin wird es aber wohl heißen müssen, mit dem Virus zu leben, zumal eine Infektion in den allermeisten Fällen glimpflich abläuft, so wie bei einer Influenza. Wenn das Lockdownspektakel aber zur Regel werden soll und das über Jahre, wird es mehr Opfer geben und das Land geht vor die Hunde. (JF4:5.)

Viruksen vähättelyssä on harvoin varsinaisesti kyse viruksen vakavuuden vähättelystä, vaan kyse on pikemminkin arvostelusta ylimitoitetuiksi koettuja koronarajoituksia kohtaan. Rajoitusten liioittelu puolestaan nähdään osana laajempaa ilmiötä, jossa valtaapitävien koetaan hyötyvän rajoituksista. Tähän liittyy myös oletus siitä, että koronavirusta käytetään pelottelukeinona ihmisten hallitsemiseksi, ja erityisesti keinona hiljentää ihmiset, jotka tuovat yhteiskunnallisia ongelmia esiin. Tässä kontekstissa nostetaan usein esiin AfD-puolue, joka JF:n viitekehyksessä nähdään pääosin ainoana puolueena, joka pyrkii puuttumaan yhteiskunnallisiin epäkohtiin. Erilaisten rajoitusten nähdään usein olevan haitaksi AfD:n menestykselle, sillä puoluetta kuvataan kansan puolueeksi, joka ei rajoitusten aikana voi tehdä vaalityötä kaduilla. Aineistossa siis väitetään, että kansalaisten äänestyskäyttäytymistä ohjataan viruksen nimissä, kuten seuraavasta esimerkistä ilmenee:

Die Regierigen wollen Angst verbreiten, damit die Wähler und vor allem die Wählerinnen ja nicht auf falsche Gedanken kommen und die AfD wählen. (JF86:1.)

4.2.3 Maineen hallinta ja vastapuolen kritisointi

Useassa puheenvuorossa AfD:n maineen suojeleminen nostetaan keskeiseen osaan. Näissä puheenvuoroissa väitetään, että poliittiset vastustajat pyrkivät tahraamaan AfD:n maineen esittämällä puolueen sille epäedullisessa valossa. Maineen suojeleminen liittyy erityisesti tapauksiin, joissa on esitetty, että Querdenken-ryhmä, erilaiset äärioikeistoliiikkeet sekä AfD:n kannattajat ovat olleet keskenään yhteydessä koronanvastaisissa mielenosoituksissa ja niiden mobilisoinnissa. Lisäksi kontekstiin liittyy myös turvallisuusviranomaisten väite, jonka mukaan mielenosoitukset ovat yhteydessä radikalismiin. (JF50:4; JF56:1.) Nämä väitteet aiheuttavat JF:n kommenttipalstalla kieltoreaktioita, joissa kiistetään mielenosoitusten olevan värväystapahtumia ja yhteydessä radikalismiin. Lisäksi kiistetään AfD-puolueen osallisuus kyseisiin mielenosoituksiin. Syytökset koronatoimien vastaisiin mielenosoituksiin liittyvästä oikeistoradikalismista tulkitaan puheenvuoroissa keinoksi mustamaalata yhteiskunnan epäkohtia kritisoivia ihmisiä äärioikeistolaisiksi tai perustuslain vastaisiksi toimijoiksi. Tämä kuvataan usein siten, että kansalaiset, jotka uskaltavat puuttua epäkohtiin niiden korjaamiseksi leimataan natseiksi:

[...] jeder der gesellschaftliche Veränderung anmahnt, dabei den Finger in die Wunde legt, wird als Nazi diffamiert! Dazu Verfassungsschutz missbraucht! Wie zu Stasizeiten!! (JF15:11.)

„Gesunde Kritik ist gleich Rechts ist gleich Nazi“ scheint mir das törichte Urteil der Ideologen der heutigen Zeit zu sein. (JF92:6.)

In der Amtszeit von der Nämlichen hat sich die Bundesrepublik Deutschland in eine Bananenrepublik mit Demokratie verwandelt: nur links gilt als gut; rechts ist böse und Nazi. (JF42:3.)

Natsileimaa pyritään usein kääntämään vasemmiston ja vihreitä näkemyksiä kannattavien ominaisuuksiksi osoittamalla, että näiden toimijoiden edustamien ideologioiden varjolla pyritään syrjäyttämään toisinajattelijat ja luomaan diktatuuria muistuttava valta-asetelma. Lisäksi tässä yhteydessä korostetaan usein myös yksinomaan vasemmistolaisten ekstremistiryhmien taipumusta väkivaltaan koronamielensuhteissa, joiden väitettäisiin olevan rauhanomaisia ilman vasemmistolaisten osallistumista. Äärioikeistolaisuuteen liittyvä huomio pyritään kieltämään tai kääntämään pois esittämällä todisteita vastapuolen äärimmäisyydestä. Tähän etsitään yhtäläisyyksiä esimerkiksi menneisyydestä, jossa nykyiseksi vasemmiston ja Vihreiden voittokuluksi kuvattua kehitystä verrataan natsi-Saksan edeltäviin tapahtumiin:

Wir haben uns früher immer gefragt, wie es dazu kommen konnte, dass die Nazis die Macht übernehmen und warum das keiner verhindert hat.....gibt es etwas Parallelen zur heutigen Zeit ????? (JF13:3.)

Kokonaisuudessaan pandemian aikana toteutettua politiikkaa pidetään useassa puheenvuorossa todisteena Angela Merkelin kykenemättömyydestä johtaa Saksaa. Koronaviruspolitiikan epäonnistuminen nähdään muun muassa yhdessä ydinvoimasta luopumisen, pakolaisille avattujen rajojen ja asevelvollisuudesta luopumisen kanssa olevan Saksan valtiojohdon suurimpia epäonnistumisia 2010-luvulla. Näillä katsotaan olevan pysyviä haittoja, joita ei voida enää korjata. (esim. JF45:1.) Pandemian aikainen toiminta toisin sanoen nähdään poliittisten johtajien osalta suurena epäonnistumisena, joka tulee jättämään pysyviä vauriota. Seuraavassa puheenvuorossa ilmenee, miten käytännössä kaikki koronatoimet kyseenalaistetaan samalla viitaten päättäjien kykenemättömyyteen selviytyä tilanteesta:

Das Versagen der Regierung ist evident. Monatlang wurde für die Alltagsmaske geworben, obwohl von Anfang an Untersuchungen vorlagen, die die Wirkung der Alltagsmaske widerlegten. Dann kam in einer Hauruck Aktion die OP und Ffp2 Maske, Auswirkungen keine, dann Impfungen ohne Impfstoff, aber dafür teure Werbung. Jetzt sollen Hausärzte impfen, wissen aber nicht wieviele Impfdosen sie bekommen. Wo man hinschaut diese Menschen in der Regierung haben keinen Plan, aber die Wunderwaffe, der komplette Lock Down, soll es richten, nur wie und warum wissen diese Unfähigkeitspologeten nicht. (JF58:2.)

Lähtökohtaisesti kaikkiin hallituksen päättämiin koronatoimiin suhtaudutaan ensisijaisesti kriittisesti, vaikka ne osaksi hyväksyttäisiinkin. Koronaviruspandemian katsotaan paljastaneen sekä poliittisen johdon todelliset tarkoituksiperät että valtion ongelmat. Tämä näkemys ilmenee lähes kaikissa koronaan liittyvissä puheenvuoroissa, joissa käsitellään suunniteltuja tai toimeenpantuja rajoituksia.

Koronavirusrokotusjärjestelyihin suhtaudutaan pääosin arvostelevasti, mutta rokotteet puolestaan nähdään tervetulleina. Puheenvuoroissa esiintyy

kuitenkin myös suoranaista rokotekielteisyyttä, mikä usein liitetään pikemmin-kin keskusteluun pakkorokottamisesta ja edelleen koettuun yksilönvapauden rajoittamiseen.

Puheenvuorot, joissa viitataan rokotteisiin, jakautuvat suurin piirtein tasan rokotekriittisiin, tai rokotevastaisiin, ja yleisesti rokotejärjestelyjä kritisoiviin puheenvuoroihin. Rokotekriittiset lausunnot liittyvät usein rokotteiden tehon kyseenalaistamiseen sekä argumenttiin, jonka mukaan kehitystä rokotteista ei vielä tiedetä kaikkea. Tähän liittyy myös oleellisesti argumentti, jonka mukaan rokottamisen tulee olla yksilön päätettävissä, eikä rokotetuille tulisi antaa sen johdosta lisäoikeuksia (esim. JF79:1).

Rokotevastaiset lausunnot puolestaan liittyvät usein samoihin teemoihin, joita rokotekriitikot käyttävät, mutta niissä vähätellään lisäksi viruksen vaarallisuutta ja tätä kautta kyseenalaistetaan ylipäättään rokotteiden tarpeellisuus. Tässä yhteydessä korostetaan luonnollisen immuniteetin muodostumista. Lisäksi aineistossa väitetään viruskannan mutatoituvan entistä vaarallisemmaksi rokotekattavuuden kasvaessa. (esim. JF38:4.) Varsinaisia salaliittoteorioihin liittyviä näkemyksiä esiintyy myös rokotteita käsittelevissä puheenvuoroissa (ks. luku 4.6).

Yleisesti koronatoimiin kohdistuva kritiikki ja arvostelu rakentuu toisin sanoen koronatoimien vaikutusten mitätöintiin ja kiistämiseen, sekä ilmiön vähättelyyn. Täten myös ympäri Saksaa järjestettyihin koronamielenosoituksiin suhtaudutaan positiivisesti, vaikka niissä voimakkaasti esiintyvä Querdenken-liike onkin profiloitunut pitkälti koronadentialistiseksi ja salaliittoteorioita levittäväksi tahoksi. Puheenvuoroissa ei ole havaittavissa kirjaimellisesti esitettyä tukea kyseisen liikkeen ideologialle, mutta sen koettu rooli mielipiteen- ja yksilönvapauden varjelijana nähdään positiivisena asiana. Toisaalta Querdenkenin kanssa jaetaan myös yhteisiä näkemyksiä valtion manipulatiivisista toimista koronaviruksen aikana:

Bin selber kein Querdenker. Vieles, was da zum Besten gegeben wird, halte ich für – oft esoterischen – Unsinn. Manchem stimme ich aber durchaus zu, zum Beispiel dass der Staat die Corona-Epidemie als Versuchsfeld nutzt, wie weit er den Bürger drangsalieren kann, ohne dass der sich wehrt, was dann später auch bei der „Klima-Katastrophe“ und letztlich im Verbund mit den anderen Industrie-Staaten weltweit eine zunehmende Bedeutung bekommen wird („The Great Reset“!). (JF73:1.)

Aineistossa vähemmistönä näyttäytyvät – AfD:n maltillista siipeä kannattavat – JF:n kirjoittajat suhtautuvat hallituksen koronatoimiin keskivertoa JF:n kirjoittajaa suvaitsevaisemmin. He korostavat, että skandaalinhakuista toimintaa tulisi välttää, sillä äärimmäiset mielipiteet ja toimintaja voivat karkottaa merkittävän osan kannattajista. Esimerkiksi Querdenken liikkeen osalta he tuovat esiin, ettei AfD:n tulisi olla missään tekemisissä kyseisen liikkeen kanssa:

Von sog. [sogenannt] „Querdenkern“ sollte sich die AfD fern halten. (JF7:2.)

4.3 Maahanmuutto

Maahanmuutto on yksi näkyvimmistä teemoista JF:n puheenvuoroissa. Se liitetään useissa tapauksissa myös koronaviruspandemian kontekstiin. Maahanmuuttoteemassa korostuu identifiointi eri ryhmiin – käytännössä koko teema rakentuu pitkälti vastakkainasetteluun pohjautuviin diskursseihin. Aineistossa ilmenevissä diskursseissa on erotettavissa kolme erilaista toimijaa, jotka tuodaan usein puheenvuoroissa esiin: 1. vasemmistolaisia ja vihreitä ideologioita kannattavat, 2. maahanmuuttajat, 3. kulttuurista perintöä sekä kansakunnan arvoja puolustavat JF-lehden lukijat ja kirjoittajat.

Vasemmistolaiset ja Vihreät päättäjät sekä heidän kannattajansa nähdään maahanmuuttoa tukevinä toimijoina, jotka haluavat tuhota kansallisen kulttuurin ja tradition. Heidän ei myöskään nähdä välittävän paikallisten ongelmista ja hyvinvoinnista, vaan heidät mielletään pikemminkin globalisteina, jotka toimivat kansainvälisten etujen mukaisesti. Maahanmuuttajien tyypittelyyn käytetään puolestaan rodullistamiseen perustuvia ennakkoluuloja ja stereotypioita. Maahanmuuttajiin liittyvä puhe on kategorisesti negatiivissävytteistä. Maahanmuuttajalla viitataan yleensä muslimiin eli kyse ei usein ole sanan kirjaimellisesta merkityksestä. JF:n teksteissä keskitytään kuvailemaan mitä muut ovat, ei ninkään siihen mitä sisäryhmä itse on. Identiteettiä rakennetaan täten negaation kautta. Sisäryhmän keskeisiksi piirteiksi nousevat erityisesti kansallismielisyys ja omaksi koetun väestön edun tavoittelu.

Taulukossa 3 on listattu luvussa esiin nostetut puheenvuorot ja niiden sisältämät diskurssistrategiat.

TAULUKKO 3 Maahanmuutto – puheenvuorot ja diskurssistrategiat

	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
JF4:6	x		x	x		JF14:9	x					JF21:3	x					JF38:8			x	x		JF92:2					x
JF8:1			x	x		JF14:11				x		JF21:5	x	x				JF69:3	x		x			JF92:3			x	x	
JF14:2			x	x		JF15:2				x		JF25:1				x		JF70:2			x	x		JF92:4					x
JF14:6					x	JF15:6				x		JF25:3	x	x				JF89:2				x		JF96:1		x	x		
JF14:8	x		x			JF15:9				x	x	JF38:6	x		x	x		JF92:1		x		x							

1. Viittaus- ja nimitysstrategiat,
2. Predikaattistrategiat,
3. Argumentaatiostrategiat,
4. Näkökulma- tai kehystämistrategiat,
5. Tehostamis- ja lievennysstrategiat

4.3.1 Epäoikeudenmukaisuus

Koronaviruksesta johtuvien, erityisesti yksityisiin elinkeinonharjoittajiin iskeneiden rajoitustoimien nähdään JF:n kirjoituksissa osoittavan, kuinka epätasa-arvoinen asema saksalaisilla ja turvapaikanhakijoilla on keskenään. Eräässä puheenvuorossa kirjoitetaan:

Hunderttausende Deutsche warten seit November auf „Hilfsgelder“ für ihre Lock-down-Null-Geschäft. Was offensichtlich beim deutschen Bürger nicht möglich ist, geht zum Beispiel im „Asyl-Allinclusive-Service“ perfekt. Abholen mit dem Flugzeug nach Hannover. Dann verteilen im Bundesgebiet, wo bereits teilweise Luxuswohnungen auf sie warten! (JF8:1.)

Kyseissä kommentissa luodaan kielikuvia hyväksikäyttäen näkemys epä-asa-arvoisesta kohtelusta työtä tekevien, kriisin keskelle heitteille jätettyjen saksalaisten sekä erityisasemassa olevien pakolaisten välillä. Puheenvuorossa JF8:1 toisin sanoen luodaan erilaisia tehostamiskeinoja hyödyntäen näkökulma, jossa turvapaikkajärjestelmä on saksalaisten kustantama.

Turvapaikkajärjestelmän väitetään tarjoavan maahan tuleville pakolaisille luksustasoista palvelua, mistä tavalliset saksalaiset voivat pandemian aikana vain haaveilla. Puheenvuoron argumentoinnissa hyödynnetään niin sanottua haittaaan perustuvaa päättelysääntöä (ks. luku 3.2.1), jossa koronatukijärjestelmä asetetaan riippuvaiseksi maahanmuuttojärjestelmästä – maahanmuuton tulkitaan haittaavan saksalaisten avustamista kriisin keskellä.

Koronatukiin kulminoituva maahanmuuton sekä turvapaikkajärjestelmän voimakas kritisointi sai suhteellisen paljon huomiota, kun keväällä 2021 Saksassa uutisoitiin useassa eri mediassa, että miljoonia euroja maksetuista koronatuista on päätyneet islamilaisille ääriliikkeille ja terrorismia rahoittaville tahoille (esim. Doll 2021). JF uutisoi asiaan liittyen, että tuolloinen liittovaltion valtiovarainministeri Olaf Scholz (SDP, nykyinen Saksan liittokansleri) olisi ollut tietoinen koronatukiin liittyvistä väärinkäytöksistä, mutta jättänyt asian huomiomatta (JF25:1). Utiseen liittyvissä puheenvuoroissa tapahtuman kuvataan olleen seurausta Angela Merkelin pakolaispolitiikasta ja olevan osoitus siitä, kuinka ”turvapaikkapettureiksi” (saks. *Asylbetrüger*) nimetyt maahanmuuttajat toimivat tavallisten saksalaisten veronmaksajien kustannuksella valtion avustamana:

Ja, das sind die Folgen von Merkels Flüchtlingspolitik und ihren Gästen. Der deutsche Bürger muss bei Abgabe seiner Steuererklärung die „Hosen“ völlig runterlassen. Wird mit Steuerforderungen brutal abgezockt. Asylbetrüger hingegen können Corona-Soforthilfen beantragen und abgreifen. Der Deutsche hingegen muss für alle Forderungen lückenlos mit Nachweisen seinen Antrag begründen. Merkel hat aus unserem Land eine Bananenrepublik gemacht. (JF25:3.)

4.3.2 Haluttomuus integroitua

Angela Merkeliä syyllistetään useissa aineistossa esiintyvissä puheenvuoroissa maahanmuuttopolitiikan epäonnistumisesta. Koronaviruspandemiaa ei varsinaisesti käytetä keinona osoittamaan, kuinka epäonnistuneena maahanmuuttopolitiikkaa pidetään, mutta sitä käytetään korostamaan, kuinka haluttomia maahanmuuttajat ovat integroitumaan Saksaan. Toisin sanoen maahanmuuttajia syyllistetään heidän haluttomuudestaan sopeutua saksalaiseen yhteiskuntaan, minkä osaltaan väitetään vaikuttaneen myös pandemian vastaiseen toimintaan ja määrättyjen koronarajoitusten tehoon. Maahanmuuttajien väitetään

elävän ”rinnakkaisyhteiskunnassa” (saks. *Parallelgesellschaft*), jossa valtion tai tavallisten saksalaisten lait ja tavat eivät päde (esim. JF96:1). Vuonna 2021 pääsiäisen alla Saksassa vallinnut julkinen keskustelu rajoitusten kiristämisestä synnytti myös JF:ssa aktiivista keskustelua, sillä rajoitusten koettiin koskettavan saksalaisia, muttei väitetyissä rinnakkaisyhteiskunnissa eläviä. Lisäksi suunniteltujen rajoitusten nähtiin olevan hyökkäys kristillistä kulttuuria kohtaan. Rajoitusten tavoitteena esitettiin muun muassa olevan koronatilanteen rauhoittaminen, jotta islamilaista Ramadan-juhlaa olisi mahdollista viettää myöhemmin keväällä:

Sollen die deutschen Bürger warten, bis zum 13.4. warten, denn dann beginnt der RAMADAN und dann könnte es sein, dass Am ein gutes Gefühl bekommt, was vielleicht für 4 Schnupperwochen reichen könnte? (JF4:6.)

Zum 2. Mal in der deutschen Nachkriegsgeschichte wird das Volk - im stalinistischen Geist - eingesperrt. Unsere Kirche vor Ort hat seit der Vorweihnachtszeit ihre Türen geschlossen und wird sie auch Ostern (dem höchsten christlichen Fest) nicht öffnen. Am 12.04. beginnt der Ramadan. Ob dann die Moscheen auch geschlossen werden? (JF38:6.)

”Rinnakkaisyhteiskunnassa” elävien ei nähdä kuuluvan saksalaiseen yhteisöön. Tämä ilmenee muun muassa maahanmuuttajista käytettyjen nimityksien kautta. Heitä nimitetään muun muassa ”vieraiksi” (saks. *Gast*) tai ”klaanien” jäseniksi (saks. *Clan*). Klaanin jäseniä kuvataan sulkeutuneiksi ja omaa etua tavoitteleviksi. Tätä kuvausta käytetään myös keinona korostamaan maahanmuuttajien toisarvoista asemaa. Vieras-sanankäytöllä puolestaan viitataan sanan varsinaiseen merkitykseen: vieraan oletetaan olevan vain väliaikaisesti kylässä, minkä jälkeen hän palaa kotiinsa. Vieraalta oletetaan lisäksi kiitollisuutta vieraanvaraisuudesta:

Ich frage mich schon sehr lange: Welche soziale Lebensgrundlage haben die Menschen, die jetzt als „hilfsbedürftige“ Einwanderer dieses zerstörerische Eindringen in die deutsche/europäische Gemeinschaft geleistet? Wer in Not ist, bekommt Asyl, schon von alters her. Dieser ist und bleibt Gast, mehr nicht! Ein Gast erfährt vom Gastgeber willkommen und Unbeschwertheit. Aber der Gast geht wieder, genährt und zufrieden in seine ursprüngliche Existenz. (JF21:5.)

4.3.3 Maahanmuutto uhkana

JF:n kirjoittajien ja maahanmuuttajien välisen vastakkainasettelun voidaan nähdä liittyvän laajempaan diskurssiin, eikä niinkään vain pandemian aikana koettuihin tapahtumiin ja niistä nousseisiin epäkohtiin. Laajemmassa kontekstissa kyse on oletetusta länsimaalaisten yhteiskuntien kohtaamasta uhkasta, jonka katsotaan olevan seurausta vihervasemmiston identiteetti- ja maahanmuuttopolitiikasta:

Massive Migration und Identitätspolitik bedrohen den Westen. (JF96:1.)

Maahanmuuton katsotaan olevan laaja-alainen ongelma. Se liitetään puheenvuoroissa osaksi niin ilmastonmuutosta, yhteiskunnan sosiaalijärjestelmää, islamisaatiota, väestönvaihtoteoriaa kuin rikollisuuttakin. Maahanmuuton yhdistäminen koronavirukseen liittyy siis useissa tapauksissa edellä mainittuihin kokonaisuuksiin, mutta joissakin tapauksissa se liitetään myös suoraan koronaviruspandemiaan.

Aikaisemmassa korruptiota käsittelevässä luvussa (luku 4.1) tuotiin esille, että pandemiaa ja sitä koskevia rajoitustoimia käytetään puheenvuoroissa yleisesti esiintyvän näkökulman mukaan valtaapitävien keinona edistää omia tavoitteitaan ja vaientaa kilpailijansa. Tämä sama näkemys pätee myös maahanmuutodiskurssiin. Koronavirus esitetään joissain puheenvuoroissa keinona kiinnittää huomio toisaalle maahanmuuttokeskustelusta, tai jopa keinona edistää maahanmuuttoa:

Beim Öffnen des Internets muss ich in letzter Zeit immer lachen...das ist mittlerweile wie politische Satire. War ja in der DDR nicht anders. Früher Wohnungen jetzt Impfdosen. Und während Corona ins Scheinwerferlicht gerückt wird, läuft die „replacement migration“* unvermindert weiter. (JF48:8.)

Toisaalta, vaikka koronavirus nähdään pääosin keinona peitellä niin sanottuja ”todellisia ongelmia” (saks. *echte Probleme*), esiintyy aineistossa myös useita puheenvuoroja, joissa maahanmuuttajat liitetään suoraan viruksen leviämiseen. Näissä korostuu näkemys siitä, että maahanmuuttajien keskuudessa esiintyy muuta kansaa enemmän koronavirustapauksia. Tämän katsotaan joissain tapauksissa olevan suoraan seurausta siitä, että Saksa vastaanottaa maahanmuuttajia alueilta, joissa virusta esiintyy runsaasti. Toisin sanoen viruksen väitetään leviävän Saksaan maahanmuuttajien välityksellä tai Saksan sisällä sinne muodostuneiden rinnakkaisyhteiskuntien kautta. (esim. JF14:9.) Seuraavassa puheenvuorossa viitataan ”klaaniperheisiin”, joiden väitetään olevan yksi merkittävimmistä tartuntapesäkkeistä:

„Die Sonne bringt es an den Tag“. Für diejenigen, die sich ausschließlich in regierungskonformen Medien informieren, ist diese Erkenntnis neu. Für die anderen nicht. Es gibt zwei Corona-Brennpunkte: Alten- und Pflegeheime, sowie Clan-Familien. An letztere kommt man – nicht nur kommunikativ – nicht ran. Die Zuwanderung ist die Mutter aller Probleme. (JF14:8.)

Jossain yhteyksissä käytetään termiä ”orientalisches MiHiGru” (*Migrationshindergrund*, suom. itämainen maahanmuuttotausta), jolla viitataan sekä kirjoitusasultaan koronavirukseen (SARS-CoV-2) että maahanmuuton leviämiseen (esim. JF69:3). Keskustelu, jossa maahanmuuttajat nähdään pääasiallisina viruksen levittäjinä, liittyy pääosin sairaaloiden tehohoitopaikoista käytyyn keskusteluun, joka sai alkunsa erään saksalaisen klinikan johtajan julkaistusta lausunnosta Saksan terveysministeriön alaisuudessa toimivan Robert Koch -instituutin edustajien kanssa käydyissä neuvotteluissa (Berliner Zeitung 2021). Lausunnossa

mainittiin, että erityisesti maahanmuuttajien keskuudessa on havaittu runsaasti tartuntoja. Lisäksi oli havaittu, että merkittävä osa tehohoitoa tarvitsevista potilaista oli maahanmuuttajataustaisia. Tätä päättäjät ja virkamiehet selittivät sillä, ettei kaikilla maahanmuuttajilla ole ollut pääsyä rajoituksia ja virusta koskevaan informaatioon. (ks. Schuler 2021.)

Aineistossa esiintyvissä puheenvuoroissa tapauksen nähdään olevan yksi monista maahanmuuton haitallisuutta todistavista seikoista. Puheenvuoroissa tuodaan muun muassa esiin, että maahanmuuttajat vievät paikallisten tehohoitopaikat (esim. JF14:2). Lisäksi puheenvuoroissa korostetaan sitä, että Saksassa määrättyjä koronarajoituksia on toimeenpantu väärin perustein, sillä yksinomaan ”maahanmuuttajat” ovat olleet syy viruksen leviämislle, eivät ”tavalliset saksalaiset” (esim. JF15:2). Toisin sanoen tässä kontekstissa maahanmuuttajia ei nähdä tasavertaisina ihmisinä valtaväestön kanssa. Puheenvuoroissa myös korostetaan, etteivät maahanmuuttajat ole rahallisesti hyödyttäneet saksalaista yhteiskuntaa, eivätkä siksi ansaitse verovaroilla kustannettua hoitoa:

So ist es. Immer mehr Rentner, die durch ihren Fleiß den Wohlstand in Deutschland hart erarbeitet haben, erhalten eine Rente, die unterhalb der Grundsicherung liegt. Und jetzt leben sie vielfach in Armut, aber Ausländer werden ohne eigene Leistung in Krankenhäusern fürstlich behandelt.....auf Kosten von uns Deutschen. (JF14:6.)

4.3.4 Rasismin leima

Toinen aineistossa korostuva näkökulma liittyy oletettuun yhteiskunnalliseen rasismin pelkoon – maahanmuuttajien katsotaan saavan erivapauksia, ja heidän toimintansa kritisoimista vältetään rasistiksi leimaantumisen pelossa. Koronarajoitustoimien tehokkuuteen liittyviä epäilyksiä perustellaan usein maahanmuuttajiin kohdistuvien rajoitusten ponnnettomuudella. JF:n lukijakunnan mielestä maahanmuuttajilta ei ole edellytetty samankaltaista eristäytymistä kuin muilta, ja viranomaiset ovat katsoneet heidän toimintaansa läpi sormien:

Das ist doch jedem klar, der 1 + 1 zusammenzählen kann. Es sind doch dauernd türkische oder arabische Hochzeiten, Familienfeiern und Beerdigungen, wo mitunter mehrere Hundert Menschen zusammen sind. Die Polizei drückt hier großzügig alle Augen zu, um keine „Eskalationen“ zu provozieren. Aber wenn bei schönem Wetter 2 Leutchen aus einer anderen Familie im Garten eines Alleinstehenden sitzen, werden hohe Geldstrafen fällig – im besten Deutschland, das wir je hatten. Nun wissen wir, warum UNSERE Maßnahmen nichts nutzen und diese „Pandemie“ noch das ganze Jahr so weitergehen wird... (JF14:11.)

Puheenvuorossa JF14:11 käytetään selkeää identifiointia ”heihin” ja ”meihin” korostamaan maahanmuuttajien ja saksalaisten välistä eroa. ”Me”, eli saksalaiset ovat JF:n lukijoiden mukaan noudattaneet määrättyjä rajoituksia, mutta tämän katsotaan olevan turhaa, koska maahanmuuttajat eivät niitä noudata. Rajoitusten korostetaan täten olevan vain ”meihin” kohdistuvia rajoituksia. Kuitenkin maahanmuuttajiin kohdistuvan kritiikin esittäminen, joka

koronarajoitusten kontekstissa katsotaan asianmukaisena, koetaan yleensä kiellettyinä. Taustalla vaikuttaa käsitys siitä, että maahanmuuttajien kritisointi johtaisi rasisistiksi leimaantumiseen, jota vasemmistolaisiksi päättäjäiksi kuvatut päättäjät pyrkivät välttämään. Tämä on JF:n lukijoiden mielestä syy sille, miksi maahanmuuttajien toimintaa katsotaan usein sormien läpi.

Rasistiksi leimaantumisen kulttuurin katsotaan olevan vasemmistolaisten ylläpitämä järjestelmä, jossa syyttävä sormi osoittaa oikeiston harjoittamaan toimintaan. Järjestelmän katsotaan olevan keino hiljentää ideologiset vastustajat ja saattaa heidät huonoon valoon. Puheenvuoroissa kyse on oletetusta identiteettipoliittisesta rappiosta, jonka vallitessa epäkohtiin puuttuminen ja maahanmuuttajiin kohdistuva kritiikki leimataan rasistiseksi. JF:n lukijat ja kirjoittajat kuitenkin korostavat itse tuovansa esiin aiheellisia maahanmuuttokriittisiä näkemyksiä, eikä kyse heidän mielestään ole rasismista. Tämä voidaan nähdä myös keinona kääntää vastapuolen osoittamat syytökset vastapuoleen itseensä, kuten useissa puheenvuoroissa ilmenee:

Da sage doch mal jemand, die Hufeisentheorie sei klar widerlegt worden. Ganz im Gegenteil, sie bestätigt sich wieder mal auf beeindruckende Art und Weise. Ich bin mal gespannt, wann ethnische Segregation von links gefordert wird. Meiner Ansicht nach nur eine Frage der Zeit. (JF70:2.)

Wozu bezahlt der Steuerzahler ganze Heerscharfen von Integrationshelfern und Sozialarbeitern, wenn diese offenbar doch lieber im „Homeoffice“ sitzen und „Antirassismus“-Tweets schreiben, als rauszugehen und dafür zu sorgen, daß ihre Klientel sich an dieselben Regeln hält wie alle anderen auch? Ungewollt offenbart so auch das Scheitern der Corona-Politik, wie zerrissen und wenig krisenfest dieses Land als Folge von jahrelanger Massenzuwanderung aus inkompatiblen Kulturkreisen geworden ist. (JF15:6.)

Meine mehrfache eigene Erfahrung bezüglich Rassismus: Als Deutscher wird man in Deutschland von rotgrün unterwanderten deutschen Institutionen, sei es im Hallenbad, bei Krankenversicherungen oder beim Stellen eines Bauantrages wie Dreck behandelt. Gleichzeitig wird kriminellen Araberfamilien und sonstige Leute die nach Gesetzeslage gar nicht hier sein dürften der Rote Teppich ausgerollt. (JF21:3.)

Im März 1945 gab Hitler seinem Minister Speer den Befehl, die gesamte Infrastruktur in Deutschland, i.e. Strassen, Brücken, Kraftwerke, Industrieanlagen, Bahnanlagen etc zu zerstören, da das Deutsch Volk im Kampf versagt habe und den Untergang verdiene. Gott sei Dank widersetzte Speer sich und liess den verbrecherischen Befehl nicht ausführen. Heute geben Merkel und Entourage den sinnlosen Befehl nach noch mehr Unterdrückung und Freiheitsberaubung und verschweigen, dass der Grund des Übels von Merkel selbst verursacht wurde durch die masslose Migranteneinladung - und keiner darf etwas sagen, sonst ist er ein Rassist und es kommt der Verfassungsschutz. Wie sich die Zeiten ähneln! (JF15:9.)

Nein, Rassismus ist kein im weißen Erbgut verankertes Phänomen, es ist eine Sache von Erziehung, Respekt, Toleranz und Benehmen, aber auf beiden Seiten,

Opfer wie Täter. Denn nicht selten wird seitens der sogenannten Opferkulturen durch deren Handeln erst eine Handlung provoziert, die dann eben auch gerne als Rassismus bezeichnet wird. Hier geht es letztlich wieder nur um linksideologische Politik und dem Hass auf die eigene Kultur. (JF89:2.)

Puheenvuorossa JF70:2 viitataan hevosenkenkäteorian¹ kautta, kuinka vasemmiston voimallisesti ajama identiteettipolitiikka on saanut äärimmäisiä piirteitä. Vasemmiston katsotaan omaksuneen enemmän ektstremistisiä ja rasistisia piirteitä kuin osapuoli, jota se näistä piirteistä syyttää. Tämä logiikka toistuu useissa vastapuoleen kohdistuvissa hyökkäyksissä. Oikeistoon kohdistettuihin rasismisyytöksiin vastataan korostamalla sitä, kuinka alentavaan sävyyn vasemmistolaiset puhuvat kaikista niistä, joiden ei katsota olevan heidän kanssaan samaa mieltä. Puheenvuoroissa käytetään erilaisia tehostettuja kuvauksia vasemmistolaisten mieltämistä ”oikeistolaisista”, joilla pyritään osoittamaan se, kuinka ristiriitaista vasemmistolaisten harjoittama syyttely ja toiminta tosiasiallisesti ovat (esim. JF21:3). Omaa toimintaa puolestaan perustellaan vetoamalla yleiseen sananvapauteen ja toisaalta myös arvostelun kohteena olevan toimijan negatiivisiin piirteisiin, joilla pyritään oikeuttamaan siihen kohdistuva arvostelu (esim. JF89:2).

Oikeistoon kohdistuvia syytöksiä pyritään niin ikään lievittämään vierittämällä vastuuta eteenpäin. Esimerkiksi antisemitismiin liittyvissä syytöspapauksissa on aineistossa havaittavissa, että alun perin äärioikeistoon kohdistettuja antisemitistisiä syytöksiä vieritetään edelleen muslimien syyksi:

Vor der harten Realität des Nahostkonflikts zerplatzen die Lebenslügen der deutschen Gesinnungsrepublik wie Seifenblasen. Leicht geht der tremolierende „Antisemitismus“-Vorwurf von den Lippen, wenn er als Popanz mißbraucht wird, um den politischen Gegner zu denunzieren. Der islamische Antisemitismus, der sich auf den Straßen austobt, ist dagegen ein Spiegel, in den keiner gerne blickt. Denn dieses Problem hat man selbst importiert und ins Land gelassen, und es hat inzwischen solche Dimensionen erreicht, daß die Verantwortlichen zu feige sind, sich noch damit anzulegen. (JF92:2.)

Bislang galt: Die Gefahr kommt „von Rechts“. Vom Wegschauen und Beschwich-tigen wird der islamische Antisemitismus, der sich im deutschen Migrations- und Multikulti-Wunderland ausgebreitet hat, indes weder verschwinden noch weniger gewaltgeneigt werden. Mit schönen Worten wird der Schutz, den Deutschlands jüdische Bürger zu Recht erwarten, nicht zu gewährleisten sein. Auch ihre offiziellen Vertreter werden sich fragen müssen, ob es klug war, all die Jahre das politisch korrekte Lied mitzusingen, wonach die antisemitische Bedrohung zuerst und vor allem „von Rechts“ ausgehe. Die Wahrheit ist: Die Sicherheit seiner jüdischen Bürger kann der deutsche Staat nur dann ermöglichen, wenn er

---

¹ Hevosenkenkäteorian mukaisesti vasemmisto sekä oikeisto muistuttavat sitä enemmän toisiaan, mitä äärimmäisempää poliittista suuntausta ne edustavat (ks. Hanel, Zarzeczna & Had-dock 2019; Davis & Lynch 2002).

nicht Hunderttausende ihrer ärgsten Feinde unkontrolliert ins Land läßt und in seiner Mitte duldet und hofiert. (JF92:3.)

Dass der Antisemitismus hauptsächlich von rechts kommt, ist einer der Lügenmärchen, die in den deutschen Leitmedien seit Jahren verbreitet wird, bar jeglicher Realität. Der größte Teil des Antisemitismus kommt aus der muslimisch-arabischen Bevölkerung. (JF92:4.)

Puheenvuoroissa Saksassa ilmenevä juutalaisvastaisuus liitetään muslimi-kuvaavaksi piirteeksi. Teksteissä korostetaan, kuinka antisemitismiin liittyvää kansallissosialistista traditiota käytetään väärin perustein keinona syyttää nykyoikeistolaisia. Tosiasiassa Saksassa esiintyvän juutalaisvastaisuuden katsotaan olevan vasemmistolaisten edistämän maahanmuuton seurausta, kun muslimien määrä on tätä kautta lisääntynyt. JF:ssä argumentoidaan, että ainoa keino välttää juutalaisvastaisuudelta on rajoittaa maahanmuuttoa.

Myös koronavastaiset mielenosoitukset liitetään muslimien harjoittamaan antisemitismiin. Poliittisten päättäjien nähdään ideologisista syistä kieltävän vastustajiensa koronamielenosoitukset, mutta samaan aikaan muslimien mellakointiin ja juutalaisvastaisuuteen ei puututa. (esim. JF92:1). Tätä kautta luodaan mielikuvaa päättäjien haluttomuudesta ottaa muslimeista muodostuva uhka vakavissaan. JF:n kirjoittajat näkevät puolustavansa yhteiskunnan vakautta kritisoidessaan vallanpitäjien hiljaisuutta Kokonaisuudessaan tämä voidaan nähdä myös keinona irtaantua äärioikeistoon liitetystä juutalaisvastaisuudesta sitomalla se yksinomaan muslimiryhmien ominaisuudeksi.

4.4 Turvallisuus

Turvallisuusteema toistuu JF:n puheenvuoroissa varsin usein. Usein teeman puitteissa käsiteltävät asiat ovat jatkoa maahanmuuton ja korruption kontekstissa esiintyville diskursseille. Usein teeman puitteissa käsiteltävät asiat tukevat maahanmuuton ja korruption diskursseja – kyse on pitkälti turvattomuutta aiheuttavista tekijöistä ja turvattomuuden eskalaatiosta. Turvattomuus liitetään pääasiassa joko ideologisten vastustajien tai maahanmuuttajien toiminnan aiheuttamiin seurauksiin. Turvallisuudesta puhuttaessa kirjoittajat käsittelevät paitsi erilaisia uhkakuvia, mutta myös kuvailevat miten uhkakuvien toteutuessa tulisi toimia. Aineistossa turvallisuusdiskurssilla on siis myös toiminnallinen puoli. Pandemia liitetään diskurssiin pääosin todisteena koettujen turvallisuusuhkien olemassaolosta. Taulukossa 4 on listattu luvussa esiin nostetut puheenvuorot ja niiden sisältämät diskurssistrategiat.

TAULUKKO 4 Turvallisuus – puheenvuorot ja diskurssi-strategiat

	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
JF1:12				x		JF11:21			x			JF23:14	x	x				JF92:2					x
JF9:5	x					JF11:22			x			JF34:1				x		JF96:4					x
JF9:6				x		JF11:23			x			JF34:2				x		JF96:5					x
JF9:7			x	x		JF23:4		x				JF77:1					x						
JF9:8				x		JF23:8					x	JF87:2				x							

1. Viittaus- ja nimitysstrategiat,
2. Predikaattistrategiat,
3. Argumentaatiostrategiat,
4. Näkökulma- tai kehystämistrategiat,
5. Tehostamis- ja lievennysstrategiat

4.4.1 Perustuslain ja demokratian vaarantuminen

Perustuslain koskemattomuuden vaarantuminen esiintyy useissa puheenvuoroissa. Koronaviruksen perusteella määrätyt rajoitukset tuodaan esiin perustuslakia uhkaavina tai jopa sen vastaisina. Etenkin ihmisten vapauden rajoittaminen koetaan uhkana. Aineistosta nousee esiin pelko rajoitusten jatkumisesta toisin perustein myös pandemian jälkeen. Puheenvuoroissa pelko ilmenee muun muassa väitteissä, joiden mukaan rajoitustoimia tulisi jatkamaan ilmastomuutoksen hillitsemisen varjolla. Puheenvuoroissa pelätään kynnyksen ihmisten rajoittamiseen laskevan (esim. JF87:2). Porttiteorian kaltaisesti nykyisten rajoitustoimien uskotaan johtavan uusiin rajoituksiin tulevaisuudessa.

Rajoitustoimintaan voidaan katsoa liittyvän myös toimijoihin sidottuja epätasa-arvoisuuksia. Rajoitukset koetaan erityisesti oikeistomielisiä syrjivinä. Tämä näkemys perustuu muun muassa mielenosoitusvapauden rajoittamiseen koronan leviämisen hillitsemisen varjolla. Myös koronatoimiin liittyvää poliittista kritiikkiä on väitetysti pyritty piilottamaan julkisuudelta. Oikeistoa oletustasi syrjivän ilmiön taustalla nähdään vasemmistolaisten julistama ”taistelu oikeistoa vastaan” (saks. *Kampf gegen Rechts*). Oikeisto käsitteenä on kuitenkin tässä yhteydessä harhaanjohtava: sillä viitataan muun muassa AfD:n edustamaan linjaan, muttei kuitenkaan esimerkiksi yleisen tulkinnan mukaisesti oikeistomielistä traditiota edustavan valtapuolueen CDU:n linjaan (ks. Shikano & Pappi 2004). Puheenvuoroissa ilmenevän näkemyksen mukaan CDU:n, ja erityisesti Angela Merkelin, katsotaan palvelevan pikemminkin vasemmistolaisten ideologioiden tarkoitusperiä.

Oikeistomielisiä vastaan käydyn taistelun katsotaan vaarantavan demokratian, tai olevan jopa demokratian vastaista, koska kaikkien osapuolien ei anneta osallistua poliittiseen keskusteluun ilman fyysisen väkivallan uhkaa. Tämä näkemys ilmenee esimerkiksi seuraavassa puheenvuorossa:

Spätestens jetzt sollte jedem klar werden, daß der viel beschworene „Kampf gegen Rechts“ im höchsten Maße demokratiegefährdend ist. Denn eine Demokratie ist eben nur eine solche, wenn alle politischen Lager sich am Diskurs beteiligen

dürfen und an Wahlen teilnehmen können, ohne daß ihre Mitglieder um ihre körperliche Unversehrtheit fürchten müssen. (JF9:5.)

Puheenvuorossa mainitulla fyysisen koskemattomuuden vaarantumisella viitataan vasemmistolaiseen Antifa-ääriliikkeeseen, joka on tunnettu muun muassa AFD:n kannattajiin kohdistuvista hyökkäyksistä sekä koronamielenosoituksia kritisoivista vastamielenosoituksista. Eräässä puheenvuorossa Antifan toimintaa kuvataan seuraavasti:

Sie laufen frei herum und verprügeln ungestraft Andersdenkende, wie die STASI. Die LINKE, die Grünen und die SPD lächeln im Geheimen. Die CDU/CSU und die FDP schauen weg und hoffen, das es ihnen nicht genauso ergeht. Nur die Schwefelpartei beschwert sich. Der Kommunismus ist wieder da! (JF34:2.)

Puheenvuorossa JF34:2 Antifaa verrataan Stasiin ja sen toisinajatteliijoita kohtaan harjoittamaan toimintaan DDR:ssä. Modernin ääri vasemmistolaisen liikkeen kuvausta tehostetaan siis vertauksella menneisyyden sosialistiseen totalitarismiin. Puheenvuorossa väitetään myös, että oikeistomielisten syrjintä ja heihin kohdistettu väkivalta on Vasemmiston, Vihreiden, SDP:n, CDU/CSU:n ja FDP:n kannattamaa tai vähintään hiljaisesti hyväksymää. Samalla irtanoudutaan kaikesta AfD-puolueeseen mahdollisesti liitettävästä toiminnasta, jossa puolueen katsottaisiin hyväksyvän tai kannustavan väkivaltaan erimielisyyksien selvittämiseksi. Toisin sanoen puolueiden välille luodaan asetelmaa väkivaltaan kannustavista "valtapuolueista ja rauhanomaisesta AfD:sta". Tätä asetelmaa korostetaan useissa puheenvuoroissa lieventämällä erityisesti AfD:n osallisuutta erilaisiin väkivaltaisiiin tekoihin:

Eine Nähe zur Gewalt kann man der AfD nun wirklich nicht vorwerfen. Mir ist jedenfalls kein Fall bekannt, wo die AfD zu Gewalt gegen Andersdenkende aufgerufen oder sie sogar angewandt hat. Bei vielen linken Gewerkschaftlern hingegen bin ich mir da nicht so sicher. Die haben kein Problem, Veranstaltungen der AfD gewaltsam zu blockieren und sind zudem oft mit linksextremistischen Gruppen wie der Antifa bestens vernetzt. Und die haben nun wirklich kein Problem, auch ganz offen Gewalt anzuwenden. (JF23:14.)

Puheenvuorossa JF23:14 sanoudutaan irti AfD-puolueen väkivaltaisista kytköksistä. Perusteluina käytetään omakohtaisia kokemuksia, joiden perusteella ei olla havaittu mitään viitteitä AfD:n kannattajien toisinajattelijoihin kohdistamasta ideologisesta tai poliittisesta väkivallasta. Tätä näkökulmaa täydennetään määrittelemällä väkivaltainen orientaatio yksinomaan vasemmistolaiseksi ominaisuudeksi. Myös poliisin väitetään olevan osallinen vasemmistolaiseen väkivaltaan – sen nimittäin väitetään toimivan pääosin vasemmistolaisen etujen puolesta. Koronamielenosoituksia käytetään argumentin perusteluna. Mielenosoitukset kuvataan rauhallisina tapahtumina, jotka poliisi kuitenkin haluaa kategorisesti kieltää. Kokemus epäoikeudenmukaisesta kohtelusta ilmenee esimerkiksi seuraavista lainauksista:

Berlin. Eine Polizei, die sich von Linksextremisten verprügeln lässt. Berlin. Eine Polizei, die gegen gewalttätige Linksextremisten keine Wasserwerfer einsetzt. Berlin. Eine Polizei, die gegen gewaltLOSE Kritiker der Corona-Politik Wasserwerfer einsetzt. (JF77:1.)

Inzwischen sind über 10 % der deutschen Bevölkerung gleichsam vogelfrei, wenn es nach dem Willen der roten GenossInnen geht. Kommen AfD-Wähler demnächst nicht mehr in den Genuß polizeilicher Dienstleistungen der Roten bei der Polizei? Muß man demnächst eine Ehrenerklärung, nicht das Geringste mit der AfD zu tun zu haben, vor dem roten Polizisten abgeben, bevor er seine Pflicht erfüllt? (JF23:4.)

Die Linken wollen das eine Prozent Reiche in Deutschland erschießen. Linke und Grüne möchten die Polizei ganz abschaffen und durch ihre Straßenschläger ersetzen. Mit solchen Mitgliedern haben die Polizeigewerkschafter keine Probleme. Daran sieht man deutlich wie verkommen dieser gesamte Apparat schon ist. (JF23:8.)

Edellä esitetyissä puheenvuoroissa käytetään runsaasti erilaisia tehostamiskeinoja osoittamaan poliisin puolueellisuutta. Koronamielenosoitukset puolestaan kuvataan rauhanomaisina tapahtumina, jonne sananvapautta käyttävät kriittisesti ajattelevat ihmiset ovat kokoontuneet osoittamaan mieltään. (JF77:1.) Lisäksi poliisin luotettavuus turvallisuutta edistävänä toimijana kyseenalaistetaan väittämällä, että se on poliittisesti motivoitunut ja täten syrjii toisinajattelijoita (JF23:4).

4.4.2 Historiallinen leimautuminen ja yhteiskunnan polarisaatio

Natsileiman välttäminen on keskeisessä osassa puheenvuoroissa, joissa käsitellään sekä ideologisiksi vastustajiksi kuvattujen toimijoiden ominaisuuksia että heidän edustamiensa näkemysten asemointia ideologisessa spektrissä. JF:n kirjoittajat olettavat, että vasemmisto yhdistää verkkolehdessä julkaissut puheenvuorot ja mielipiteet natsi-ideologiaan. Eräässä puheenvuorossa tuodaan esiin, että Saksassa on tyypillistä leimautua natsiksi osoittaessaan kritiikkiä yhteiskunnallista päätöksentekoa kohtaan tai nostaessaan yhteiskunnassa esiintyviä epäkohtia esiin (JF34:1). Leimautumista pyritään aktiivisesti välttämään, eikä aineistosta nouse esiin sellaisia puheenvuoroja, joissa suoraan osoitettaisiin sympatiaa tai tukea natsi-ideologiaan. Puheenvuoroissa vältetään ilmaisuja, jotka olisivat tulkittavissa suoriksi viittauksiksi natsi-ideologiaan. Lisäksi niissä pyritään kääntämään asetelma ylösalaisin ja leimaamaan vasemmistolaiset natsien kaltaisiksi äärituimijoina. Toisin sanoen kyse on pitkälti samasta johdonmukaisesta prosessista, jota käytetään myös rasismisyytöksiin (ks. luku 4.3). Seuraavassa puheenvuorossa vasemmisto esitetään tahona, joka harjoittaa poliittisesti legitimoitua väkivaltaa:

Man sollte eines nicht vergessen, diese linken Schlägertrupps werden von den etablierten Parteien als Einschüchterungsinstrument nicht nur wohlwollend gesehen, sie werden von diesen auch aktiv finanziert, z. B. durch Mittel aus dem

„Kampf gegen Rechts“. Wer das nicht erkennt, ist naiv. Insofern sind gelegentliche Betroffenheitsbekundungen scheinheilig. Und was die Medien betrifft, da könnten AfD-Mitglieder massenhaft erschlagen werden, nichts würde man dort darüber lesen können und wenn, dann als bedauerlicher Unfall. Inzwischen nähern wir uns Zuständen wie um 1930. (JF9:7.)

Puheenvuorossa (JF9:7) viitataan vallitsevien olosuhteiden muistuttavan 1930-lukua, jolloin Saksan kansallissosialistisen työväenpuolueen kannatus alkoi kasvaa johtaan myöhemmin samalla vuosikymmenellä natsien valtaannousuun. Tässä puheenvuorossa natsipuolueen valtaannousu rinnastetaan vasemmistotoimijoiden suosioon. Samanaikaisesti AfD:n kannattajien kuvaillaan olevan vainottuja ja yhteiskunnan silmissä epätoivottuja, kuten juutalaiset 1930-luvun Saksassa. Toisin sanoen puheenvuorossa käytetään voimakkaita historiaan viittaavia esimerkkejä keinona luoda näkökulmaa nykyvasemmiston julmuudesta.

Vahvan ideologisen kahtiajaon nähdään joissakin puheenvuoroissa johtavan väistämättä sisällissotaan. Koronavirus on konteksti, joka toimii yhteisenä tekijänä näiden polarisoivien puheenvuorojen välillä. Koronavirusrajoituksia käytetään todisteena vasemmiston vallankeskittämisyrittämisistä ja oikeiston vastaisesta taistelusta. Lisäksi rajoituksia käytetään myös oikeutuksena puuttua vallitsevaan tilanteeseen:

Es gibt keine „Gefahr einer Massenansteckung“: Das ist alles politisch so gewollt und inszeniert. 2022 ist Deutschland pleite. Fragt sich nur, ob mit oder ohne Bürgerkrieg. Ich rechne mit dem schlimmsten – auch mit Stromausfällen. (JF1:12.)

Die Zeichen stehen auf Bürgerkrieg ...! Der Feind sitzt auf jeder Ebene des Herrschenden Systems und wird in Zukunft auch vor Mord nicht zurückschrecken um seine Macht zu behalten und zu mehren, diese Geschwür herauszuschneiden ist die hoheitliche Aufgabe eines jeden aufrechten Deutschen. (JF9:6.)

Man darf nicht vergessen, daß von der Staatsspitze abwärts antifaschistische Kräfte aller Art den Bürgerkrieg „gegen Rechts“ als permanentes Szenarium wollen, um die Linksdrift der Gesellschaft aufrecht zu erhalten. Was dabei vorläufig noch ein bißchen stört, sind verbliebene Bastionen des Rechtsstaats. (JF9:8.)

Puheenvuoron JF1:12 mukaan rajoitusten tarpeellisuutta perustelevana argumenttina toimiva joukkotartuntariski on valheellinen. Koronaviruksen vakavuutta toisin sanoen vähätellään siinä muodossa kuin päättäjät sen esittävät. Vakavampana, yhteiskunnan polarisaatiota lisäävänä tekijänä esitetään koronavirusrajoitusten aiheuttama taloudellinen haitta ja sen lieveilmiöt. Puheenvuorossa JF9:6 nostetaan muun muassa esiin, että vallitseva kehityssuunta johtaa sisällissotaan ja tämän kehityksen estäminen on jokaisen rehellisen saksalaisen tehtävä. Näkemykseen samaistuvia kehoitetaan toimimaan sisällissotaan luisumisen estämiseksi, joskaan varsinaisia toimia ei tässä yhteydessä määritellä. Puheenvuorossa JF9:8 puolestaan nostetaan esiin, että vasemmistotahot lietsovat sisällissotaa oikeistomielisiä vastaan ideologiansa pysyvyyden varmistamiseksi. Asettamalla

oikeistolaiset uhriposition pyritään luomaan oikeutus puolustautua vasemmiston hyökkäyksiltä.

Sisällissotaa käsittelevien näkemyksien lisäksi puheenvuoroissa esiintyy myös maltillisempia näkemyksiä, joissa demokratian nähdään vaarantuvan ihmisten huomaamatta. Näissä puheenvuoroissa uhkana nähdään vasemmistolaisten lisäksi myös globaalit, ”totalitarismia tavoittelevat” toimijat:

Dieser Übergang vollzieht sich weitgehend im verborgenen und ist den meisten Bürgern der westlichen Welt bislang kaum bewußt. Inzwischen ahnen aber viele, daß es nicht nur um eine Anpassung ihrer Lebensbedingungen geht, sondern um einen fundamentalen Wandel, der ihre bürgerlichen Freiheiten und die westlichen Sozialsysteme als solche bedroht. Was geschieht mit unseren demokratischen Gemeinwesen, wenn wir diese Entwicklung nicht stoppen? (JF96:4.)

Wir müssen befürchten, daß wir am Ende in Gesellschaften leben, die das genaue Gegenteil dessen sind, wofür unsere Vorfahren und die Ostdeutschen 1989 gekämpft haben: undemokratische, totalitäre supranationale Systeme. Die sozialistischen und die globalistischen Kräfte scheinen sich verbündet zu haben, um genau dieses Ziel zu erreichen. Schon die Architekten des Kommunismus und anderer totalitärer Regime wußten, daß eine Gesellschaft sehr viel leichter in einen totalitären Staat transformiert werden kann, wenn man die familiären und lokalen Zusammenhalte auflöst, wenn man die Menschen entwurzelt, wenn man ihre Traditionen und Nationalkulturen zerstört. Denn auf diese Weise verwandeln sie sich in eine anonyme, atomisierte Masse, die leicht zu kontrollieren und zu manipulieren ist. Die gegenwärtigen Entwicklungen in den westlichen Gesellschaften scheinen diesem Muster zu folgen und es den Feinden unserer freien Demokratien leichter zu machen, totalitäre Strukturen zu etablieren. Seit den achtziger Jahren erleben wir, wie die klassische geisteswissenschaftliche Universitätsausbildung durch ideologische Indoktrination ersetzt wird. (JF96:5.)

Puheenvuorossa JF96:4 koronarajoitukset nähdään siirtymävaiheena kansalaisten oikeuksien pysyvään rajoittamiseen. Puheenvuorossa JF96:5 puolestaan tuodaan ilmi, että nykyinen kehityskulku on vastakohta sille, mitä vastaan muun muassa itäsaksalaiset taistelivat ennen. Nimittäin nykyinen kehitys nähdään väistämättä johtavan totalitaristiseen yhteiskuntaan, jossa itäsaksalaiset joutuivat vuosikymmenien ajan elämään. Argumentoinnissa vedotaan kristillisiin perhearvoihin ja kulttuurilliseen traditioon. Näiden arvojen rapauttamisen väitetään olevan keino, jolla länsimaista yhteiskuntaa nakerretaan sisältäpäin. Väkivaltaisen valtataistelun sijaan totalitaarinen yhteiskunta saavutettaisiin ihmisten yhteenkuuluvuudentunnetta rikkomalla. Toisin sanoen puheenvuorossa vedotaan koronarajoitusten sijaan pääosin vasemmistolaisten ja globalistien ajamaan identiteettipolitiikkaan, cancel-kulttuuriin ja maahanmuuttoon. Näiden tekijöiden nähdään vaikuttavan saksalaisen tradition rappeutumiseen salakavalasti, kun identiteetin määräytymisen perusteet määritellään tätä kautta uudestaan. Eräässä puheenvuorossa saksalainen identiteetti määritellään rakentuvan saksan kielen, kristinuskon, kulttuurin, filosofian ja tieteen muodostamasta traditiosta:

Unsere Identität ist geprägt durch unsere deutsche Sprache, unsere Werte, unsere Geschichte und unsere Kultur. Letztere sind auf engste verbunden mit dem Christentum, der Aufklärung, unseren künstlerischen und wissenschaftlichen Werken. Unsere Identität bestimmt die grundlegenden Werte, die von Generation zu Generation weitergegeben werden. Die deutsche Leitkultur beschreibt unseren Wertekonsens, der für unser Volk identitätsbildend ist und uns von anderen unterscheidet. Sie sorgt für den Zusammenhalt der Gesellschaft und ist Voraussetzung für das Funktionieren unseres Staates. (JF11:22.)

Cancel-kulttuurin nähdään oleellisesti häiritsevän saksalaisen identiteetin rakentumista, koska sen väitetään vääristävän ja katkaisevan yhteyden menneeseen (esim. JF11:21 & JF11:23). Identiteettipolitiikan puolestaan nähdään uhkaavan erityisesti perinteisiä perhearvoja ja kielellistä perinnettä, ja sitä kautta edesauttavan erilaisten kulttuurien ja tapojen sekoittumista alkuperäiseen saksalaiseen kulttuuriin ja identiteettiin. Saksan kielen muuttamista identiteettipoliittisin perustein nimitetään puheenvuoroissa muun muassa ”kielen poliittiseksi puhdistamiseksi” (saks. *politische Säuberung der Sprache*). Tällä viitataan vassemmistolaisten pyrkimykseen hävittää perinteistä kieleen perustuvaa identiteettiä (esim. JF96:2).

Statt dessen sollte traditionelles deutsches Kulturgut wie Literatur, Musik und Geschichte wieder stärker an den Schulen vermittelt werden, auch bereits schon an den Grundschulen. Versuchen, diese Bestandteile der deutschen Identität zu reduzieren oder zu verfälschen, trete die AfD entschieden entgegen. (JF11:21.)

„Wir wenden uns gegen die zunehmend aggressiven Versuche einer ideologisch geprägten, moralisierenden Umdeutung der Geschichte, die sich an der Schleifung von Denkmälern und Umbenennung von Straßen festmacht. Ein Volk ohne Nationalbewußtsein kann auf die Dauer nicht bestehen.“ (JF11:23.)

Kritische Einwände von liberaler oder konservativer Seite in der Tradition von Hume, Kant, Burke, Mill und Hayek werden als Extremismus, Faschismus oder Verschwörungstheorie verleumdet. Daß die produktiven bürgerlichen Eliten diesem Druck nachgegeben und eine passiv-defensive Haltung eingenommen haben, hat die Anwendung von Straf- und sonstigen Gesetzen sowie die Aufrechterhaltung der Rechtsstaatlichkeit zusätzlich erschwert. Die Pseudolinken, die sich gar nicht für die Mühseligen und Beladenen einsetzen, haben als Richter, Hochschullehrer, Politiker, Journalisten und Manager von Großunternehmen zentrale Positionen übernommen. (JF96:2.)

Koronavirusta ei kuitenkaan liitetä suoraan näihin edellä mainittuihin identiteettiä rapauttaviin ilmiöihin, vaikka niitä käsittelevät puheenvuorot esiintyvät yleensä virukseen liittyvässä kontekstissa.

4.5 Ulkopoliittika

Ulkopolitiikkateema näkyy JF:n puheenvuoroissa pääosin EU-kriittisyytenä sekä vastustuksena ylikansallisia toimijoita kohtaan. Koronavirustematiikka liitetään tiiviisti osaksi perinteistä äärioikeistolaista diskurssia, jossa kansallisvaltioiden elinvoimaisuus kärsii ylikansallisten tahojen vaikutusvallasta. Viruksen olemassaolon – ja sen olemassaolon politisoitumisen – nähdään kiihdyttäneen Saksan suvereniteetin murentumista. Toisin sanoen ilmiötä ei nähdä uutena, mutta pandemia on nostanut jo olemassa olevan kehityskulun näkyvämpään asemaan. Taulukossa 5 on listattu luvussa esiin nostetut puheenvuorot ja niiden sisältämät diskurssistrategia.

TAULUKKO 5 Ulkopoliittika – puheenvuorot ja diskurssistrategiat

	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
JF11:8	x	x				JF75:1		x				1.Viittaus- ja nimitysstrategiat,
JF11:9		x	x			JF75:4					x	2.Predikaattistrategiat,
JF24:3		x			x	JF76:6		x				3.Argumentaatiostrategiat,
JF38:8			x	x								4.Näkökulma- tai kehystämistrategiat,
JF41:1	x		x									5.Tehostamis- ja lievennysstrategiat

Puheenvuoroissa ylikansalliset organisaatiot, kuten YK ja EU, mielletään totalitarismia tavoitteleviksi ja kansallisvaltioiden suvereniteettia nakertaviksi tahoiksi. Niiden koetaan riistävän tavallisten ihmisten kansalaisoikeuksia ja ryöstävän kansallisvaltioiden vaurautta. Ylikansallisten organisaatioiden valta on täten essentiaalisesti Saksan edun vastaista. Diskurssiin liitetään tiiviisti myös korruptio- ja turvallisuustematiikkaa sekä salaliittoajattelua, jossa vasemmiston tukema ylikansallinen eliitti ajaa uutta maailmanjärjestystä (New World Order).

Euroopan unionin kohdalla kritiikki kohdistuu erityisesti unionin harjoittamaan talouspolitiikkaan. Unionia nimitetään usein ”siirtounioniksi” (saks. *Transferunion*) viitaten siihen, että vauraiden valtioiden rahoilla katetaan köyhempien maiden tarpeita. Puheenvuoroissa Saksa esitetään koronaviruksen aiheuttamien taloudellisten haittojen korjaustoimien maksajana:

Die Beschleunigung der fiskalischen Umverteilung der Union Umverteilung geschieht aber am gerechtesten von Reich zu Arm. Daher ist die Frage zu stellen: Ist Deutschland das dermaßen reichste Land der EU, daß es notfalls die Corona-Folgen des gesamten Kontinents stemmen müßte? (JF75:4.)

Puheenvuorossa JF75:4 vedotaan talousnäkökulmaan, ja todetaan EU:sta olevan Saksalla vain haittaa. Erityisesti EU:n laatima koronatukipaketti nähdään puheenvuoroissa osoituksena Saksan suvereniteetin heikkenemisestä:

Der Bundestag verliere seine Budgethoheit, grundgesetzlich garantierte Normen würden unterhöhlt. (JF75:1).

Saksan hallituksen väitetään tukevan tätä lainvastaiseksi väitettyä kehityssuuntaa, jonka keskeisenä edistäjänä nähdään muun muassa valtion propagandaa tukeva liittovaltion perustuslakituomioistuin (JF75:6). Lisäksi aineistossa esitetään, etteivät useat unionin jäsenvaltiot noudata niitä velvoittavia sopimuksia, mikä toimii JF:n kirjoittajille niin ikään perusteena kritisoida Saksan tunnollisuutta noudattaa EU:n sisäisiä velvoitteita:

Wenn die Devise ist, Verträge sind dazu da, gebrochen zu werden, warum sollten wir Deutschen dieser Maxime nicht auch folgen? Dazu bräuchte es allerdings Politiker, die einen Arsch in der Hose haben und deren vorrangiges Ziel die Stärkung des eigenen Landes und nicht dessen Ausplünderung zugunsten fremder Mächte ist. (JF75:6.)

Puheenvuorossa JF75:6 korostetaan vertauskuvallisesti Saksan päättäjien heikkoutta ja kyvyttömyyttä edistää Saksan valtion ja kansalaisten etuja. Tämän ilmiön todentamiseen käytetään myös muun muassa poliitikkojen lausuntoja, joissa unionin tiivistyvä yhteistyö esitetään positiivisessa valossa. Näitä puheenvuoroja käytetään myös keinona korostamaan AfD:n eurokriittisen suhtautumisen asianmukaisuutta. Esimerkiksi seuraavassa puheenvuorossa hyödynnetään Saksan liittopäivien puhemiehen Schäublen (CDU) lausuntoja edellä kuvatulla tavalla:

Corona-Krise sei eine große Chance. Im vergangenen August hatte Schäuble mit ähnlichen Aussagen bereits für Aufsehen gesorgt. Damals prognostizierte er: „Die Corona-Krise ist eine große Chance. Der Widerstand gegen Veränderung wird in der Krise geringer. Wir können die Wirtschafts- und Finanzunion, die wir politisch bisher nicht zustande gebracht haben, jetzt hinbekommen.“ Die AfD warnte, die Bundesregierung könnte die Corona-Krise dazu nutzen, die Kompetenzen der EU zu Lasten der Nationalstaaten auszuweiten. (JF41:1.)

Puheenvuorossa JF41:1 AfD asetetaan hyvään valoon osoittamalla puolueen olevan tietoinen koronakriisin varjolla mahdollisesti toteutettavasta Euroopan unionin toimivallan laajentamisesta. Tätä AfD:n edustamaa EU- ja eurokriittisyyttä tuetaan useissa puheenvuoroissa muun muassa korostamalla puolueen patrioottisuutta ja sen tavoitteita toimia Saksan edun ja itsemääräämisoikeuden puolesta:

Treu bleibt sich die AfD in der EU- und Euro-Frage. „Die EU geriert sich heute als Bundesstaat – und nicht mehr als Staatenbund souveräner Nationalstaaten.“ Diese „laufende, schleichende Umwandlung in einen EU-Zentralstaat“ sei von den europäischen Völkern nie gewollt oder demokratisch legitimiert worden. (JF11:8.)

Der Euro ist nach Ansicht der Partei gescheitert. „Die AfD steht auch in der Währungspolitik für ein auf sozialer Marktwirtschaft und nationaler Eigenverantwortung basierendes, freundschaftliches Miteinander der EU-Mitgliedsstaaten.“ Da die Grundlagen des Euro aber mißachtet und ignoriert würden, müsse

Deutschland die „Transferunion“ aufkündigen. Die Corona-Krise habe „die letzten Hemmungen zum Verfassungsbruch“ fallen lassen. „Wir erleben heute eine vertragswidrige, sogar sozialistische Gemeinschaftshaftung, Transferzahlungen und eine Verschuldung auf Ebene der EU sowie eine verbotene Staatsfinanzierung“. Jegliche Kreditaufnahme der EU zulasten künftiger deutscher Generationen müsse sofort gestoppt werden. (JF11:9.)

Aineistossa painotetaan myös koronakriisin aiheuttaman velkaantumisen tapahtuvan tulevien saksalaisten sukupolvien kustannuksella (esim. JF11:9). Argumentoinnissa minimoidaan unionin hyödyt ja korostetaan sen haittoja.

Myös koronavirusrokotteet politisoidaan keinoksi todistaa EU:n haitallisuutta Saksan valtiolle. Koronasta aiheutuvat kuolemantapaukset nimittäin asetetaan osin Euroopan unionin syyksi argumentoimalla, ettei se ole kyennyt toimittamaan riittävästi rokotteita jäsenvaltioille. Ensisijaisina syyllisinä tosin pidetään EU-mielisiä saksalaispoliitikkoja, joiden väitetään ulkoistaneen vastuunsa pandemian torjunnassa:

Endlich wird Merkels völliges Versagen bei der Impfstoffbeschaffung angeprangert. Merkels Plan war ja, nötigenfalls mit Stillstand die Pandemie solange aufzuhalten, bis der größte Teil der Bevölkerung geimpft sein würde. Dann war aber die Impfstoffbeschaffung der zentrale Punkt, von dem nicht nur das Wohl und Wehe unserer Wirtschaft und der staatlichen Finanzen abhing. Sie hat also auf ihrem eigenen Feld völlig versagt, indem sie wieder einmal ihrer EU-Ideologie frönte und einer unfähigen Nomenklatur diese Kernaufgabe übertrug. Wie viele Tote gehen neben den materiellen und ideellen Verlusten auf das Konto der Berliner EU-Abhängigen? (JF24:3.)

Die Regierung hat die Impfstoffbeschaffung nicht nur einfach verschlafen und vertrottelt, sondern aus ideologischen Gründen bewußt behindert. Erst „Europa“, dann das eigene Volk, erst die auf vielen Gebieten gleichmäßig unfähige Frau von der Leyen, dann die Trümmerfrau im Altenheim. Merkel und ihr Gesinde muß weg! (JF38:8.)

Puheenvuorossa JF24:3 painotetaan, kuinka Saksan liittokansleri Angela Merkel on jälleen epäonnistunut ja hylännyt Saksan kansalaiset toimiessaan ylikansallisen eliitin eduksi. Merkelin toiminta esitetään aineistossa toistuvasti epäonnistuneena. Merkelin johtajuutta kyseenalaistetaan myös puheenvuorossa JF38:8, jossa Euroopan unionin komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin väitetään todellisuudessa johtavan Saksaa Euroopan unionin kautta. ”Raunionaiseksi” (saks. *Trümmerfrau*²) nimitetyn Angela Merkelin puolestaan sanotaan toimivan EU:n talutusnuorassa ja huolehtivan ensisijaisesti Euroopan, eikä niinkään Saksan kansalaisten edusta.

---

² Termi, jota käytettiin toisen maailmansodan pommituksien jälkeisiin raivaustöihin osallistuneista naisista Saksassa.

4.6 Salaliittoteoriat

Salaliittoteorioihin liittyviä puheenvuoroja esiintyy aineistossa säännöllisesti. Aineistosta nousee esiin useita erilaisia teorioita, joiden yhdistäväksi tekijäksi nimetään koronavirus. Puheenvuoroissa mainitaan muun muassa väestönvaihtoteoria, Day X ja maailmanjärjestyksen muutosta nimensä mukaisesti tavoitteleva the New World Order (NWO) ja sen ideologiaa mukaileva the Great Reset. Lisäksi mainitaan QAnon ja Querdenken -liikkeiden levittämiä, koronavirukseen liittyviä salaliittoteorioita. Taulukossa 6 on listattu luvussa esiin nostetut puheenvuorot ja niiden sisältämät diskurssistrategiat.

TAULUKKO 6 Salaliittoteoriat - puheenvuorot ja diskurssistrategiat

	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
JF4:1			x			JF43:7				x		1.Viittaus- ja nimitysstrategiat,
JF5:3		x	x		x	JF50:10					x	2.Predikaattistrategiat,
JF28:2			x	x		JF73:1			x	x		3.Argumentaatiostrategiat,
JF36:1	x					JF73:2		x	x			4.Näkökulma- tai kehystämistrategiat,
JF41:5			x		x	JF74:1					x	5.Tehostamis- ja lievennysstrategiat

4.6.1 The Great Reset salaliittoteoria

The Great Reset -salaliittoteoriassa uskotaan yleisesti, että maailman eri johtajat hyödyntävät koronavirusta hallitakseen maailman taloutta. Nimensä se on saanut alun perin Maailman talousfoorumin vuonna 2020 järjestämästä konferenssista, joka kulki nimellä The Great Reset ja jonne kokoontui eri maista merkittäviä päättäjiä. (Goodman & Carmichael 2020.) Kyseisen salaliittoteoria-diskurssin voidaan nähdä sekoittuvan puheenvuoroissa esiintyvään ulkopoliittikadiskurssiin, jossa ylikansallisten organisaatioiden väitetään kaventavan kansallisvaltioiden suvereniteettia. Selkeää rajaa näiden kahden diskurssin välille ei voida vetää, sillä erilaiset diskurssit ovat puheenvuoroissa keskenään vuorovaikutuksessa ja muokkaavat toisiaan.

Aineistossa esiintyy muutamia puheenvuoroja, joissa viitataan suoraan the Great Reset -salaliittoteoriaan. Niissä painotetaan koronaviruksen toimivan valtion keinona testata ihmisten hallittavuutta:

Bin selber kein Querdenker. Vieles, was da zum Besten gegeben wird, halte ich für – oft esoterischen – Unsinn. Manchem stimme ich aber durchaus zu, zum Beispiel dass der Staat die Corona-Epidemie als Versuchsfeld nutzt, wie weit er den Bürger drangsalieren kann, ohne dass der sich wehrt, was dann später auch bei der „Klima-Katastrophe“ und letztlich im Verbund mit den anderen Industrie-Staaten weltweit eine zunehmende Bedeutung bekommen wird („The Great Reset“!). So gesehen bin ich dann auch schon ein „Verschwörungs-Theoretiker“. „Theoretiker“ ist natürlich lustig, wenn man weiß, dass Herr Schwab vom WEF oder beispielsweise Politiker der Grünen, wie Joschka Fischer und Robert Habeck, ausdrücklich

diese inhaltlichen und strategischen Verbindungen bereits gezogen haben. (JF73:1.)

Puheenvuorossa JF73:1 sanoudutaan irti kytköksistä Querdenken-liikkeeseen, ja lisäksi korostetaan, että suuri osa kyseisen liikkeen levittämistä väittämistä on valheellisia. Tämän jälkeen kirjoittaja kuitenkin nostaa esiin the Great Reset -teorian korostaen samalla koronaviruksen roolia poliittisen vallan tavoittelussa. Koronan liittäminen osaksi vallan tavoittelua katsotaan puheenvuorossa olevan yleisesti tulkittavissa salaliittoteoriaksi. Esitettyä näkökulmaa kuitenkin pidetään paikkansapitävänä, koska se pystytään kirjoittajan mukaan todistamaan ja perustelemaan riittävän hyvin, jolloin se tarkoittaa, että kyseessä ei ole vain salaliitto. Puheenvuoron JF73:1 argumentoinnissa käytetään niin sanottua totuus-päätelysääntöä, jonka mukaan esitetty näkökulma on totta, mikäli se pystytään perustelemaan ja esittämään todisteita näkökulman tueksi. Tällä tavalla kirjoittaja pyrkii mitätöimään esittämänsä näkökulmaan liittyvän kytköksen salaliittoteoriaan. Tällainen argumentoititapa esiintyy erityisesti sellaisissa aineiston puheenvuoroissa, joissa pyritään muuttamaan yleistä käsitystä ja mielipidettä toisenlaiseksi.

4.6.2 Uusi maailmanjärjestys

Uutta maailmanjärjestystä koskevan salaliittoteorian voidaan nähdä olevan keskeisessä osassa ulkopolitiikka- ja korruptiodiskursseja, vaikka siihen viitataan suoraan vain harvoin. Teoria toimii usein taustalla laajempänä viitekehyksenä, jonka mukaan elitistinen ryhmä pyrkii muodostamaan ylikansallisen, totalitaristisen valtakeskittymän (ks. Madisson 2017, s. 193). Kuten puheenvuorosta JF41:5 ilmenee, tähän teoriaan viittaavissa puheenvuoroissa nimetään usein myös kyseistä salaliittoa edistäviä toimijoita:

Ein wahrer Teufel, dieser Schäuble! Einer der übelsten und gefährlichsten Strippenzieher hier im Land. Merkel und Schäuble – Wegbereiter für die „Neue Weltordnung“? (JF41:5.)

Yleensä viittaukset uuteen maailmanjärjestykseen henkilöidään Angela Merkeliin, mutta myös useissa tapauksissa Vihreiden poliitikkoihin. Joissakin tapauksissa salaliittoteoriaviittaukset kohdistetaan taloudellisiin, tai kuten puheenvuoron JF4:1 tapauksessa, lääketieteellisiin toimijoihin:

Die Ursache der Pandemie und der Lockdowns ist eine Pandemie des Unwissens und der Weigerung über den Tellerrand zu schauen und zu lernen. Es gab und es gibt einen sehr eleganten Ausweg, aber man weigert sich bisher mehrheitlich in ALLEN politischen Lagern standhaft diesen zu prüfen und zu nutzen. (JF4.1.)

Puheenvuorossa JF4:1 viitataan lääketieteellisuuden korruptioon väittäen, että koronapandemian voittamiseksi olisi jo saatavilla olevia ratkaisuja, joita ei kuitenkaan haluta käyttää, koska lääketieteellisyys hyötyy pandemiasta

taloudellisesti. Toisin sanoen puheenvuoron argumentoinnissa korostuu talouden arvottaminen terveyttä tärkeämmäksi asiaksi, mikä puolestaan toimii todisteena vallitsevasta korruptoituneesta poliittisesta järjestelmästä.

Mainittujen NWO-salaliittoteorioiden lisäksi puheenvuoroissa esiintyy myös viruksen olemassaoloon liittyviä teorioita. Nämä voidaan jakaa kahteen aihealueeseen: viruksen olemassaolon kieltäviin ja viruksen alkuperään liittyviin teorioihin. Viruksen alkuperää käsittelevissä puheenvuoroissa kyse on pitkälti koronaviruksen nimeämisestä väitetyin alkuperän perusteella, mutta niissä ei käsitellä syvällisemmin viruksen alkuperää tai yritetä erilaisten argumentointistrategioiden avulla todistaa näkemyksiä todellisiksi. Virus nimetään näissä puheenvuoroissa yleensä ”kiinalaisvirukseksi” (saks. *Chinesenvirus*) (esim. JF36:1).

Viruksen olemassaolon kieltävissä puheenvuoroissa on yleensä kyse koronaviruksen politisoinnista, mikä tässä tapauksessa tarkoittaa, että viruksen väitetään olevan yksinkertaisesti poliittinen keino hallita kansalaisia. Koronaviruksen olemassaoloa ei välttämättä kirjaimellisesti kiistetä, vaan kyseessä nähdään olevan niin sanottu ”luonnollinen virus” (saks. *natürlicher Virus*), josta on tehty vallan työkalu ihmisten pelottelemiseksi ja hallitsemiseksi. Koko valtaeliitti mediaa myöten katsotaan olevan valjastettu tämän tarinan ylläpitämiseksi. (Esim. JF5:3.) Tämä näkemys ilmenee myös esimerkiksi seuraavassa puheenvuorossa:

Wer kontrolliert oder überprüft denn die Zahlen und Angaben, welche das RKI täglich meldet. Offensichtlich werden die Zahlen nach dem Wunsch einiger Politiker und Lobbyisten veröffentlicht, um noch mehr Angst und Panik zu verbreiten, und um den Lockdown nicht lockern oder aufheben zu müssen. (JF28:2.)

Puheenvuorossa JF28:2 väitetään, että koronavirukseen liittyviä tietoja manipuloidaan, jotta yhteiskunnan lukitseminen ja ihmisten rajoittaminen olisi perusteltua. Puheenvuorossa kansalaiset asemoidaan uhreiksi. Uhriasemaa käytetään joissain tapauksissa perusteena oikeuttaa ”oikeamielisten kansalaisten” puuttuminen tilanteeseen. Tämä näkyy esimerkiksi maailmanloppuun viittaavien *Day X* -salaliittoteorioita käsittelevien puheenvuorojen kohdalla. Saksassa *Day X* tunnetaan erityisesti ekstremistien valmistelemana vallankaappausoperaationa, jossa pieni, pääosin poliiseista ja sotilaista koostuva Nordkreuz-ryhmä suunnitteli poliitikkojen murhaamista 2010-luvulla (ks. Knight 2019 & Flade 2021). Seuraavassa manifestityylisessä puheenvuorossa ilmenee, kuinka uhriasemaa käytetään oikeutuksena ja suorastaan velvollisuutena valmistautua *Day X*:n:

Ich versuche nicht mutlos und kampflös meine Werte aufzugeben. Ich rede mit fast jedem, wo sich die Gelegenheit bietet und bitte ihn, sich selber eine Meinung zu bilden z.B. über Impfen/Pandemie etc.. Auch das kann helfen. – Begonnen hat alles gleich nach dem Krieg. In meiner Jugend war Nationalstolz etc. schon out. Was das ist, habe ich erstmals im Ausland erlebt und wenn ich gefragt wurde, ob ich stolz sei, Deutsche zu sein, fiel mir nichts ein. So eine Frage war uns verboten. In der Schule mit Brecht, Plenzdorf, Heym statt mit deutschen Kulturgrößen gefüttert, kam bei den meisten nur linke Denke heraus. Nur mein konservatives Elternhaus und meine christliche Grundlage hat mich bewahrt, auch eine solche

zu werden. – Stärken wir alle die, die ähnlich denken und ermutigen wir uns gegenseitig zum Widerstand. Es wird die Zeit kommen, wo wir gefragt sind und uns wehren müssen. Noch ist es zu ruhig, alle sind satt, noch hungert fast niemand. Bereiten wir uns auf Tag X vor. (JF43:7.)

Puheenvuorossa JF43:7 kristillisten ja konservatiivisten arvojen sanotaan olevan uhattuina. Argumentoinnissa hyödynnetään subjektiivisia kokemuksia, jotka osoittavat puheenvuorossa edustetun vakaumuksen olevan uhattuna järjestelmällisen ideologisen vaikuttamisen johdosta. Puheenvuorossa myös kehoitetaan suoraan JF:n lukijoita vastustamaan toisinajatteliijoita, joilla tässä tapauksessa tarkoitetaan vasemmistolaista ideologiaa edustavia toimijoita. Koronavirus ei nouse puheenvuorossa argumentointityökaluksi, mutta se esitetään eliitin keinona edistää intressejään.

4.6.3 QAnon ja Querdenken

QAnon ja erityisesti Querdenken -liikkeet saavat puheenvuoroissa säännöllisesti huomiota. Liike tuodaan pääasiassa esiin koronavirusrajoitusten kontekstissa, mutta myös AfD:n mainetta koskevassa keskustelussa. Liikkeen edustamiin salaliittoteorioihin ei yhdytä, mutta liikkeen toiminta nähdään pääosin positiivisena yhteisten, koronavirusrajoituksiin liittyvien näkemysten vuoksi:

Meine Frau und ich gehen regelmäßig zu Demonstrationen gegen diese irren Maßnahmen aber keiner von uns leugnet diesen Virus... Trotzdem wünschen wir uns Meinungsfreiheit und vor allem eine Beendigung des Lockdowns. (JF73:2.)

Yllä olevassa puheenvuorossa sanoudutaan irti Querdenkenin edustamasta koronavirusdenialismista korostaen kuitenkin sen järjestämien mielenosoitusten tärkeyttä perusteettomina koettujen koronarajoitusten lopettamiseksi. Toisaalta aineistossa esiintyy myös puheenvuoroja, joissa puhujan oma mielipide salaliittoteorioiden oikeellisuudesta jätetään tarkoituksella mainitsematta (esim. JF78:2). QAnonin kohdalla asia on kuitenkin toisin, sillä liikkeeseen liittyvissä puheenvuoroissa myötäilläään ja levitetään liikkeen edustamia salaliittoteorioita:

„Hier müssen Erkenntnislücken schnell geschlossen, Verbindungen dringend aufgedeckt und Vorfälle systematisch erfaßt und geahndet werden.“ Richtig, vor allem in Bezug auf „Die Grünen“ und ihre maoistische Unterwanderung samt Vorliebe für Sex mit Kindern („wenn er einvernehmlich ist..“). (JF50:10.)

Puheenvuorossa JF50:10 lainataan Vihreiden poliitikon Katharina Schulzen lausuntoa, jossa hän otti kantaa koronavastaisiin mielenosoituksiin ja niihin kytkeytyviin, salaliittoteorioita levittäviin liikkeisiin vaatien muun muassa kyseisten tahojen asettamista perustuslain nojalla Saksan tiedusteluviranomaisten seurantaan (Katharina Schulze 2021). Puheenvuorossa Schulzen lausuntoa kuitenkin käytetään hänen edustamaansa näkemystä vastaan vaatien Vihreiden toiminnan tutkimista heihin liitettyjen – salaliittoteoreettisesti värittyneiden –

rikosepäilyjen perusteella. Vihreät ovat väitetysti osa QAnonin paljastamaa maailmanlaajuista rikollisrinkiä, jossa maailman vaikutusvaltaisimmat johtajat kerrotusti harjoittavat lasten hyväksikäyttöä, ihmiskauppaa ja satanismia. Kyseinen salaliittoteoria on 2020-luvulla levinnyt kansainvälisissä verkkoyhteisöissä, ja Saksan kontekstissa syytökset kohdistuvat yleensä oletettua maailmaneliittiä edustavaan vihervasemmistoon.

Aineistossa esiintyy myös suoraan rokotuksiin liittyvä salaliittoteoria. Se pohjautuu alun perin teoriaan, jossa muun muassa Bill Gatesin väitetään pyrkivän hidastamaan maailman väestönkasvua erilaisin lääketieteellisin keinoin (ks. Smallman 2018). Laajemmassa viitekehyksessä kyseinen salaliittoteoria voidaan katsoa liittyvän uutta maailmanjärjestystä koskevaan teoriaan. Bill Gatesiin liitetystä koronavirusrokotetta koskevassa teoriassa kyse on yksinkertaisesti maailman väkiluvun pienentämisestä pandemian varjolla annettavilla rokotteilla:

Von Anfang an wollte die Kanzlerin nur Lockdown. Sie selbst hat bis Mitte des Jahres nie Maske getragen. Warum das denn? Was hatten Merkel und Kurz mit Schwab, Soros und Gates zu schaffen? Wer ein wenig tiefer suchen will, der kann bei Thomas Robert Malthus anfangen, dann kommt er über den Club of Rome und andere Stationen zu Bill Gates. Es gibt öffentliche Äußerungen von ihm: Impfen und Bevölkerungsreduzierung. Ich sehe für eine Impfung keinen vernünftigen Grund. Die Gefahren mit Gentechnik sind absolut nicht abschätzbar. Der Präsident des katholischen Ärztesverbandes in Kenia, der ja schon Erfahrung mit Impfprogrammen durch Internationale Organisationen hat, erklärt die Ablehnung der Impfung und plädiert für die Verwendung von Ivermectin. Die dortige Bischofskonferenz wies zuvor schon auf die Tetanusimpfung hin, die Mädchen und Frauen unfruchtbar machte. Abgesehen davon läuft das ganze auf Dauerimpferei hinaus. Wohl bekomms! (JF74:1.)

Puheenvuorossa JF74:1 viitataan Angela Merkelillä olevan yhteys Bill Gatesiin, jonka väitetään tavoittelevan ihmispopulaation kutistumista koronavirusrokotteiden avulla. Merkelin väitetään pandemian alusta asti halunneen vain lukita yhteiskunta. Samassa yhteydessä viitataan, ettei Merkel käyttänyt pitkään aikaan kasvomaskia, vaikka samaan aikaan yhteiskunnan toimintoja rajoitettiin pandemiaan vedoten. Kyseinen viittauksen tavoite jätetään lukijan pääteltäväksi, mutta sillä voidaan nähdä tavoiteltavan pandemian asettamista kyseenalaiseen valoon. Puheenvuorossa rokotevastaisen argumentoinnin tukena käytetään myös Kenian katolisen lääkäriiliiton johtajan lausuntoa korostamaan puheenvuorossa esitetyn väitteen paikkansapitävyyttä sekä osoittamaan, ettei väestönkasvun rajoittaminen rokotuksin ole uusi ilmiö.

4.7 Junge Freiheitissa esiinnyvä keskinäinen kritiikki ja arvostelu

Aineistossa esiintyy vain niukasti puhujien keskinäistä kritiikkiä ja arvostelua. Näkemykset, joista kirjoittajat eivät aina ole yksimielisiä, liittyvät lähes aina

AfD:n toimintaan tai kyseisen puolueen ideologiaan. Koronavirus ei ole keskiössä näissä puheenvuoroissa, vaan toimii pääosin epäsuorana kontekstina. Taulukossa 7 on listattu luvussa esiin nostetut puheenvuorot ja niiden sisältämät diskurssistrategia.

TAULUKKO 7 JF:ssa esiintyvä keskinäinen kritiikki – puheenvuorot ja diskurssistrategiat

	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
JF31:3		x				JF37:2					x	1.Viittaus- ja nimitysstrategiat,
JF31:4				x		JF37:2				x		2.Predikaattistrategiat,
JF31:5		x										3.Argumentaatiostrategiat,
JF31:7			x	x								4.Näkökulma- tai kehystämistrategiat,
JF31:10				x								5.Tehostamis- ja lievennysstrategiat

Eryyisesti AfD:n radikaalisuuden kohdistuu kritiikkiä, ja puheenvuoroissa vaaditaan puolueelta yleisesti maltillisempaa linjaa. Kritiikki henkilöityy usein AfD-poliittikkoon ja puolueen äärioikeistosiiven (saks. *der Flügel*³) johtajaan Björn Höckeen, jolla on todistetusti suhteita uusnatsijärjestöihin sekä NPD-puolueeseen (ks. Weiland & Hebel 2015). Höcken kaltaisten ihmisten katsotaan olevan haitaksi puolueelle, ja heitä nimitetään muun muassa AfD:n kannattajiin kohdistuvien natsisyytösten ruokkijoiksi ja ”ammattilaishäiritsijöiksi” (saks. *Berufsquerulanten*). (esim. JF37:2 & JF31:4.) Näkökulmaa perustellaan muun muassa Höcken suosimilla Adolf Hitler -sitateilla:

Höcke spricht von „Halben“ (für ihn die Meuthen-AfD) und „Ganzen“ und zitiert dann Hitler mit „Das Himmelreich und die Seligkeit gehört niemals dem Halben, sondern dem Ganzen.“ Er möchte Gegner aus der Partei „ausschwitzten“, unterwandert die Partei mit einem „Flügel“ und verleiht selbst ausgedachte Preise wie das „silberne Flügelabzeichen“ oder die „Bismarckmedaille“. Wenn ich Veranstaltungen mit ihm sehe und die frenetischen „Höcke, Höcke“ rufe höre, dann erinnert mich das fatal an eine längst vergangene Zeit – ihm gefällt dieser Personenkult ganz offensichtlich. (JF31:10.)

Lainauksessa JF31:10 Höckerin Hitler-viittauksia käytetään todisteena tämän ja laajemmin koko AfD:n äärioikeistolaisen siiven sympatiasta natsi-ideologiaa kohtaan. Nämä kytkökset koetaan Jörg Meuthen edustaman maltillisemmän linjan kannalta haitallisina.

Yleisesti aineistossa korostetaan, että AfD:n tulisi näyttäytyä yksinomaan konservatiivipuolueena. AfD:n kansainvälistä mainetta äärioikeistolaisena puolueena tulisi lisäksi pehmentää ja pyrkiä muuttamaan maltillisemmaksi, jotta Saksassa asuva, ulkomaalaistaustainen ja kristitty äänestäjäkunta saataisiin vakuutettua puolueen potentiaalista (esim. JF31:5). Toisaalta joissain

³ Der Flügel luokiteltiin maaliskuussa 2020 vapaata demokratiaa vastustavaksi äärioikeistotoimijaksi, jonka seurauksena se asetettiin BfV:n valvontaan. Virallisesti der Flügel lopetti toimintansa huhtikuussa 2020. (BfV 2021b, s. 16–17.)

puheenvuoroissa olosuhteiden ei nähdä olevan otollisia *der Flügelin* edustamalle linjalle niin pitkään kun media on ”hallituksen propagandaelimen hallinnassa” (JF31:7). Toisaalta puheenvuoroissa esitetään myös näkökulmia, joissa vallitsevan tilanteen ei katsota olevan vielä oikea *der Flügelin* edustamalle linjalle niin pitkään kuin media on väitetyn hallituksen propagandaelimen hallinnassa (JF31:7). Toisin sanoen perustelut vaaditulle muutokselle pohjautuvat sekä aitoon haluun muuttaa puolueen linjaa oikeistokonservatiiviseen suuntaan että ympäristön paineeseen maltillistaa puolueen kärkkäintä siipeä uusien kannattajien tavoittamiseksi.

AfD-puolueen ideologiseen linjaan kohdistuvan kritiikin lisäksi puheenvuoroissa osoitetaan myös huomiota puolueen suhtautumiseen koronavirukseen sekä hallituksen toteuttamaan rajoitustoimintaan. Björn Höcken koronavirusta väheksyvät lausunnot, joissa hän on muun muassa vähätellyt viruksen vakavuutta sekä julistanut pandemian päättyneet, nähdään kritisoivissa puheenvuoroissa haitallisena puolueen maineelle ja mahdollisuudelle menestyä (esim. JF31:3). Seuraavassa puheenvuorossa nostetaan esiin, kuinka AfD:n kriittistä suhtautumista koronanvastaisiin toimiin ei pidetä järkevänä:

Mir ist allerdings die Haltung der AfD zu den Anti-Corona-Maßnahmen und zum bis dato gescheiterten Impfprogramm der Regierung insgesamt fragwürdig. Da würde ich mir mehr Vernunft und gesunden Menscheverstand wünschen und weniger Nähe zur Querdenkerbewegung, die der AfD nichts genützt hat. (JF31:4.)

Puheenvuorossa JF31:4 nostetaan esiin AfD-puolueen yhteydet Querdenken-liikkeeseen, mikä nähdään puolueen uskottavuuden kannalta negatiivisena asiana. Koronaviruskriisiä käytetään myös joissain puheenvuoroissa selityksenä AfD:n huonolle vaalimenestykselle osavaltiovaaleissa:

Es muß vermutet werden, daß dies eine Begleiterscheinung der Corona-Pandemie ist, die erstens die Wähler nicht in dem Maße politisch polarisiert hat wie 2016 die Flüchtlingskrise und zweitens Bürger wegen der allgemeinen Kontakteinschränkungen eine geringere Motivation hatten, zur Wahl zu gehen. (JF37:1.)

Puheenvuorossa JF37:1 viitataan kevään 2021 Rheinland-Pfaltzin osavaltiovaalien tulokseen, jossa AfD:n kannatus supistui merkittävästi vuoden 2016 vaalitulokseen verrattuna. Tulosta selitetään sillä, ettei koronavirus toiminut yhtä polarisoivana tekijänä kuin pakolaiskriisi aikaisemmissa vaaleissa. Puheenvuorosta ei kuitenkaan ilmene toivotaanko viruksen toimivan samanlaisena AfD:n kannatusta lisäävänä katalysaattorina kuin pakolaiskriisi oli.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Korruptioteemaan liittyvissä puheenvuoroissa koronavirus liitetään toistuvasti osaksi väitettyä korruptoitunutta valtaeliittiä. Koronapandemiaa ei kuitenkaan ole omaksuttu täysin osaksi korruptiodiskurssia, vaan sitä käytetään pääosin keinona osoittaa ideologisiksi vastustajiksi nimettyjen tahojen ja toimijoiden kykenemättömyyttä hallita. Erilaisia diskurssistrategioita käytetään monipuolisesti. Toimijoina nähdään pääasiassa vasemmistolaisia ja vihreitä ideologioita edustavat tahot, jotka on yleensä nimetty väheksyvään tyyliin. Lisäksi useissa tapauksissa toimijuus yksilöidään Angela Merkeliin sekä vihreiden tai vasemmistopuolueen poliitikkoihin.

Ideologisten vastustajien nähdään rappeuttavan Saksaa, eikä niiden katsota kunnioittavan saksalaista traditiota ja kansalaisylypeyttä kohtaan. Tätä perustellaan vahvasti haittoihin ja vastuullisuuteen perustuvien päättelysääntöjen pohjalta: vastuullisten ja valtaapitävien poliitikkojen väitetään toimineen pandemian aikana haitallisesti Saksan ja sen kansalaisten kannalta. Aineistossa vastustajien nähdään olevan yksinomaan vastuussa koetuista haitoista. Koronavirusta käytetään vahvistamaan ja todistamaan käsitystä valtaeliitin syyllisyydestä. Todellisuuden päättelysäännön mukaisesti virus toimii osoituksena puhujien subjektiivisesta, ”koronasta hyötyvän eliitin ja kärsivän kansan” kokemuksesta.

Koronakriittisyyteen ja koronatoimien vastustamiseen liittyvissä puheenvuoroissa kritisoidaan suureksi osaksi rajoituksia ja muita toteutettuja toimia viruksen leviämisen rajoittamiseksi. Erilaiset rajoitustoimet liitetään vahvasti osaksi käsitystä valtaeliitin korruptoituneisuudesta, jossa päättäjien nähdään hyödyntävän tilannetta omien intressiensä edistämiseen. Toisin sanoen kyse voidaan nähdä olevan pitkälti elitismien vastaisesta populismista, jossa pyritään tuomaan rajoituksista kärsivän kansan ääni kuuluviin. Koronakriittisyyden ja koronatoimien vastustamiseen liittyvissä diskursseissa kyse on pitkälti samoista asioista kuin mitä korruptioteemaan liittyvissäkin diskursseissa.

Varsinaisia koronavirusta vähätteleviä tai sen olemassaoloa kieltäviä puheenvuoroja esiintyy vain harvoin. Virusta kieltäviä puheenvuoroja ei puolestaan juurikaan esiinny. Keskustelussa vallitsee pääasiassa yhteisymmärrys

esitettyjen näkemysten suhteen, eikä keskinäistä vastakkainasettelua ole juurikaan havaittavissa.

Erilaisten koronarajoituksia tai -toimia kritisoivien ja vähättelevien nimitysstrategioiden kautta luodaan diskurssia, jossa rajoitusten olemassaolo nähdään suurempana haittana kuin itse viruksen leviäminen. Puheenvuoroissa käytetään myös runsaasti erilaisia argumentaatiostrategioiden mukaisia päätelysääntöjä, joilla pyritään osoittamaan viranomaisen toiminnan kestättömyys. Erityisesti nämä liittyvät koronarajoitusten aiheuttamien taloudellisiin ja inhimillisiin haittoihin.

Lisäksi koronaviruksen kontekstissa esiintyy myös laajempi diskurssi, jonka mukaan vasemmisto ja vihreät pyrkivät hyötymään koronaviruksesta ja hiljentämään poliittiset vastustajansa näiden oikeuksia kaventamalla. Tätä diskurssia ylläpidetään puheenvuoroissa erilaisilla näkökulma- tai kehystämistrategioilla, jossa koronapandemia kuvataan valtaapitävän vihervasemmiston työkaluna hallita toisinajattelijoita.

Maahanmuutto liitetään puheenvuoroissa useisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin. Teemaan liittyvissä puheenvuoroissa käytetään useita erilaisia diskursiivisia strategioita, joista erityisesti korostuvat sekä viittaus- ja nimitysstrategiat että näkökulma- tai kehystämistrategiat. Puheenvuoroissa näitä strategioita käytetään erottelemaan maahanmuuttajat kantasaksalaisista, ja luodaan siten eriarvoisuutta näiden ryhmien välille. Koronavirusta käytetään pääosin tehostamiskeinona korostamaan maahanmuuttajiin kohdistuvia ennako-olettamuksia, ja todisteena maahanmuuton epäonnistumisesta ja sen haitallisista seurauksista. Täten pandemiaa voidaan katsoa käytettävän jo ennestään olemassa olevien näkemysten ja mielipiteiden tukena.

Turvallisuusteema korostuu erityisesti koronavirusrajoitustoimintaa koskevissa puheenvuoroissa, joissa rajoitustoiminta nähdään pääosin turvallisuutta vaarantavana tekijänä. Ajatusmalli liittyy yleensä laajempaan kontekstiin, jossa uhkaksi koetaan vasemmiston valtapyrkimykset ja vasemmiston edustaman ideologian vahingollisuus saksalaiselle identiteetille. Koronavirusta ei toisin sanoen yksinomaan liitetä vain osaksi turvallisuuskeskustelua, vaan pääasiassa se esitetään maahanmuuton ja korruption kontekstissa esitettyjä näkemyksiä todistavana ja tehostavana tekijänä.

Ulkopolitiikka. Ylikansallisia toimijoita koskevissa puheenvuoroissa koronavirusta käytetään erilaisten näkökulma- tai kehystämistrategioiden tukena luomaan polarisoitunutta kuvaa Euroopan unionin ja Saksan välisistä suhteista. Ensimmäiseksi Saksan sanotaan kärsivän taloudellisesti toimiessaan pääosin maksajan roolissa EU:n koronatukipaketin rahoittamisessa. Toiseksi unionin nähdään huomattavasti heikentäneen Saksan kriisinkestävyttä ja ylipäättään sen kykyä toimia kansan etujen mukaisesti. Koronarokotuksiin liittyviä toimitusvaikeuksia käytetään tässä kontekstissa usein esitetyn näkökulman todisteena.

Ylikansallisiin toimijoihin liittyvässä keskustelussa korostetaan viruksen vaarallisuutta muussa keskustelussa usein esiintyvän rajoitustoiminnan kyseenalaistamisen ja kritisoinnin sijaan. Vaarallisuuteen yhdistetään myös näkemys Saksan kyvyttömyydestä toimia viruksen leviämistä vastaan

kansainvälistyneen yhteistyön tiivistyttyä – kansainvälinen yhteistyö on nimittäin pakottanut Saksan luopumaan itsemääräämisoikeudestaan. Koronavirusta toisin sanoen käytetään eri konteksteissa eri tavoin tehostamaan esitettyä näkökulmaa. Tämä todistaa, että koronavirusta käytetään keskusteluissa monipuolisesti argumentoinnin keinona muuntamalla se kuhunkin esitettyyn näkökulmaan sopivaksi.

Salaliittoteorioihin viittaavia puheenvuoroja esiintyy aineistossa säännöllisesti. Selkeää vallitsevaa diskurssia ei kuitenkaan puheenvuorojen keskinäisestä eriävyydestä johtuen muodostu, vaikka väestönvaihtoteoria ja teoria uudesta maailmanjärjestyksestä toistuvatkin puheenvuoroissa säännöllisimmin. Kyseiset salaliittoteoriat sisällytetään myös usein joko maahanmuuttovastaiseen tai korruptiota käsittelevään keskusteluun, eikä niitä juurikaan käsitellä omana aiheenaan.

Koronavirusta käytetään salaliittoteorioita käsittelevissä puheenvuoroissa pääasiassa väittämiä todistavana tekijänä. Koronavirukseen läheisesti linkittyneet QAnon- ja Querdenken-liikkeet eivät saa puheenvuoroissa erityistä kannatusta, mutta toisaalta liikkeiden edustamia näkemyksiä ei myöskään aina kielletä.

Puheenvuoroissa esitettyä itsekritiikkiä tai muita puheenvuoroja kohtaan osoitettua kritiikkiä esiintyy vain harvoin. Suurin osa esitetystä kritiikistä koskee AfD-puoluetta. Kritisoinnin kohteena on pääosin puolueen poliittiseen linjaan liittyvät kysymykset sekä jossain määrin puolueen suhtautuminen vallitsevaan koronaviruskriisiin. Huomionarvoista on, että muiden aineistossa esiintyvien teemojen ja diskurssien suhteen kirjoittajien välillä vallitsee pääosin konsensus, eikä vastakkainasettelua esiinny kuin AfD:n toiminnan ja arvojen suhteen.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, ettei koronaviruspandemia ole syrjäyttänyt perinteisiä äärioikeistolaisia teemoja, jotka hallitsevat aineistoa kriisistä huolimatta. Koronavirusta käytetään usein todisteena puheenvuoroissa esitetyille näkökulmille sekä perusteluna yhteiskuntajärjestyksestä koskevalle kritiikille. Sen katsotaan siis vain harvoin olevan syynä vallitsevaan tilanteeseen, ja toimivan pikemminkin keinona todistaa harjoitetun politiikan epäonnistuneisuutta.

Aineiston pohjalta voidaan todeta, että koronavirukseen liittyviä diskursseja käytetään useilla osa-alueilla edistämään äärioikeistolaisiin teemoihin liittyviä näkemyksiä. Tämä korostuu etenkin ylikansallisia toimijoita koskevissa puheenvuoroissa, joissa kyse on suoranaisestä koronavirustematiikan hyödyntämisestä kansallisvaltioihin perustuvan poliittisen järjestelmän puolustamiseksi. Pääosin äärioikeistolaisessa keskustelussa kyse on kuitenkin mukautumisesta vallitsevaan tilanteeseen: koronavirus on nimittäin omaksuttu laajasti osaksi äärioikeistolaisesta keskustelusta, joskin perinteiset teemat, kuten esimerkiksi maahanmuutto ja korruptio, ovat edelleen etusijalla. Aineiston puheenvuoroissa koronavirus on siis omaksuttu osaksi jo ennestään olemassa olevia näkemyksiä. Koronavirukseen liittyviä diskursseja ei myöskään pyritä aktiivisesti hyödyntämään perinteisten teemojen argumentaatiossa, vaan pikemminkin ne pyritään sulauttamaan osaksi kyseisten teemojen äärioikeistolaisista narratiivista.

5.1 Tutkimukseen liittyviä huomioita ja jatkotutkimustarpeita

Havaintojeni perusteella JF:n aineisto edustaa äärioikeistolaisessa kentässä pitkälti radikaalioikeistoa. Yleiset äärioikeistolaiset teemat – maahanmuutto, korruptio, ulkopolitiikka ja turvallisuus – ovat vahvasti esillä, mutta samalla sekä lehden artikkeleissa että niiden yhteydessä esiintyvissä kommentteissa pidättäytyään pitkälti erilaisten ekstremististen ilmaisujen käytöstä. Myöskään tunnettuja äärioikeistolaista ekstremismia edustavia puolueita, tai liikkeitä ja niihin liittyviä seikkoja, ei juurikaan käsitellä JF:n artikkeleissa tai kommentteissa.

Tutkimusaineistossani käsitellään erityisesti Saksassa vaikuttavien puolueiden politiikkaa ja niiden edustamia ideologioita. AfD (Alternative für Deutschland, vaihtoehto Saksalle) nostetaan yleensä positiivisessa mielessä esiin, kun vastaavasti CDU:ta (Christlich Demokratische Union Deutschlands, Saksan kristillisdemokraattinen unioni) kritisoidaan sen oikeistokonservatiivisesta linjasta luopumisesta ja puolueen suistumisesta vasemmistolaiseen suuntaan. Sosiaalidemokraattipuoluetta (SPD – Sozialdemokratische Partei Deutschlands), Vasemmistoa (Die Linke) ja Vihreitä (Die Grünen) kritisoidaan erityisen usein. Näitä puolueita verrataan usein sosialismin sekä totalitarismin kannattajiin. Kyseisten puolueiden väitetään tuhoavan Saksaa. JF:n artikkeleiden yhteydessä esiintyvät kommentit ovat pitkälti homogeenisiä – kommentteissa ei juurikaan näy keskinäistä vastakkainasettelua tai merkittävästi lehden valtavirrasta poikkeavia näkemyksiä.

Junge Freiheit -lehden artikkelit käsittelevät pääsääntöisesti äärioikeistolaista tematiikkaa noudattelevia poliittisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä. Artikkeleissa korostetaan JF:n agendan eroavan valtavirtamedian viestinnästä käsitellessään yhteiskunnallisia kysymyksiä kriittisestä, konservatiivisesta sekä poliittisesti sitoutumattomasta kulmasta. Artikkeleissa korostetaan JF:n agendan eroavan valtavirtamedian viestinnästä käsitellessään yhteiskunnallisia kysymyksiä kriittisestä, konservatiivisesta sekä poliittisesti sitoutumattomasta näkökulmasta. Joukkoviestintään ja mielipidevaikuttamiseen liittyvän *agenda setting* -teorian⁴ näkökulmasta katsottuna JF-lehti pyrkii pitäytymään vain tietyissä, rajatuissa aiheissa sekä lähestymään valittuja aiheita edustamansa linjan mukaisesti. Tätä kautta julkaisu osaltaan myös vaikuttaa lukijoiden puheenaiheisiin ja heidän mielipiteisiinsä. Tämä ilmiö näkyy erityisesti lukijoiden kirjoittamissa kommentteissa, jotka yleensä mukailevat lehden agendan mukaisia teemoja sekä esitettyjä näkökulmia.

---

⁴ *Agenda setting* -teorian mukaan media vaikuttaa kuluttajiinsa määrittämällä julkiseen keskusteluun nostettavat aiheet. Termillä ei siis viitata suoranaiseen mielipidevaikuttamiseen vaan tiettyjen aiheiden, huomioimiseen, rajaamiseen ja painottamiseen, jolloin ihmiset tulevat tietoisiksi kyseisistä uutisaiheista ja todennäköisemmin kiinnittävät huomionsa juuri median valitsemiin teemoihin. Media toisin sanoen valitsee uutisaiheet, joiden ympärille julkinen keskustelu rakentuu. (Ks. Kunelius, Noppari & Reunanen 2009, 12 & 50.)

Erityisesti ekstremististen ilmaisujen vähyys, vasemmistohenkisen toiminnan vahva kritisoiminen sekä demokratian korostaminen aidosti tavoiteltavana päämääränä asemoivat JF:n pikemminkin radikaalioikeistolaiseksi ekstremistioikeistolaisuuden sijaan. Näin ollen aineiston perusteella ei voida tehdä kattavasti koko äärioikeistospektriä kuvaavia johtopäätöksiä. Vaikka olen tutkimuksessani käsitellyt äärioikeistolaisia diskursseja koronaviruspandemian aikana, ei niitä aineiston rajallisuuden sekä JF:n radikaalioikeistolaisuuden vuoksi kuitenkaan voida pitää yleispätevinä kuvauksina kaikkien eri äärioikeistopuolueiden, -toimijoiden, -liikkeiden tai -alakulttuurien viestinnästä. Tutkimustulokset kuvastavat yleisesti Junge Freiheit -lehdessä ja sen kommenttipalstoilla esiintyviä äärioikeistolaisia diskursseja koronaviruspandemian aikana.

Jatkotutkimustarpeita arvioitaessa voidaan tutkimustani laajentaa esimerkiksi kolmella tavalla: 1. syventymällä äärioikeistolaisessa keskustelussa ilmeneviin keinoihin ja tavoitteisiin hyväksikäyttää globaaleja kriisejä perinteisten äärioikeistodiskurssien edistämiseksi, 2. laajentamalla tutkimusaineistoa, jotta Saksan äärioikeiston pandemian aikaista keskustelua voidaan kokonaisvaltaisemmin ymmärtää, 3. tarkastelemalla myös esimerkiksi koronavirusrajoitusten purkamisen jälkeen esiintyvää keskustelua JF:ssa.

Tutkimukseni perusteella voidaan todeta, että perinteiset äärioikeistolaiset teemat ovat voimakkaasti esillä JF:n keskustelussa ja koronaviruspandemiaa käsittelevä keskustelu on pitkälti sisällytetty näihin perinteisiin teemoihin. Tarkastelemalla myös muiden globaalien kriisien vaikutusta äärioikeistolaiseen keskusteluun ja vertailemalla keskenään eri kriisien vaikutusta keskusteluun, voidaan ymmärtää paremmin sitä, miten erilaisia kriisejä pyritään käyttämän keskustelussa hyväksi omien tarkoitusperien edistämiseksi.

Tutkimukseni kuvaa äärioikeistolaista keskustelua JF:n alustalla, jotta Saksassa käytyä keskustelua koronaviruspandemian aikana voitaisiin kuitenkin ymmärtää paremmin, tulisi tarkastelussa huomioida myös muilla foorumeilla esiintyvä keskustelu. Aineiston laajentamisella olisi mahdollisuus saavuttaa kattavampi ymmärrys koronaviruspandemian aikaisesta äärioikeistolaisesta keskustelusta, joka saattaa vaihdella eri keskustelufoorumien välillä merkittävästi.

Tarkastelemalla JF:n alustalla käytävää keskustelua myös sen jälkeen, kun koronarajoituksista on luovuttu tai koronaviruksen saama huomio julkisessa keskustelussa on vähentynyt, voidaan mahdollisesti ymmärtää paremmin koronaviruksen jättämiä jälkiä keskusteluun. Tätä kautta voidaan myös löytää yksityiskohtaisempia vastauksia kysymyksiin: 1. missä määrin pandemian aikaisessa keskustelussa on mukauduttu vallitsevaan tilanteeseen? 2. missä määrin on pyritty aktiivisesti hyödyntämään vallitsevaa tilannetta omien intressien edistämiseksi?

LÄHTEET

- Ariza, Cristina (2020). From the fringes to the Forefront - How far-right movements across the globe have reacted to Covid-19. *Tony Blair Institute for Global Change*, 7/2020.
- Bennhold, Katrin (2020). QAnon Is Thriving in Germany. The Extreme Right Is Delighted. *The New York Times*, 11.10.2020. <https://www.nytimes.com/2020/10/11/world/europe/qanon-is-thriving-in-germany-the-extreme-right-is-delighted.html>
- Berliner Zeitung (2021). Corona: Hoher Anteil der Intensivpatienten hat Migrationshintergrund. *Berliner Zeitung*, 3.3.2021. <https://www.berliner-zeitung.de/news/intensivpatienten-hoher-anteil-hat-migrationshintergrund-li.143639>
- Bobbio, Norberto (1996). *Left and Right: The Significance of a Political Distinction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Breeze, Ruth (2011). Critical Discourse Analysis and Its Crisis. *Pragmatics* 21(4), 493-525.
- Brown Gillian & Yule George (1983). *Discourse Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press
- Bundesamt für Verfassungsschutz (2020). Brief summary 2019 Report on the Protection of the Constitution - Facts and Trends.
- Bundesamt für Verfassungsschutz (2021a). Neuer Phänomenbereich "Verfassungsschutzrelevante Delegitimierung des Staates". 29.4.2021. <https://www.verfassungsschutz.de/SharedDocs/kurzmeldungen/DE/2021/2021-04-29-querdenker.html>
- Bundesamt für Verfassungsschutz (2021b). Brief summary 2020 Report on the Protection of the Constitution - Facts and Trends. https://www.verfassungsschutz.de/SharedDocs/publikationen/DE/verfassungsschutzberichte/2021-06-brief-summary-2020-report-on-the-protection-of-the-constitution.pdf?__blob=publicationFile&v=11
- Carter, Elisabeth (2018). *Right-wing extremism/radicalism: reconstructing the concept*. *Journal of Political Ideologies*. DOI: 10.1080/13569317.2018.1451227
- Copsey, Neill (2008). *Contemporary British Fascism: The British National Party and the Quest for Legitimacy*. Basingstoke: Palgrave MacMillan
- Davis, Peter & Lynch, Derek (2002). *Fasism and the Far Right*. New York: Routledge
- Dittrich Miro, Jäger Lukas, Meyer Claire Friederike & Rafael Simone (2020). *Alternative Wirklichkeiten - Monitorin rechts-alternativer Medienstrategien*. Amadeu Antonio Stiftung. Berlin: Freudenberg Stiftung

- Doll, Nikolaus (2021). Corona-Hilfen für islamische Extremisten und Terrorfinanzierung. *Die Welt*, 14.3.2021. <https://www.welt.de/politik/deutschland/article228201629/Corona-Hilfen-fuer-islamische-Extremisten-Bandenmaessiges-Vorgehen.html>
- Eatwell, Roger & Mudde, Cas (2004). *Western Democracies and the New Extreme Right Challenge*. London: Routledge
- Fang, Lumin (2017). Constituency map of the alternative for Germans (AfD) vote in 2017: analysing characteristic differences via multiple correspondence analysis. *Journal of Contemporary European Studies*. DOI: 10.1080/14782804.2020.1848811
- Fairclough, Norman (2001). Critical Discourse Analysis. McHoul Alec & Rapley Mark (eds.). *How to Analyze Talk in Institutional Setting – A Casebook of Methods*. London: Continuum.
- Flade, Florian (2021). The Insider Threat: Far-Right Extremism in the German Military and Police. Cruickshank, Paul & Hummel, Kristina (eds.). *CTCSENTINEL*. Combating Terrorism Center at West Point. June 21, vol 14, issue 5, 1–10. <https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2021/05/CTC-SENTINEL-052021.pdf>
- Gattinara, Pietro C. (2020). The study of the far right and its three E's: why scholarship must go beyond Eurocentrism, Electoralism and Externalism. *French Politics*, 18(2), 314-333. DOI: 10.1057/s41253-020-00124-8
- Goodman, Jack & Carmichael, Flora (2020). The coronavirus pandemic 'Great Reset' theory and a false vaccine claim debunked. 22.10.2020, *BBC*. <https://www.bbc.com/news/55017002>
- Haapanen Laura, Kääntä Liisa & Lehti Lotta (2018). Diskurssitutkimus – monitieteinen ja monimenetelmäinen ala. *On the methods in discourse studies*. AFinLA-e. Soveltavan kielitieteen tutkimuksia 2018 N:o 11, s. 4 – 19.
- Hanel Paul, Zarzechna Natalia & Haddock Geoffrey (2019). Sharing the Same Political Ideology Yet Endorsing Different Values: Left- and Right-Wing Political Supporters Are More Heterogeneous Than Moderates. *Social Psychological and Personality Science*, Vol. 10(7), 874-882. DOI: 10.1177/1948550618803348
- Hardy, Keiran (2019). Countering right-wing extremism: lessons from Germany and Norway. *The Journal of Policing and Counter Terrorism*. Vol. 14, No. 3, 2019, 262-279. DOI: <https://doi.org/10.1080/18335330.2019.1662076>
- Harel Orian Tal, Jameson Jessica Katz & Maoz Ifat (2020). The Normalization of Hatred: Identity, Affective Polarization and Dehumanization on Facebook in the Context of Intractable Political Conflict. *Social Media + Society*, 1(10). DOI: <https://doi.org/10.1177/2056305120913983>

- Hooghe Liebet, Marks Gary & Wilson Carole J. (2002). Does Left/Right Structure Party Positions on European Integration? *Comparative Political Studies* 35(8), 965-989. DOI: [10.1177/001041402236310](https://doi.org/10.1177/001041402236310)
- Ibsen David, Pham Lara, Schindler Hans-Jakob, Ritzmann Alexander, Rekawek Kacper, Fischer-Birch Joshua, Macori Marco, Camus Jean-Yves, Finnsiö Morgan, Kotonen Tommi, Macklin Graham D., McDaid Shaun & Rasem Fabian (2020). *Gewaltorientierter Rechtsextremismus und Terrorismus – Transnationale Konnektivität, Definitionen, Vorfälle, Strukturen und Gegenmaßnahmen*. Counter Extremism Project, November 2020. https://www.counterextremism.com/sites/default/files/CEP-Studie_Gewaltorientierter%20Rechtsextremismus%20und%20Terrorismus_Nov%202020.pdf
- Ignazi, Piero (1992). The Silent Counter-Revolution. *European Journal of Political Research* 22: 2-23. DOI: 10.1111/j.1475-6765.1992.tb00303.x
- Junge Freiheit. Die Geschichte der JF. <https://jungefreiheit.de/informationen/die-geschichte-der-jf/>
- Junge Freiheit. Impressum. <https://jungefreiheit.de/informationen/impressum/>
- Karavasilis, Lazaros (2020). Germany. Katsambekis G. & Stavrakakis Y. (ed.). Populism and the Pandemic – A Collaborative Report. *Populismus Interventions*, No. 7, 2020, 24 – 25.
- Khan-Ruf, Safya (2021). The European Far Right and The Covid-19 Pandemic. Mulhall, Joe & Khan-Ruf, Safya (eds.). *State of Hate: Far-Right Extremism in Europe*. London
- Knight, Ben (2019). German neo-Nazi doomsday prepper network 'ordered body bags, made kill lists'. *Deutsche Welle*, 29.6.2019. <https://www.dw.com/en/german-neo-nazi-doomsday-prepper-network-ordered-body-bags-made-kill-lists/a-49410494>
- Koehler, Daniel (2017). *Right-Wing Terrorism in the 21st Century. The National Socialist Underground and the History of Terror from the Far-Right in Germany*. Abingdon: Routledge
- Koehler, Daniel (2018). Recent Trends in German Right-Wing Violence and Terrorism: What are the Contextual Factors behind “Hive Terrorisms”?. *Perspectives on Terrorism*. Vol.12, No. 6, s. 72-88. https://www.jstor.org/stable/26544644?seq=1#metadata_info_tab_contents
- Kunelius Risto, Noppari Elina & Reunanen Esa (2009). *Media vallan verkossa*. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print
- Madisson, Mari-Liis (2016). NWO conspiracy theory: A key frame in online communication of Estonian extreme right. *Lexia*, 23/24, 189–208. DOI: 10.4399/978885489931511

- Mahlberg, Gaby (2017). Ein Besuch im "ideologischen Mutterschiff" des Rechtspopulismus. *Die Welt*, 31.3.2017. <https://www.welt.de/politik/deutschland/article163314751/Ein-Besuch-im-ideologischen-Mutterschiff-des-Rechtspopulismus.html>
- Mammone, Andrea (2009). The Eternal Return? Faux Populism and Contemporarization of Neo-Fascism across Britain, France and Italy. *Journal of Contemporary European Studies*, 17(2), 171 - 191. DOI: 10.1080/14782800903108635
- Marcks, Holger & Pawelz, Janina (2020). From Myths of Victimhood to Fantasies of Violence: How Far-Right Narratives of Imperilment Work. *Terrorism and Political Violence*. DOI: 10.1080/09546553.2020.1788544
- McNeil-Willson, Richard (2020). Framing in times of crisis: Responses to COVID-19 amongst Far Right movements and organisations. *ICCT Research Paper*, 7/2020. DOI: 10.19165/2020.1.04
- Metsämuuronen, Jani (2008). Laadullisen tutkimuksen perusteet (3. painos.) *Metodologiasarja* N:o 4. Jyväskylä: Gummerus.
- Minkenberg, Michael (2011). *The Radical Right in Europe: An Overview*. Bertelsmann Stiftung.
- Minkelberg, Michael (2018). Between party and movement: conceptual and empirical considerations of the radical right's organizational boundaries and mobilization process. *European Societies*. DOI: 10.1080/14616696.2018.1494296
- Mudde, Cas (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press
- Mudde, Cas (2016). The Study of Populist Radical Right Parties: Towards a Fourth Wave. *C-REX Working Paper Series*, N:o 1/2016.
- Mudde, Cas (2019). *The Far Right Today*. Cambridge: Polity Press
- Niethammer, Lutz (1969). Agnepasster Faschismus. *Politische Praxis der NPD*. S. Fisher
- Pynnönen, Anu (2013). Diskurssianalyysi: tapa tutkia, tulkita ja olla kriittinen. *Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulun Working Paper* N:o 379.
- Rafael, Simone (2021). Country Germany. Mulhall, Joe & Khan-Ruf, Safya (eds.). *State of Hate: Far-Right Extremism in Europe*. London
- Ravndal, J.A & Bjørgo, Tore (2018). Investigating terrorism from the extreme right: A review of past and present research. *Perspectives on Terrorism*, Vol. 12 Issue 6
- Reisigl Martin & Wodak Ruth (2001). *Discourse and Discrimination: Rhetorics of racism and antisemitism*. London: Routledge.

- Reisigl Martin & Wodak Ruth (2009). The discourse-historical approach (DHA). Wodak Ruth & Meyer Michael (eds.). *Methods of critical discourse analysis*. London: SAGE Publication
- Richardson John & Wodak Ruth (2009) Recontextualising fascist ideologies of the past: right-wing discourses on employment and nativism in Austria and the United Kingdom. *Critical Discourse Studies*, 6:4, 251-267. DOI: 10.1080/17405900903180996
- Ritzmann, Alexander & Rasem, Fabian (2020). Germany. Ibsen ym. (toim.) *Gewaltorientierter Rechtsextremismus und Terrorismus – Transnationale Konnektivität, Definitionen, Vorfälle, Strukturen und Gegenmaßnahmen*. Counter Extremism Project, November 2020.
- Robert Koch Institut (2021). Covid-19-Trends in Deutschland im Überblick. RKI, 9.9.2021.
https://www.rki.de/DE/Content/InfAZ/N/Neuartiges_Coronavirus/Situationsberichte/COVID-19-Trends/COVID-19-Trends.html?_blob=publicationFile#/home
- Rydgren, Jens (2005). Is extreme-right populism contagious? Explaining the emergence of a new party family. *European Journal of Political Research*, 44:3, 413 - 437. DOI: 10.1111/j.1475-6765.2005.00233.x
- Saaranen-Kauppinen Anita, Puusniekka Anna, Kuula Arja, Rissanen Riitta & Karvinen Ilkka (2009). Menetelmäopetuksen tietovaranto KvaliMOTV. *Yhteiskuntatieteellisen tietoarkisto julkaisuja*. Tampereen yliopisto
- Salheiser, Axel & Richter, Christoph (2020). *The profiteers of fear? Right-wing populism and the Covid-19 crises in Europe – Germany*. Friedrich-Ebert-Stiftung
- Schuler, Ralf (2021). Corona-Intensivpatienten mit Migrationshintergrund: RKI-chef macht "Tabu"-Rückzieher!. *Bild*, 6.3.2021. <https://www.bild.de/bild-plus/politik/inland/politik-inland/corona-intensivpatienten-mit-migrationshintergrund-rki-chef-macht-tabu-rueckzieh-75640834,view=conversionToLogin.bild.html>
- Schultze, Katharina (2021). Coronaleugner: Demokratiefeindlich Tendenzen aufdecken. <https://katharina-schulze.de/coronaleugner-demokratiefeindliche-tendenzen-aufdecken-und-antisemitische-vorfaelle-systematisch-erfassen/>
- Sengul, Kurt (2019). Critical discourse analysis in political communication research: a case study of right-wing populist discourse in Australia. *Communication Research and Practice*. DOI: 10.1080/22041451.2019.1695082
- Shikano, Susumu & Pappi Franz U. (2004). *The Positions of Parties in Ideological and Policy Space: The Perception of German Voters of their Party System*. Working Paper, Nr .73. Mannheimer Zentrum für Europäische Sozialforschung

- Skenderovic, D (2009). *The Radical Right in Switzerland: Continuity and Change, 1945 – 2000*. New York: Berghahn
- Skjelsbæk Inger, Leidig Eviane, Segers Iris B. & Thorleifsson Cathrine (2020). *What role does gender play in the far right?*. Center for Research on Extremism. <https://www.sv.uio.no/c-rex/english/groups/compendium/what-role-does-gender-play-in-the-far-right.html>
- Smallman, Shawn (2018). Conspiracy Theories and the Zika Epidemic. *Journal of International and Global Studies*, 9(2), 1-13.
- Snyder, Glenn (1984). Security Dilemma in Alliance Politics. *World Politics*, 36(4). Cambridge: Cambridge University Press
- Stubbs, Michael (1997). Whorf's Children: Critical Comments on Critical Discourse Analysis (CDA). Ryan Ann & Wray Alison (eds.). *Evolving Models of Language*. Clevedon: Multilingual Matters
- Suojelupoliisi (2021). Supon vuosikirja 2020: Terrorismin uhka-arviossa näkyy äärioikeiston muuttunut tilannekuva. *Suojelupoliisin tiedote*, 21.3.2021. <https://supo.fi/-/supon-vuosikirja-2020-terrorismin-uhka-arviossa-nakyy-aarioikeiston-muuttunut-tilannekuva>
- Van Dijk, Teun A. (2015). Critical Discourse Analysis. Tannen Deborah, Hamilton Heidi, Schiffrin Deborah (eds.). *The Handbook of Discourse Analysis*. Oxford: Wiley-Blackwell
- Vieten, Ulrike (2020). The “New Normal” and “Pandemic Populism”: The COVID-19 Crisis and Anti-Hygienic Mobilisation of the Far-Right. *Social Sciences*, 2020, 9, 165. DOI: 10.3390/socsci9090165
- Von Beyme, Klaus (1988). Right-wing extremism in post-war Europe. *West European Politics*, 11(2), 1-18. DOI: 10.1080/01402388808424678
- Widdowson, Henry (1998). The Theory and Practice of Critical Discourse Analysis. *Applied Linguistics*, Volume 19, Issue 1, 136-151.
- Weinberg Leonard B. & Assoudeh Eliot (2016) Religion and the Radical Right in American Public Life. *Religion Compass*, Volume 10 Issue 7, 176-187. DOI: 10.1111/rec3.12203
- Wodak Ruth (2001). The discourse-historical approach. Wodak Ruth & Michale Meyer (eds.). *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: SAGE Publications.
- Wodak, Ruth (2008). Introduction: Discourse Studies – Important Concepts and Terms. Wodak Ruth & Krzyżanowski Michal (eds.) *Qualitative Discourse Analysis in the Social Sciences*. New York: Palgrave Macmillan
- Wodak, Ruth (2011). *The Discourse of Politics in Action – Politics as Usual*. New York: Palgrave Macmillan

- Wodak, Ruth (2015). Critical Discourse Analysis, Discourse-Historical Approach. Tracy Karen (ed.) *The International Encyclopedia of Language and Social Interaction*. DOI: 10.4135/9780857028020.d6
- Wondreys, Jakub & Mudde, Cas (2020). *Victims of the Pandemic? European Far-Right Parties and COVID-19*. University of Georgia.
- Waltz, Kenneth (1979). *Theory of International Politics*. Addison-Wesley Pub Co
- Weiland, Severin & Hebel, Christina (2015). AfD-Landeschef Höcke lehnt eidesstattliche Erklärung ab. *Der Spiegel*, 29.4.2015. <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/afd-landeschef-hoecke-lehnt-erklaerung-zu-npd-ab-a-1031302.html>

LIITE 1 JUNGE FREIHEIT -LEHDEN ARTIKKELIT

Koodi	Artikkelin kirjoittaja	Artikkelin nimi	Pvm	Kommenttien lkm
JF1:1-15	Paulwitz, Michael	Raus aus dem Lockdown	13.2.2021	17
JF2:1-3	Schwartz, Moritz	"Mit Journalismus hat das nichts zu tun"	13.2.2021	22
JF3:1-7	Schmidt-Ahmad, Fabian	Wo die Letzten die Ersten sind	14.2.2021	7
JF4:1-6	JF	Wegen Corona: Kretschmer fordert Verzicht auf Osterurlaub	14.2.2021	27
JF5:1-3	JF	AfD, FDP, Virologe: Kritik an Lockdown reißt nicht ab	15.2.2021	7
JF6:1-3	JF	Polen protestiert gegen Düsseldorfer Karnevalswagen	17.2.2021	21
JF7:1-5	Vollradt, Christian	Mit weniger mehr?	19.2.2021	15
JF8:1-3	Hermenau, Antje	In höchster Not	20.2.2021	17
JF9:1-8	Kaiser, Boris T.	Der "Kampf gegen Rechts" wird körperlich	25.2.2021	5
JF10:1	JF	Empörungswelle: Thierse verteidigt sich gegen Kritik	25.2.2021	18
JF11:1-28	JF	So will die AfD in den Wahlkampf ziehen	25.2.2021	16
JF12:1-4	Liminski, Jürgen	Links-grüne Verbrüderung mit dem Islam	26.2.2021	10
JF13:1-5	JF	Holm: Bürger können auf "Gängelungspartei" SDP gut verzichten	26.2.2021	31
JF14:1-11	JF	RKI-Chef: Großteil der Corona-Intensivpatienten hat Migrationshintergrund	3.3.2021	30
JF15:1-13	Zach, Kurt	Offenbarungseid auf der Intensivstation	3.3.2021	18
JF16:1	JF	AfD: "Muezzinruf darf in Gelsenkirchen nicht zur Normalität gemacht werden"	5.3.2021	8
JF17:1	JF	Orbán siecht neue Perspektive für rechte Kräfte in EU	5.3.2021	10
JF18:1	JF	Masken-Affäre: CDU-Politiker Löbel verläßt Unionsfraktion	7.3.2021	12
JF19:1	Schwartz, Moritz	"Es ist ein Skandal"	8.3.2021	5
JF20:1	JF	CDU-Abgeordneter Löbel legt Mandat nieder	8.3.2021	13
JF21:1-5	JF	Bundesregierung: Integration soll schon vor der Einwanderung beginnen	10.3.2021	29
JF22:1-2	Kaiser, Boris T.	Die antirassistische Raupe Nimmersatt	11.3.2021	11
JF23:1-15		Polizeigewerkschaft will AfD-Mitglieder rausschmeißen	12.3.2021	56
JF24:1-5	Paulwitz, Michael	Die Abdankung	13.3.2021	11

Koodi	Artikkelin kirjoittaja	Artikkelin nimi	Pvm	Kommenttien lkm
JF25:1-3	JF	Betrug bei Corona-Soforthilfen: Auch Islamisten sollen Gelder erhalten haben	14.3.2021	5
JF26:1-2	JF	Historische Negativ-Ergebnisse für CDU / Grüne legen zu / AfD mit Verlusten	14.3.2021	22
JF27:1-3	Mehrens, Dietmar	Versager sind Verlierer	16.3.2021	16
JF28:1-3	JF	Politiker und Wissenschaftler wollen wieder härtere Einschränkungen	17.3.2021	13
JF29:1	JF	Umfrage: Klare Mehrheit nur für Schwarz-Grün oder Deutschland-Koalition	17.3.2021	10
JF30:1-2	JF	Kubicki fordert Entlassung der Minister Spahn und Altmaier	17.3.2021	15
JF31:1-13	Krautkrämer, Felix & Steinwandter Lukas	In Interpretationsgewittern	17.3.2021	42
JF32:1	JF	Erstmals seit vielen Jahren keine Rentenerhöhung im Westen	18.3.2021	18
JF33:1	Krautkrämer, Felix	Mein rechter, rechter Platz ist frei	18.3.2021	22
JF34:1-2	JF	"Ich habe mein Vertrauen verloren"	21.3.2021	8
JF35:1	Vollradt, Christian	Sag mir, wo die Wähler sind	21.3.2021	20
JF36:1	JF	"Volle Transparenz": Söder legt Verhaltenskode x für CSU-Abgeordnete vor	21.3.2021	11
JF37:1-4	JF	Verluste an Nichtwähler als Phantom	22.3.2021	16
JF38:1-8	JF	Regierung beschließt harten Oster-Lockdown	23.3.2021	27
JF39:1	Krautkrämer, Felix	Bis auf weiteres geschlossen	23.3.2021	11
JF40:1-4	JF	Merkel rudert zurück und bittet um Verzeihung	24.3.2021	39
JF41:1-5	JF	Schäuble sieht für Politik mehr Handlungsspiel räume durch Corona	25.3.2021	12
JF42:1-4	JF	Schwarzer Sink und grüner Höhenflug	26.3.2021	21
JF43:1-9	Schmidt-Ahmad, Fabian	Der deutsche Patient	27.3.2021	24
JF44:1-3	JF	Ramelow attackiert Merkel wegen Kritik an Ministerpräsidenten	29.3.2021	14
JF45:1-3	Kraus, Josef	"Kopflös zerstört"	30.3.2021	9
JF46:1	Zach, Kurt	Kellner bei den Grünen	2.4.2021	19
JF47:1-3	JF	Umfragen sehen Mehrheit für härteren Lockdown	2.4.2021	21
JF48:1-2	Kaiser, Boris T.	Kaisers royaler Wochenrückblick	4.4.2021	13

Koodi	Artikkelin kirjoittaja	Artikkelin nimi	Pvm	Kommenttien lkm
JF49:1-4	JF	Laschet für harten und kurzen "Brückenlockdown"	5.4.2021	32
JF50:1-12	JF	Grünen-Politikerin Schulze fordert stärkere Beobachtung von "Querdenkern"	6.4.2021	16
JF51:1-5	Adam, Konrad	Vom Volk war die Rede	10.4.2021	10
JF52:1	JF	"Katastrophales Werk": AfD-Chef Meuthen attackiert CDU	10.4.2021	19
JF53:1-2	Krautkrämer, Felix	Tschuldigen Sie, ist das der Sonderzug nach Mekka?	13.4.2021	15
JF54:1	Schumacher, Björn	"Die Grenzen das Sagbaren"	13.4.2021	5
JF55:1-4	Gallina, Marco F.	"Bundesnotbremse": Mit voller Fahrt in den Zentralstaat	13.4.2021	11
JF56:1-5	JF	Berliner Verfassungsschutz nimmt Corona-Protteste ins Visier	14.4.2021	7
JF57:1-6	Stein, Dieter	Sehnsucht nach Normalität	15.4.2021	43
JF58:1-4	Van Suntum, Ulrich	Statistische Überraschungen	16.4.2021	9
JF59:1-9	Paulwitz, Michael	Eine Selbstaufgabe	17.4.2021	11
JF60:1	JF	Merz kandidiert für den Bundestag	17.4.2021	18
JF61:1-2	Hinz, Thorsten	Üble Nachrede	18.4.2021	19
JF62:1	JF	Zentrale Mittelmeerroute: Italien verzeichnet sprunghaften Migranten Anstieg	20.4.2021	5
JF63:1	Leonhard, Paul	Sputnik V und sächsische Träume von Freiheit	22.4.2021	5
JF64:1	JF	#allesdichtmachen: Kritik und Distanzierungen an Kampagne gegen Corona-Politik	23.4.2021	24
JF65:1	Zach, Kurt	Im Vorhof des Kanzleramts	24.4.2021	15
JF66:1-2	JF	Laschet springt #allesdichtmachen bei	25.4.2021	10
JF67:1	JF	Nach Corona-Aussagen: Musikgruppe "Höhner" feuert Gitarristen	26.4.2021	12
JF68:1-2	JF	Kabarettist Nuhr nennt Kritik an #allesdichtmachen "überzogen und hysterische"	26.4.2021	16
JF69:1-3	JF	Impfwerbung bei Migranten: Spahn befürchtet Probleme	26.4.2021	11
JF70:1-2	Mihr, Lukas	Farbig ist nicht mehr farbig genug	27.4.2021	8
JF71:1	JF	Nach Urteil über Maskenpflicht an Schulen: Razzia bei Weimarer Richter	27.4.2021	10
JF72:1-2	JF	Impfungen von Migranten: Güler fordert mehrsprachige Aufklärungskampagne	27.4.2021	8

Koodi	Artikkelin kirjoittaja	Artikkelin nimi	Pvm	Kommenttien lkm
JF73:1-3	JF	Verfassungsschutz beobachtet Mitglieder der "Querdenker" Bewegung	28.4.2021	15
JF74:1-3	JF	Wirbel um Merkel-Äußerung: Regierung will Inzidenz-Formel nicht ändern	28.4.2021	16
JF75:1-8	Osbild, Reiner	Brüssels Corona-Flatrate	1.5.2021	9
JF76:1-2	Kaiser, Boris T.	Kaisers royaler Wochenrückblick	1.5.2021	13
JF77:1-3	JF	Linksradikale randalieren bei "1. Mai-Demonstrationen"	2.5.2021	19
JF78:1-4	JF	Polizeigewerkschaft fordert Verbot von "Querdenken" Demonstrationen	3.5.2021	14
JF79:1-2	JF	Corona-Politik: Bundesregierung will Geimpften mehr Rechte verleihen	3.5.2021	12
JF80:1-3	JF	Klage gegen Notbremse: AfD bietet FDP und Linke Zusammenarbeit an	4.5.2021	14
JF81:1	Rohbohm, Hinrich	"Das totalitäre Denken liegt den Grünen in den Genen"	5.5.2021	20
JF82:1	JF	Hertha entläßt Aufsichtsrat Lehmann nach "Quotenschwarzer"-Nachricht	5.5.2021	14
JF83:1-2	JF	Grüne fordern noch härtere Klimaschutz-Maßnahmen	6.5.2021	15
JF84:1	Lüderitz, Henrike	Von heute auf morgen gekündigt	7.5.2021	14
JF85:1	JF	Papst Franziskus wirbt für Offenheit gegenüber Migranten	7.5.2021	16
JF86:1-4	Michels, Eva-Maria	"Irgendwann wird alles explodieren und dann werden die Löwen kommen"	7.5.2021	16
JF87:1-6	Douglas, Holger	Das grüne Staatsziel	8.5.2021	29
JF88:1-3	JF	Grüne wollen verpflichtendes Angebot an ausreichenden Ärzten	10.5.2021	19
JF89:1-2	JF	White Supremacy oder doch schwarze Gewalttäter?	12.5.2021	5
JF90:1	JF	Palmer lehnt Entschuldigung für Aussagen über Aogo ab	12.5.2021	16
JF91:1-2	Stein, Dieter	Meinungsfreiheit im Wahlkampf	14.5.2021	12
JF92:1-10	Paulwitz, Michael	Der islamische Antisemitismus und die geplatzen Lebenslügen der Gesinnungsrepublik	14.5.2021	28
JF93:1-5	Tipold, Zita	"Deutscher Kulturimperialismus"	19.5.2021	9
JF94:1	Kaiser, Boris T.	Komiker kämpfen für Annalena	20.5.2021	10
JF95:1	JF	AfD kritisiert Grüne für nachgemeldete Sonderzahlungen	21..5.2021	12
JF96:1-8	Maaßen, Hans-Georg & Eisleben Johannes	Aufstieg und Fall des Post-Nationalismus	21.5.2021	17

Koodi	Artikkelin kirjoittaja	Artikkelin nimi	Pvm	Kommenttien lkm
JF97:1	Schwartz, Moritz	"Der Haß der Deutschen auf sich selbst"	22.5.2021	13
JF98:1	Appel, Hans-Günter	Stabiles Netz war gestern	23.5.2021	14
JF99:1	JF	AfD zieht mit Weidel und Chrupalla an der Spitze in den Bundestagswahlkampf	25.5.2021	26
JF100:1-3	JF	Virologe Christian Drosten warnt vor Lockerungen	27.5.2021	11

Yhteensä 380
kpl

Yhteensä 100 kpl

Yhteensä 1611
kpl